

društvene obavijesti

Glasilo
HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE u Švicarskoj Br. 105, srpanj 2010.
www.hkz-kkv.ch

Piše: Osvin Gaupp

**IMAMO NOVOG
PREDSJEDNIKA -**

GDE JE RAZLIKA?

*Daj, Bože, narodu u našoj Domovini,
Misli, plemenite, velike..*

Prošli broj Društvenih Obavijest (DO) stigao je do čitatelja neposredno prije izbora za predsjednika Republike. U svezi sa izborima završio sam uvodnik sa gornjom strofom iz lirskog uradka švicarskog pjesnika J. Brassela. On je mislio na švicarski narod, a ja na hrvatski. Njega je dragi Bog uslišao, jer Švicarsku su, barem dosada, vodili sposobni ljudi, mene po mojoj prosudbi nije.

Hrvatski narod je između 12 kandidata izabrao prof. Ivu Josipovića. Prema mojim saznanjima svi su inozemni mediji taj izbor pozdravili, ukoliko su se uopće upuštali u komentare tog za veliki dio zemalja minornog događaja. Što je već sumnjivo, posebno ako to čine britanski komentatori.

Neki će primjetiti, kao i kod izbora Mesića, da ga nije izabrao hrvatski narod, jer mu je povjerenje darivalo svega oko 31 % cjelokupnog biračkog tijela. Ali, zašto Bog nije prosvijetlio pamet onima 52 % - to je bila do sada najveća apstinencija na izborima za predsjednika Republike - da izađu na izbore? Da je izlaz birača bio preko 65 % ne bi bio izabran Josipović nego Bandić, tako su izračunali izborni analitičari. Ne bi bio idealan izbor, ali ipak manje zlo.

Već prvi potez nakon ustoličenja pokazuje da Josipović nastavlja Mesić-

vim putem samo u drugom stilu. Osobe koje je izabrao za savjetnike i svečano predstavio na televiziji, takvog su profila da o tome nema sumnje. A bilo ih je toliko, da su se morali poredati u tri reda kako bi stali na fotografiju. Iako su kompetencije predsjednika vrlo ograničene, novi predsjednik ima za svaki vladin resor po nekoliko savjetnika, pa se može govoriti o paralelnoj vladi. Očito ga troškovi, kao i Mesića, ne zanimaju, iako oporba i mediji, pa i on, stalno trube o neminovnosti smanjenja troškova javnog sektora. Barem je po tom pitanju tipični Hrvat: štedjeti trebaju drugi, a ne ja. Pravo je čudo, tipično hrvatsko čudo, koje ja racionalno ne mogu shvatiti, a kako bi tek shvatio jedan stranac, da u ova teška vremena ama baš nikoga, ni medije, ni oporbu, ni vladajuće stranke, a niti običnog građanina, ni najmanje ne smeta što umirovljeni predsjednik uživa apanja i druge povlastice, kao da je abdicirao kralj. Da si je pokojni Tuđman ovako što namjestio, naši bi ga razapeli na križ, a ismijavala bi ga svekolika svjetska štampa.

Slijedeće potezi novog predsjednika također govore o kontinuitetu predsjedničke politike: neformalno dogovaranje sa srpskim predsjednikom Tadićem o povlačenju hrvatske tužbe protiv Srbije zbog agresije i genocida, te isprika za djelovanja hrvatske vojske u Bosni. Ovo drugo je valjda trebala biti pljuska pokojnom Tuđmanu u stilu Mesića, ali nam u pomoć priskače musliman Sulejman Tihić i očitava lekciju Josipoviću kako je hrvatska vojska pridonijela obrani Bosne i Hercegovine.

I gdje je razlika između Mesića i Josipovića? Prema dosadašnjim potezima nema načelnih razlika. Naravno, uočljiva je razlika u ponašanju, prvi je u svome elementu kada se nalazi u bircuzu, drugi kada je na koncertu. Glavna je razlika u tome što Josipović za sebe kaže da je agnostik, a Mesić da je ateista.

Mnogi izjednačuju agnosticizam i ateizam, što je bilo zamjetljivo i iz televizijskih komentara. Međutim nije samo razlika u riječima nego i u smislu. Jednostavno rečeno, ateist je čvrsto uvjeren da osim materijalnog svijeta ništa drugo ne postoji, a kamoli, sačuvaj Bože, nekakav Bog. Agnostik naprotiv tome kaže: možda ima Boga, a možda ga i nema, ne možemo dokazati da ga ima, ali ne možemo dokazati ni da ga nema. Eto, to je Josipović. Gladak kao jegulja. Ne možeš ga uloviti ni za glavu ni za rep. I tu je razlika, kod Mesića smo znali na čemu smo.

U jednim DO sam javno priznao kako nisam bio u pravu. U početku sam Tuđmana, u čije domoljubne i časne namjere nisam nikada sumnjavao, smatrao oklijevalom. Danas moram priznati da je jedan od najvećih državnika u povijesti Hrvata. Daj Bože da se još jednom prevarim.

Nakon ovih pesimističkih misli za osvještenje duha jedan vic iz Zagreba: nekad su laste nagovještavale proljeće, a danas? Danas je znak za dolazak proljeća Bosanac na mješalici za beton. Ovaj vic mi je ispričao prijatelj, koji je za preinake na kući angažirao omanju građevinsku tvrtku. Svi radnici su bili iz Bosne, iako je u Hrvatskoj nezaposlenost oko 20 %. Sindikati su, da tako i ostane, sakupili navodno 700 tisuća potpisa za referendum protiv promjena zakona o radu.

I sada razmislimo: zakon o radu se uvijek može promijeniti, ali izgubljeni teritorij je zauvijek izgubljen. Dok je inicijativu za prvi referendum potpisao svaki umirovljenik, vjerojatno na svoju štetu, za inicijativu „more je kopno“ (vidi DO br. 104) nije se u propisanom roku našlo dovoljno Hrvata koji bi potpisali.

Quo vadis, Hrvatska?

SADRŽAJ

STRANA	STRANA	STRANA
Uvodnik	Reakcije na akciju "Thompson"	14
Prigodne pjesme	Slučaj "Thompson"	15
Maknimo Tita iz Zagreba	Rezultati akcije	16
Tužitelji Rajko, Aco i Stipe	Bijeda hrvatskih intelektualaca	16
Zastava - čudna zemlja, čudan narod	Natječaj za hrvatsku djecu	17
Pitanje Vijeću sigurnosti	Ili hrvatski, ili ništa	17
Rekao je Bruno Bušić	36. Hrvatski bal HKZ	18
Vremenski odmak - podla podvala	Život u Strmoglavlji	19
Hrvatski ban Petar Berislavić	Naši mladi, Jakov Jurkić	23
Kardilan Haulik - prorok YU propasti	Nova hrvatska udruga	23
Velikan hrvatskog slikarstva 20. st.	Nova medalja za Pavu	24
Ero s onoga svijeta 75 g. očarava	Naši mladi, Ivana Vidaković	24
Prvi hrvatski autobus	Raznolikost naroda - Völkerwiefalt	25
Prvi hrvatski auto na struju	Dan kultura u Vispu	26
Hrvatska - nepoznata ili nepoželjana	Tuđino, tugo golema	27
Kroatien - endlich frei?	Rekli su...	27
Hrvatska - konačno slobodna?	Bolnički kreveti digli prašinu	28
	Naslovica i poleđina:	
	Maslinica stara 1.500 g. (neki izvori kažu 1.750), nalazi se u Kaštel Štafiliću kraj Splita. Krošnja je promjera 18 m, deblo 6.20 m, za stvarni dojam veličine, uz maslinu je stao glavni urednik DO. Priča o maslini objavljena u DO 93/94.	

PJEŠMA O THOMPSONU

Mnoge pogodi ko iz vedra neba grom
kad se spomene Marko Perković Thompson.

Hoće da ga u zaborav bace,
ali kao njega, na estradi nema face!

Thompson ima najljepše pjesme,
a sad ih tobože pjevati ne smje.

U njegovim pjesmama sve je istina
i kad ih slušam obuzme me toplina.

Rodni kraj, obitelj, domovina i vjera
to da voliš ne treba nitko da te tjerá.

Pa pobogu brate i mi smo Hrvati,
i trebamo u njegovu obranu stati.

Kad brane slušati voljenog pjevača
to je kao, kad na šetalistu nema šetača.

Kad polugole žene pjevaju to je „in“,
nedaj se Thompson, jer ti si hrvatski sin.

Dubravka Pranješ

SVI SMO MI DJECA NACIJE

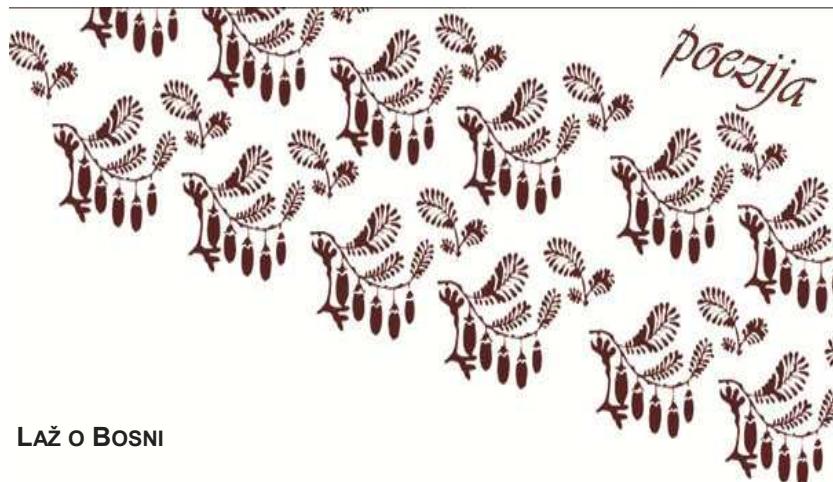
Ne pravimo razlike među nama,
jer su ta razmišljanja crna kao tama.
Budimo složni kao pravi sestre i braća
jer će nam dragi Bog samo bolje da vraća.

Ne ocnjujmo olako jedni druge,
jer ionako nam je dosta tuge.
Nije važno tko je iz Like a tko iz Zagreba,
ali znam da nam malo razumijevanja treba.

Nije važno jeli vam kuća u Splitu ili Međimurju,
Ali je važno da vam zlikovci dušu ne otriju.
Ne prišivajmo jedni drugima ružne epitete,
volimo se, jer svatko ima svoje kvalitete.

Tko je iz Bosne, a tko iz Slavonije,
svi smo Hrvati i djeca naciјe.
Svi slušamo Matu Bulića i Miroslava Škoru,
svi volimo skijanje na Kupresu i ljeto na moru.

Dubravka Pranješ

LAŽ O BOSNI

Kažite već jednom otvoreno svima
nek Vam je zadnje, al istinu da kažete
kako u nama te bezumne mržnje ima,
ne glumite nešto, nekom, ma koga lažete?

Sa sumanutom misli u jednom vijeku
pravimo divnu zemљu a koljemo brata,
gdje nam dva puta pupčanu vrpcu sijeku
i đavo će pred nosom zalupit vrata.

Ma koga lažete o toj našoj bliskosti,
zajedničkom bezbržnom djetinstvu,
vi prokleti lažovi bez milosti
i krvoločni sanjari o vašem jedinstvu.

Ubice ljudskosti posljednjih prijatelja,
Vi koji u sebi nosite troglavu sotonu,
nekad prostirači krvavih postelja,
a sada rodoljubi u Parizu i Londonu.

Ma koga lažete o ljestvem životu
u ovoj napačenoj zemljji stradanja,
kako smo glupi ne vidimo ljestvu
jesenje magle i predivna svitanja.

Slijepcijadni i pored svojih očiju
zar ne čujete jauk starih bolesnika?
vama daljina, srce i mozak popiju,
glumci heroja i svemoćnih ratnika.

U ovoj Bosni nema lijepog života
i nije ružičasta nego crna povijest,
a vi lažovi nek Vas je sramota
Vaša prošlost i namjera nema svijest.

Ilija Ico Blažević

PODIVLJALA PAMET

Objašnjenja sipam ko rafale
Kao sjeme po ravnom polju
Al je njiva mala za te ideale
Za sve one što imaju bolju.

Čujem viku, lavež zvijeri
Zubi cvokot i usta u pjeni
I tu zlobu, ličnost što izmjeri
Taj ozlijak vječni i plameni.

Čujem jauk svih očeva
Što jauču istim plaćom
Pretučeni sramom sto bičeva
Kao tupim, podlim mačom.

Čujem jaram kako zveči
I tu vojsku kako sebi kliče
Kako pamet, mržnju da
sprjeći
Kada ljudi na sebe ne liče.

Ilija Ico Blažević

SVEMOGUĆI

Evo skrušeno u zemљu gledam
Spreman da krenem tamo
Gdje moram sav da ti se predam
I gdje tvoja riječ vlada samo.

Veliki sam griješnik bio
I odozgo se sigurno vidjelo
I nikad te ovako nisam molio
A evo sad te molim smjelo.

Molim te pošalji anđele svoje
Sa ognjenim mačem u ruci
Neka nad nesretnicima bdiju i stoje
Tlačitelje njihove spali i potuci.

Izrabljivače nek munja i grom oštine
Lažljivi, sjena svojih neka se stide
Lopove i otimače zatri ko bjesne psine
Pogani iz blata da se ne vide.

Iz neba pusti kisele kiše
Istopi mramor i čelik
I zlato neka ne sija više
Pokaži da si svemoćan i velik.

Neka nestanu paralele i meridijani
Zapad na istok neka prieđe
Sjever i jug na istoj nek budu strani
Nek nema granice i međe.

Pustinja nek cvijećem procvjeta
Mir neka se širi po planeti
A ljubav u svaki kutak svijeta
Na zrakama sunca neka sleti.

Svojim očima to želim vidjeti
Moju molitvu usliši svemogući
A onda ćeš prstom uprijeti
U vrata, na koja trebam uči...

Pejo Kljajić

MAKNIMO TITA IZ ZAGREBA KRUG ZA TRG

Građanska inicijativa „Krug za trg“ osnovana je u siječnju 2008. s ciljem uklanjanja jugoslavenskih komunističkih simbola. Do sada smo organizirali osam prosvjeda ispred Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu, zahtijevajući povratak imena „Kazališni trg“ trgu nazvanom imenom diktatora maršala Tita. Osmi prosvjed održan je 8. svibnja o.g. na tužnu obljetnicu ulaska partizana u Zagreb, 8. svibnja 1945., kao sjećanje na zagrebačka stratišta, logore i zatvore.

Tijekom prvih prosvjednih okupljanja tadašnji su predsjednik Stipe Mesić, te grupe vezane uz njega, otvoreno podržavali protuprosvjede „Saveza antifašističkih boraca“, Saveza društava „Josip Broz Tito“, te „Mladih antifašista Zagreba“, no kada to nije donijelo osobita ploda, zavladala je nova strategija, u vidu medijske šutnje, a koja „Krug za trg“ u zadnje vrijeme intenzivno prati.

Motivacija organizatora time neće oslabjeti. Trajno nas potiče ničim izbrisivo sjećanje na hrvatsku mladost koju su Tito i njegovi pomoćnici ubijali najkrutnijim načinima te bacali u rovove, ponore, rudarske jame i rijeke. Komunistička se represija nastavila i tijekom kasnijih godina, sve do 1989. U zatvorima su mučeni, izgladnjivani, sakačeni, pa i ubijani, mlađaci i djevojke, a radi misli ili razgovora.

Prije ili kasnije uspjeti ćemo, iako se čini da u ovom trenutku u Hrvatskoj nema političke snage koja bi nas podržala. Niti jedna se veća stranka nema hrabrosti suprostaviti velikim grupama koje, radi ovog ili onog razloga, čeznu za slabljenjem Hrvatske. Takve grupe u Titovom imenu vide paravan i zaklonište.

Prosvjednici uz sebe imaju poštivanje za svoje mučenike, privrženost Domovini, civilizacijske razloge. Tito će, mada sa zakašnjenjem, biti zbrisani iz Zagreba i Hrvatske.

Maja Runje, Koordinatorica Građanske inicijative „Krug za trg“

UVODNI GOVOR ODRŽAN NA DAN PROSVJEDA 08.05.2010.

Gospođe i gospodo, dragi prijatelji,

okupili smo se danas ovdje da još jednom glasno i jasno ponovimo naš zahtjev Skupštini grada Zagreba za povratak imena Kazališni trg ovom najljepšem zagrebačkom trgu. Od prosvjeda odustati nećemo sve dotle dok naš zahtjev ne bude ispunjen. Simbolima zla ne smiju biti obilježene hrvatske ulice i trgovi - simboli zla ne smiju postati ničiji uzori i treba ih čim prije smjestiti u mu-

ze je one negativne povijesti. Tito je jedan od njih unatoč činjenici što nas neki još i danas, i to s visokih mjesta u politici - antihrvatskoj - hoće uvjeriti da njihova borba za Jugoslaviju nije bila zlo i da su komunistički zločini bili antifašizam. Povijesne činjenice, one od '41.-'90. god. i one od '91.-'95. god. ih u tome demantiraju, a njihovi putevi su obilježeni potocima suza i krvi i gomilama rasutih ljudskih kostiju. Bili su to putevi Staljinova i Titova komunističkog pakla, a ne de Gaulleova demokratskog antifašizma!

Druga činjenica koju danas, 8. svibnja, želimo spomenuti je ulazak u - nebranjeni - Zagreb, srpske - naglašavam srpske - jugosoldateske koja je Zagreb okupirala na isti način kao i ona iz prosinca 1918. g. i izvršila masovni pokolj nad Zagrepčanima 8. i 9. svibnja - i nastavila u tjednima i mjesecima koji su slijedili. Naime, hrvatske oružane snage i sve ostale vojske povukle su se iz Zagreba 6. i 7. svibnja.

Divizije koje su prve ušle u Zagreb pripadale su Prvoj jugoslavenskoj armiji čiji je zapovjednik bio Peko Dapčević iz Beograda i Drugoj armiji - Koča Popović iz Crne Gore, a bile su Dvadeset prva i Dvadeset peta srpska divizija - obje iz centralne Srbije - sastavljene od onih koji su poslije listopada 1944. kokarde zamijenili petokrakama. Zatim, Šesta Lička - pod komandom Đoke Jovanovića i Dvadeset osma Slavonska pod komandom Radojice Nenezića u čijem su sastavu i vodstvu bili prvenstveno Srbi - iz četničkih monarhističkih ili komunističkih krugova.

Zagrebački partizanski 10. korpus - toliko razvijani - nalazio se tih dana na području Varaždina i bio im je dozvoljen ulaz u Zagreb preko Sljemeна te Sesveta i Dubrave tek 9. svibnja poslije podne (2 dana kasnije) s tim da su jednu noć morali prenoći na otvorenom u Sesvetama, a drugu na tadašnjem Spartini stadionu, jer su sve prostore u gradu bile zauzele srpske jedinice. Zagrebački partizanski korpus je 10. svibnja formalno preuzeo dužnost 'Zagrebačkog garnizona', da bi već 15. svibnja '45. bio rasformiran i stavljen pod zapovjedništvo 2. Armije Koče Popovića. 'Guverner' okupiranog Zagreba je postao Mijalko Todorović-Plavi, rodom iz Kragujevca. O tome je pisao general

Ivan Šibl u njegovoj knjizi 'Sjećanja'.

Tito je 11. svibnja 1945. pohvalio jedinice koje su 'oslobodile' Zagreb i njihove zapovjednike:

- I. Jugo. armija - Peku Dapčevića - rođ. u Ljubotinu, Crna Gora
- II. Jugo. armija - Koču Popovića - rođ. u Beogradu - general majore: Ljubu Vučkovića - rođ. u Cetinju, Crna Gora / Milutina Moraču - Srbina iz Glamoca / Mijalka Todorovića - rođ. u Kragujevcu i pukovnika: Blažu Lamparu - rođ. u Cetinju, Crna Gora

Komandant tadašnje parade Jugoslavenske Armije održane u Zagrebu, 13. svibnja 1945. bio je Vaso Jovanović iz Podgorice u Crnoj Gori, komandant I. proleterske divizije. Nitko od 'pohvaljenih' nije bio Hrvat niti iz Hrvatske, pa neka nam se sada objasni da to nije bila okupacija?!

Treća činjenica o kojoj je važno reći par riječi je sutrašnji 'Dan Europe' - iako taj dan ima razloga slaviti samo polovicu Europe, druga polovica je samo zamjenjila jedan totalitarizam drugim. Jasno je o tome rečeno u Rezoluciji Vijeća Europe i Rezoluciji Europskog parlamenta - koje imate na letku, a koje se u Hrvatskoj uporno prešućuju u političkim krugovima i medijima.

Ako u današnjoj Hrvatskoj sinovi jugoslavenske ORJUNE, OZNE, KOSA, UDBE i njihovi unuci, čija su usta danas puna europejstva, misle da će s tim kovčegom zla ući u Europsku Uniju, varaju se! I to poglavje u pregovorima hrvatske s EU će doći uskoro na red i tražit će se se vjerodostojnost službene Hrvatske u njenom provođenju.

Rado ćemo - mi sa ovoga Trga - dati svoj doprinos u borbi za takvu europsku Hrvatsku.

Ante Beljo ■

MONSTRUOZNE LAŽI O HRVATSKOJ TUŽITELJI RAJKO, ACO I STIPE

Prof. dr. Zdravko Tomac

Ponovo smo u najgledanijem terminu na Hrvatskoj televiziji imali priliku slušati i gledati neutemeljene optužnice i krivotvorine. Po stoti puta ponovljena je monstruozna laž koja velikosrpsku agresiju pokušava pretvoriti u tzv. dogovorni rat kojim se amnestira velikosrpski agresor i osvajački rat pretvara u navodno dogovoren rat s podijeljenom krivnjom Srbije i Hrvatske.

Tu monstruoznu laž ispričao je Rajko Grlić, filmski redatelj uz odobravanje voditelja Aleksandra Stankovića prepričavajući prijateljsko čavrjanje Stipe i Rajka. Rajko je rekao Aci da mu je Stipe (Mesić) svjedočio da su se navodno Tuđman i Milošević o svemu dogovorili te da su prividno ratovali po dogovorenom scenariju radi podjele Bosne i Hercegovine. Dakle, Rajko je potvrdio Aci da se radilo o dogovorenom ratu a pozvao se na svjedočenje bivšeg predsjednika Stipe Mesića.

Ta bezbroj puta ponovljena laž o dogovorenom ratu vrijeđa ne samo branitelje, jer od njih pravi budale i idioote, nego vrijeda i hrvatski narod u cjelini, jer ga pretvara u idiotski narod koji je ginuo u bespotrebnom i dogovorenom ratu. Te lažne optužbe vrijeđaju i zdrav razum svakog Hrvata jer pokušavaju suprotno zdravom razumu tvrditi da je velikosrpska agresija i da se ognjem i mačem uspostavi velika Srbija bio dogovor, odnosno scenarij koji su dogovorili Tuđman i Milošević.

Ta tvrdnja je apsurdna, jer da je postojao bilo kakav dogovor između Tuđmana i Miloševića ne bi došlo do žestokog rata, ne bi došlo do velikosrpske agresije i pokušaja da se ognjem i mačem pripoji veliki dio Hrvatske velikoj Srbiji. Dakle, sva događanja i povijesne istine čine smiješnim tezu o dogovorenom ratu.

Da su se Tuđman i Milošević dogovorili o podjeli Bosne i Hercegovine i stvaranju velike Srbije i velike Hrvatske, ne bi Milošević pokušao ubiti Tuđmana. Bio sam s Tuđmanom u Moskvi na razgovorima s Gorbačovom i Miloševićem. Dakle, mogu posvjedočiti da je Milošević pokušao optužiti Tuđmana i Hrvatsku kao agresora. Na tom sastanku, osam dana nakon pokušaja ubojstva Tuđmana, Milošević je teško optuživao Tuđmana tako da je došlo do žestokog sukoba i prekida zajedničke večere. Tada mi je Tuđman rekao da je bio spremna na dolazak u Moskvu bez obzira što ga je Milošević pokušao ubiti raketiranjem Banskih dvora, jer je pokušao sprječiti proširenje rata i agresije.

Tvrditi da je velikosrpski agresivni rat bio dogovoren rat, strašna je uvreda i neistina.

Kako je moguće, postavljam pitanje, nakon agresije na Vukovar, nakon pokušaja da se ognjem i mačem pripoji značajni dio Hrvatske velikoj Srbiji, govoriti o dogovorenom ratu i najvećeg Tuđmanovog neprijatelja Miloševića pretvarati u prijatelja? Postavlja se pitanje, zašto bi se Slobodan Milošević u vrijeme kada je bio najjači, kada je na svojoj strani imao četvrtu vojnu silu Europe, dogovarao sa slabim Franjom Tuđmanom, koji je imao samo nenaoružani narod i trećinu okupirane Hrvatske.

Teza o dogovorenom ratu vrijeđa zdrav razum i istinu o onom što se događalo, jer lažno tvrdi da su Slobodan Milošević i Franjo Tuđman vodili dogovoren rat i dijelili Bosnu i Hercegovinu. Vrijeda zdrav razum zbog toga što su u Bosni i Hercegovini bile sve bitne vojske velikih sila osim kineske. Tako da je glupo davati Tuđmanu nadnaravnu moć kojom je uspio natjerati Miloševića kada je bio vojno najjači, da Tuđmanu pokloni pola Bosne, nego koji je i svojom nadnaravnom moći natjerao NATO i Međunarodnu zajednicu da prihvate dogovorni rat Srbije i Hrvatske.

Postavlja se međutim pitanje, zašto se te monstruozne laži o navodno dogovorenom ratu i danas ponavljaju i obnavljaju. Ponavljaju se, jer se ponavljanjem laži pokušava laž pretvoriti u istinu, a istinu u laž. Kada se prvi put kaže laž, onda ljudi ne prihvataju tu laž. Ali kada se laž ponavlja desetke puta ona postaje poluistina, a kada se ponavlja stotine puta, bez obzira koliko bila neargumentirana, laž se pretvara u istinu. Stalnim ponavljanjem laži o dogovorenom ratu mnogi su počeli tu laž prihvati kao istinu. Zato se treba suprotstaviti toj laži, jer je ona ubitačna za istinu i za budućnost Hrvatske.

U posljednje vrijeme nije slučajno što se ponovno šire monstruozne laži, zavladao je strah od istine. Ipak se istina postepeno probija pa je zato zavladao strah od oslobađanja Ante Gotovine, zbog toga Srbi vrše pritisak da se mora osuditi Gotovina bez obzira što nema nikakvih dokaza protiv njega. Zavladao je i strah od Hrvatske tužbe

za genocid protiv Srbije. Strah je sve veći da bi otvaranje rasprave pred Međunarodnim sudom u Hagu o genocidu Srbije mogao srušiti cijelu koncepciju Haškog suda odnosno srušiti lažne optužbe protiv Hrvatske, te dokazati da je Srbija agresor, da nema podijeljene krivnje, a još manje navodnog dogovorenog rata između Srbije i Hrvatske. Zavladao je strah pete hrvatske kolone, koja je pomagala haaškim optužbama i krivotvorinama, koja je izjednačavala krivnju Hrvatske i Srbije i koja je krivotvorinama lažno optuživala Hrvatsku da je utemeljena na zločinu.

Zato nije slučajno da se ponovno obnavljaju napadi, prljave laži i optužbe, koje pokušavaju lažno prikazati Domovinski rat i Hrvatsku lažno optužiti da je ova Hrvatska nasljednica NDH, da je Crkva ustaška, a da je državno i vojno vodstvo zločinačko vodstvo.

Zbog svih tih razloga monstruozno je lažno optuživanje Hrvatskog državnog i vojnog vodstva, monstruozno je lažno izjednačavanje agresora i žrtve, monstruozni su zahtjevi da se Domovinski rat pretvor u zločinački potхват.

Zato nemamo pravo šutjeti na monstruozne optužbe koje veliki Domovinski oslobođilački rat pretvaraju u zločinački dogovor Tuđmana i Miloševića, koje amnestiraju agresora i optužuju Hrvatsku kao agresora. Uostalom, postavlja se i pitanje kako je moguće da bivši predsjednik S. Mesić ponavlja laži o navodnom dogovorenom ratu u kojem je i sam bio jedan od ključnih ljudi. Dakle, postavlja se pitanje kako je moguće da predsjednik Mesić nije odbio sudjelovati u dogovorenom ratu.

Treba zato stalno govoriti istinu, ponavljati istinu i reagirati na laži i krivotvorine. To tim više što treba očekivati nove pritiske i nove pokušaje da se krivotvorinama i lažnim optužbama diskreditira Domovinski rat, da se rehabilitira Srbija i izjednači krivnja kako bi se otvorio prostor za obnavljanje jugosfere.

Jedan od narednih poteza vjerojatno će biti pokušaj da se u dvadesetoj godišnjici Božićnog Ustava izbace ustavne zabrane ponovnih balkanskih integracija, te da se pojača pritisak na oduštevanje od tužbe za genocid protiv Srbije. ■

ČUDNA ZEMLJA, ČUDAN NAROD **ZASTAVA**

Piše: Jadra

Čudna je ovo zemlja i isto tako čudan narod. Živimo u zemljii poremećenih vrijednosti. Kada u nečijoj kući vide hrvatsku zastavu, a nije u pitanje vjenčanje, utakmica ili nešto opće prihvaćeno, obilježe ga kao desničara ili ustašu. Kada vas pitaju za najsretnije i najvažnije dane u vašem životu, a vi uz one intimne, obiteljske ubacite i Oluju, možete vidjeti kako im se oči skupljaju, a zjenice im postaju male, sitne i uplašene.

To što u zemljama t.zv. zapadne demokracije vise nacionalne zastave na svakom koraku, to je prirodno. To što se u svakom američkom filmu, bilo kog žanra ili kategorije, uvijek u kadru nekako nađe i američka zastava, to je dokaz domoljublja. Moraš se zapitati u kojem trenutku je hrvatska zastava postala znak nacionalizma. Sve to t.zv. hrvatske intelektualce ne može omesti. Oni se trse tko će od njih više kritizirati svoju zemlju, tko će se više se udaljiti od svog naroda, svoje povijesti, oni se

srame svog nacionalnog identiteta. Zemlja u kojoj se vlastita vrijednost dokazuje omalovažavanjem vrijednosti svoje zemlje i svog naroda. I kako od čovjeka koji omalovažava svoj narod očekivati da odluče o njegovoj sudbinu, kako od njega očekivati da učini ono što je za Hrvatsku najbolje.

Zašto se klanjam tuđim žrtvama, a svoje negiramo. U kojem trenutku je patnja tuđe majke postala veća od patnje hrvatske majke. Zar to što su nas ubijali desetljećima i stoljećima znači da bi mi trebali oguglati na patnju. Zar to znači da nam je postalo prirodno da svaka generacija izgubi najbolje među sobom.

Zašto hrvatski narod nema heroja, osim onih pokojnih? Zato jer nema hrabrosti pogledati u oči ljudima koji su veći od njih samih. Jer kada bi je imali, morali bi podnijeti njihov pogled i u njemu pitanje: „a ti, gdje se ti bio dok sam ja robijao, gdje si bio dok sam ja ležao u mokrom bunkeru, a preko mene trčali štakori?“

Kada se dogodilo da je pobjedički narod postao narod čiji pobjedički generali godine provode u zatvoru? Toliko dugo su nas učili da je hrvatstvo nastrano, da je hrvatski narod genocidan, da je naslijedno sklon ubijanju nedužnih. Toliko dugo su nas plašili nacionalizmom da smo na kraju mi sami to duboko u sebi prihvatali. Toliko dugo su se trudili i nažalost uspjeli. Uspjeli su od Hrvata učiniti narod koji se boji domoljublja, narod koji se srami sam sebe.

Jednom sam čula strašnu rečenicu, koja je otprilike glasila ovako: "kako ti

tako pametna i obrazovana slušaš Thompsonsa?" Ovo je čudna zemlja, zemlja u kojoj se domoljublje poistovjećuje s neobrazovanostu.

Često kažu za ljudi iz mjesta pogodenih Domovinskim ratom: "što hoće, već su dobili jako puno, pa što hoće, obnovili su im kuće". Zar su oni sami srušili svoje kuće, zar su Hrvati sami rušili svoje crkve? Pitanje je dana kada će zaključiti da su se zaklani Hrvati sami klali! Kažu, invalidi su dobili puno. Zašto puno? Zar su sami na sebe bacali granate, zar su sami sebi trgali noge i ruke. Puno je lakše proglašiti ih neukim ljudima, nego ljudima koji su imali hrabrosti krenuti...

A ja, ja nisam dobila ništa, zapravo dobila sam čir na želudcu od brige hoću li uspjeti platiti režije slijedeći mjesec. I da ne zaboravim, dobila sam jako, jako puno bolnih uspomena zbog kojih se svako malo čini da će mi glava eksplodirati na ramenima. Je li to razlog da maknem hrvatsku zastavu? Ne, to je razlog da je razvijem još više, to je razlog da je s ponosom istaknem za sve one prije nas, a i za one poslije nas, za sve one zbog kojih imamo Hrvatsku i to onu u kojoj t.zv. intelektualci i dalje mogu slobodno po medijima omalovažavati ovu istu zemlju.

Čudna je ovo zemlja i još čudniji narod, ali naša zemlja i naš narod, tu smo se rodili, to smo što jesmo i nema odustajanja. Pokušali su prije, pokušati će ponovno na ovaj ili onaj način, ali uvijek će se netko naći tko će dignuti hrvatsku zastavu s ponosom.... ■

VIJEĆU SIGURNOSTI TREBA **POSTAVITI PITANJE**

Piše Darko Kolić

Zašto Vijeće sigurnosti poziva tužitelja, a ne predsjednika suda da podnese izvješće. Tužitelj je stranka u postupku i time u sukobu interesa. Tom privilegijom dobiva veliku medijsku i političku podršku, a optuženi su postali krivi prije nego im je išta dokazano. Je li to pravedno?

A ako tužitelj dobiva takvu mogućnost, onda istu mora imati i obrana. Ustvari bi izvješće o stanju spora trebao

podnositи predsjednik suda. Gdje su ti naši vrli pravnici i savjetnici? Zašto se naša vlast ne usprotivi takvom politiziranju suda? Kada će već jednom netko reći „dosta“. Do kada će našu vanjsku politiku usmjeravati razne „karle del ponte“ i „brameci“?

Američki stavovi su se pokazali puno pozitivnijim od engleskih i nizozemskih. U vrijeme kada Amerika traži veći angažman naših vojnika u misijama NATO-a, mi bismo od njih mogli tražiti podršku u Vijeću sigurnosti. Hoće li naša vlast već jednom shvatiti da nam američka diplomacija u Vijeću sigurnosti može biti od pomoći?

Siguran sam da bi dobar dio naših dragovoljaca bio spreman otići na ratističiju svijeta kada bi nam američka diplomacija jamčila pomoći u pravednom pristupu suda u Haagu. Tamo se treba zaštiti žrtva, a osuditi agresor, treba ukinuti apsurdne optužbe o 'zločinačkom podhvatu' i oslobođiti naše generale.

Siguran sam da bi to bila naša šansa kojom bi spasili generale i čast domovinskog rata. ■

REKAO JE BRUNO BUŠIĆ 1975.

"... Da smo složni i čestiti davno bi imali državu. A bit će rođenje, roditi će se slobodna Hrvatska kad padne Berlinski zid i kad se budu rušila komunistička krvava carstva kao kule od karata. Nema ni jedne države koja je nastala bez krvavih gaća. Vjerojatno ćemo se i mi morati pobiti za slobodu sa Srbima, a možda i sa Turcima. Teret rata morat ćemo podnijeti svi podjednako ...

... No kad se oslobođimo srpskog ropstva i stvorimo državu, vidjet ćete kako tek naši kradu. Svak nas je stoljećima kralj i potkradao, a najteže će i najgori biti kad nas naši budu kralji te prodavali svjetskim jebivjetrima i makro lopovima. Navalit će na nas kao velike ptice grabljivice. Tada će biti najveće i nerješivo pitanje - kako nas tada spasiti od nas samih?" ■

Publicist Bruno Bušić (1939.) početkom 70-tih odlazi iz tadašnje SFRJ na zapad i postaje ekstremni hrvatski politički emigrant. Jedan je od najpoznatijih i najradikalnijih zagovornika stvaranja hrvatske države nasilnim putem, odnosno oružanom borom. Jugoslavenska tajna služba ubila ga je 1978. u Parizu.

PODLA PODVALA VREMENSKI ODMAK

Piše Darko Kolić

Zašto nema filma o Vukovaru, Dubrovniku, Škabrnji, Pakracu, Osijeku, Baniji, Lici? Zašto se o oslobođilačkim akcijama ne snimaju filmovi?

Učestalo se u ponavlja teza kako nam je potreban vremenski odmak da bi realno prosuđivali i donosili zaključke ili snimali filme o domovinskom ratu. Takozvani hrvatski mediji žele nam nametnuti tu podlu teoriju o potrebi vremenskog odmaka! To je smisljeno najmerno, jer vremenskim odmakom dolazi do zaborava i bljeđenja sjećanja i dokaza, a k tome se čeka presuda u Hagu, jer tamo se, ako Hrvatska bude osuđena, mijenja kontekst ratnih događaja. Tek onda će navaliti naši redatelji na snimanje filmova po tom haškom scenariju, jer će im tako biti zajamčene internacionalne promocije i nagrade na filmskim festivalima.

Pa ljudi, zar ima malo živih svjedoka i arhivskih snimaka iz rata? Onom, koji bi se primio snimanja filma posao bi bio dosta olakšan, jer ljudi su još živi, postoje svjedoci, a tu su i arhivske snimke iz rata. Samo treba hrabrosti biti iskren, pošten Hrvat, svijestan da se istinom i samo istinom može doći do bolje budućnosti i sreće.

PROBLEM FINANCIRANJA TAKVIH FILMOVA

Tu bi i iseljena Hrvatska mogla pomoći, jer od ove vlasti teško će se dobiti i lipa. Kod nas se novac troši na Sanaderove koalicione partnere, pupovce, stanimiroviće i one koji su polagali zakletve Republići Srpskoj ili su uvijek bili na liniji jugoslavenstva i protiv nezavisne Hrvatske. Sanader je od takvih napravio politički faktor, pa bez njihovih

glasova i podrške pada vlada, što se sa njegovim odlaskom nije promjenilo nego se nastavlja.

Stanimirović i pupovci to znaju dobro iskoristiti. Izvlače veliki novac, za svoje Srbe u Hrvatskoj, čak traže cirilicu na što po ustavu nemaju pravo. Nemam ništa protiv da podršku dobiju oni koji nisu digli pušku na našu domovinu, a ima i takvih, ali oni nisu zanimljivi ni Srbima, a očito ni našoj vladni.

Dok se naši Hvati protjerani iz BiH tretiraju kao smetnja, Srbima se podilazi na sve načine. Čak se po one koji žive u Srbiji, šalju autobusi kojima ih dovode na glasovanje. Istovremeno se naše Hercegovce sa hrvatskim državljanstvom medijski progoni. Srbski vođe u Hrvatskoj su svjesni te i takve atmosfere i koriste je do maksimuma.

Žalosno je da za takve uvijek ima dovoljno novca, čak im ministarstvo kulture sufinacija filme kao što je "Oluja nad Krajinom" jutelovca Kneževića. Korišteni Jutelov materijal manipuliran je, izrezani su detalji koji dokazuju kako za početak rata nisu krivi Hrvati. Orginalne snimke zaplijenili su od neprijatelja naši dragovoljci prilikom oslobođanja i ti se filmovi mogu naći na internetu. U njima se jasno vidi kako hrvatski Srbi osporavaju Hrvatima pravo na nezavisnost, prijete, organizirano se naoružavaju i dižu barikade. No, orginalni neprijateljski snimci ne zanimaju takozvane hrvatske medije, a još manje Bajića, sudove ili vlast. I što je najgore, film „Oluja nad Krajinom“ kojeg su sufinancirali hrvatski porezni obveznici, postao je dokazni materijal optužbe protiv naših generala u Hagu. Koja ludost!!!

Žalosno je, da naša akademska zajednica i 80 posto inteligencije šuti, ništa ne čini da se u medijima pokažu istiniti dokumentarni materijali, niti da se snime istiniti filmovi o našem obrambenom ratu. Šuti inteligencija, crkva se drži po strani iz straha da će je napasti

zbog miješanja u politiku. A narod, osiromašen, frustriran, zaveden jedan protiv drugoga, pun jala čeka da se nešto dogodi samo od sebe. Hrvatsku povijest pišu nam goldštajni, pilslji, jergovići, matvejevići, jakovine i slični. U našim medijima uvijek iste face, isti jugonostalgičari sole pamet narodu, smišljeno stvaraju podjele i svađu gdje god im se pruži prilika. Ali nam zato prikazuju partizanske filme i jeftine strane sapunice.

Kada će konačno naš narod shvatiti da postoje i neki drugi ljudi kojima mediji nisu skloni ni dostupni, ljudi inetektualci, ratnici, obični ljudi koji organiziraju tribine na kojima šire istinu o domovinskom ratu i svijest o potrebi očuvanja hrvatskih vrednota, pravednijo i boljog hrvatskoj budućnosti?

Do promjena može doći tek onda, ako ti ljudi dođu na vlast, što znači da ih narod treba prepoznati i birati. Željeli smo slobodu, pa i slobodu izbora. Za to su ginuli naši dečki, a narod to premalo vrednuje i ne koristi svoje pravo izbora. Ne izlaze na izbole, ostaju kod kuće i misle da će se sve samo po sebi rješiti na njihovo zadovoljstvo. E neće! Ne bi bilo ni nas, ni slobode, da su svi sjedili kod kuće i čekali da sloboda padne s neba.

Ili nam i za to treba vremenski odmak? Pa kad se probudimo za 10 godina i shvatimo da smo roblje stranim vladarima u rasprodanoj i poniženoj Hrvatskoj, upopljenoj u Europu koja je stvorena na globalizaciji, bolje rečeno kolonizaciji, bit će kasno za istinu, slobodu, suverenost! ■

490 GODIŠNICA SMRTI HRVATSKI BAN PETAR BERISLAVIĆ

Petar Berislavić, biskup i malteški vitez (1475.-1520.), postao je hrvatski ban 1513. i posve se predao vojnim zadaćama. Najvažnijom je smatrao učvršćivanje granica i zaustavljanje turskog nadiranja prema zapadu. Obavljajući tu odgovornu dužnost, Berislavić je Hrvatskoj 1512. pribavio naslov „predziđe kršćanstva“, a sam je postao jedan u nizu junačko-tragičnih likova hrvatske povijesti.

Osobito je važna bila njegova pobeda 1513. kod Dubice, te obrana Knina, Skradina, Ostrovice i Jajca. Poginuo je upavši u tursku zasjedu 20. svibnja 1520. na Vražjoj gori kod Korenice. Njegova odrubljena glava prebačena je u grobnicu u mađarski grad Vesprim (biskupija sjeverno od Balatonskog jezera). ■

HAULIKOTVORSTVO DRUŽBE
BRAĆA HRVATSKOG ZMAJA
**KARDINAL HAULIK –
PROROK
JUGOSLAVENSKE
PROPASTI**

Autor Ivan Biondić

Knjiga gornjeg naslova predstavljena je u Matici hrvatskoj, 18.03.2010. (Vlastita naklada i Znanstveno društvo za proučavanje podrjetila Hrvata, Zagreb, 2010.)

Josip Bozanić rekao je 2009. :

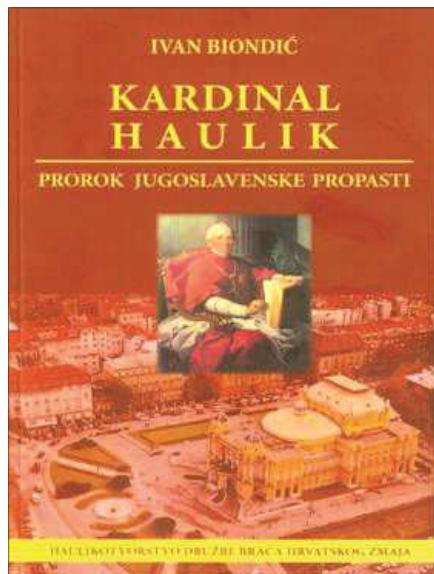
"Vrijeme u kojem je živio i djelovao prvi zagrebački nadbiskup u mnogočemu je slično i našem vremenu u kojem se pokušavaju osporavati mnoge etičke, moralne, kršćanske i nacionalne vrijednosti na kojima se rađala i na kojima počiva hrvatska povijest, kultura i civilizacija. Neoliberalizam sa svim svojim predznacima pokušava potkopati kršćanski svjetonazor i isključiti vjerska i kršćanska načela iz javnoga života. Kako bi se vjernici mogli oduprijeti takvim utjecajima koji slave njihovo vjerničko i nacionalno zajedništvo, potrebno je da se ugledaju na velikane iz naše prošlosti, među kojima se ističe nadbiskup i kardinal Juraj Haulik".

Ovako je zborio Juraj Haulik:

"Imade ih, koji si mnogo obećavaju od sdrženja jugoslavenskih narodah. ... To po mojem osvjedočenju je stalno, da se tako važni pokret stvarih ni bez prolivanja čovječje krvi i drugih mnogo-brojnih nevoljah, a ni bez upliva evropskih velevlasti, pojmenice francuzke, ruske i englezke neće moći dogoditi. U ostalom tko bi mogao užtvrđiti da će otačbini našoj ovakovom velikom promjenom zapasti veća sloboda, ili da će biti sretnjom, nego što bijaše kroz toliko vjekovah svoga sjedinjenja s austrijskom carevinom? Ja barma po duši nebi hotjeo za to jamčiti.

Čovječji naime um klikće zvonkim glasom, da je pravo svojine životno pravo čovječjega društva, koje da se ukine ili varkavim rovarenjem izvine, eto ti jednim mahom podsjećene sve obrtnosti, eto zape gotovo sve takmičenje u usavršavanju tjelesnih i duševnih sila, nestade najmoćnijega dijelovima ljudskim poticala. Komunizam, koji nije drugo nego nijekanje ovoga prava svojine [...] zaokrenuo bi vratom ne samo političkomu, nego i društvenom ljudskom životu. Bio bi to poguba naroda". (Haulik, 1861.)

Središnja je teza knjige da bi, nakon početne historiografske, glede poznata hrvatskog zaborava, a polazeći od svojih statutarnih odrednica, Družba trebala

pobuditi i javnu rehabilitaciju kardinala Jurja Haulika. Riječ je još o ranijoj akciji (Haulik redivivus), u kojoj je posebno mjesto zauzeo prijedlog da se zagrebački "Trg maršala Tita preimenuje Haulikovim trgom".

1. Iako je ostavio duboki trag u vjerskom, društveno-političkom, gospodarskom i kulturno-prosvjetnom životu hrvatskog naroda (nacije), jednom obilježen kao "prvi jugoslavenski klerikalni viški protiv komunizma" (Viktor Novak, Magnum crimen, Zagreb, 1948.), prvi je zagrebački nadbiskup i kardinal Juraj Haulik (1788.-1869.) postao indeks boljševičke hule i poznata hrvatskog zaborava. Štoviše, u predgovoru pretiska Magnum crimena (Beograd 1986.), Jakov Blažević spominje Hauliku kao "klerikalnog bukača" koji "uspust rečeno i dandanas ima svoju ulicu u Zagrebu".

2. Nakon demokratskih promjena 1990-ih prišlo se (pre)vrednovanju Haulikove uloge u modernizaciji i političkoj integraciji hrvatske nacije. U tom su, tragom povijesne istine, vjerojatno ne slučajno, iznimnu ulogu imali oni povjesničari (A. Szabo, J. Kolarić, D. Pavličević, N. Kučundžić, J. Kolanović, M. Bogović, Lj. Dobronić, S. Razum i dr.), što su bili, ili tijekom vremena postali, pripadatelji kruga Družbe "Braća Hrvatskog Zmaja". S tim u svezi, iako ne uvijek namah prepoznatljivo, haulikotvorstvo je Družbe jedna od temeljnih njezinih stalnica.

3. Naime, na tom se trgu simbolično može iščitavati zgusnuta drama moderne hrvatske povjesnice (trg je dosad osam puta mijenjao ime), čije je dojduće "stoljeće smrti", upravo, proročki navijestio kardinal Juraj Haulik (v. gornji moto). U svezi s tim, on je zasluzio trg, čije današnje ime ("Trg maršala Tita") strši u tropletu zapadne strane "Lenucićeve (zelene) potkove", iz najmanje sljedećih razloga:

3.1. Duhovno-tvrdi. Podižući neke od središnjih preporodnih ustanova hrvatske metropole, na južnim livadama i pasištima ondašnjega grada, gdje su danas smještene jedne od najljepših i najvećih javnih zgrada historicističke arhitekture 19. stoljeća u Zagrebu, (nad)biskup Haulik prvi ostavlja neizbrisivi trag. Naime, oko prvotna "Stočnog trga", gdje danas zatičemo "Trg maršala Tita", nikle su ustanove i reprezentativne zgrade te amblematična skulptura (sv. Juraj), što je (ne)izravno vezano uz Haulikovo ime.

3.2. Nacionalno-kulturno identiteti. Osim što je njegov "duhovno-tvrdi vlasnik", uglavljen u troplet zapadne strane "Lenucićeve (zelene) potkove", naspram ideološke, njegovim bi trgom ta povijesna cjelina zaokružila izvornu hrvatsku uljudbeno-kulturnu i nacionalno-političku identifikaciju. Naime, uz sredozemni (Marulićev), Haulikov trg bi svjedočio obnovljeni srednjoeuropski identitet, koji se, onkraj importirana hrvatskoga "etnojezičnog jugoslavizma", iskazuje na crti suvremena "političkog kroatizma" (Mažuranićev trg).

3.3. Povijesni dug. Obilježavajući taj amblematični trg imenom čovjeka koji je, kao preteča moderne Hrvatske, postavio "trajne temelje hrvatskog preporoda" (Agneza Szabo, 1999.), hrvatska bi se metropola i uopće hrvatski narod (nacija) na najbolji način odužila svojemu prešućenom proroku jugoslavenske (komunističke) propasti. Haulik bi tako ostao i vrelo nadahnuta i vječna opomena. ■

RETROSPEKTIVNA IZLOŽBA

JOZO KLJAKOVIĆ (1889. – 2009.) VELIKAN HRVATSKOG SLIKARSTVA 20. STOLJEĆA

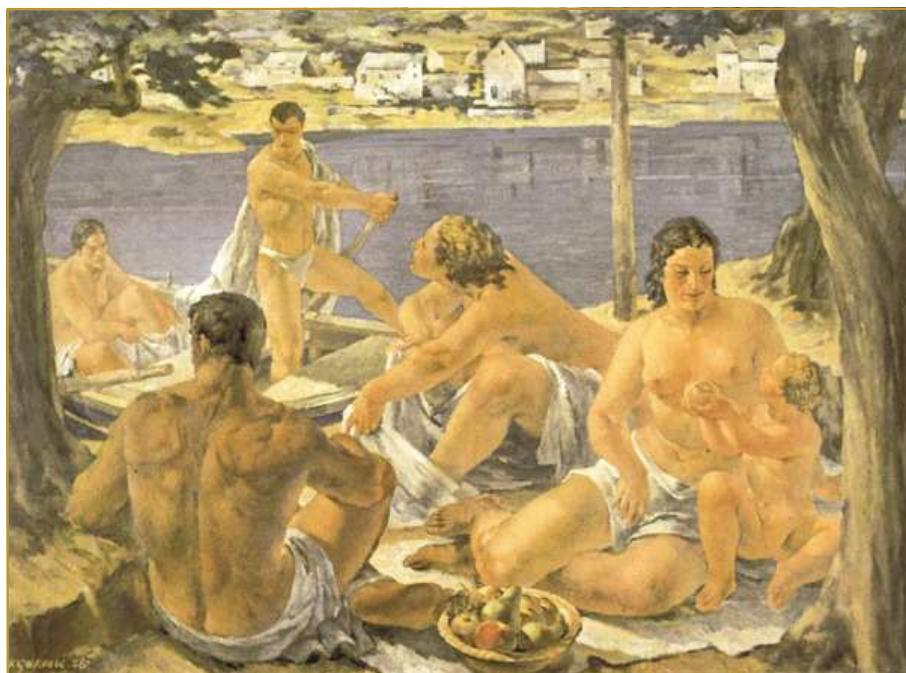
Priredila D. Gaupp

U čast 120. obljetnice rođenja i 40. obljetnice smrti slikara Jozeta Kljakovića u Galeriji Klovićevi dvori od 26.11.2009. - 24.01.2010. bila je postavljena retrospektivna izložba na kojoj je po prvi puta bio predstavljen Kljakovićev opus kroz više od 100 ulja na platnu, crteža, skica, ilustracija za knjige, plakata i grafika.

Monumentalni dijelovi njegova opusa po kojima je poznat široj javnosti, freske u crkvama, mozaik na pročelju Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, kao i goleme zidne slike vezane za interijere, bili su najzanimljiviji dio izložbe. Multimedijalni postav obuhvatio je i teško sagledljive freske koje se nalaze u crkvi sv. Marka u Zagrebu, Trgovačko-obrtničkoj komori i Gradskoj vijećnici u Zagrebu, crkvi sv. Martina u Vranjicu, Zvonimirovoj spomen crkvi u Biskupiji kod Knina, Dobroti u Boki Kotorskoj, a prikazan je i mozaik iz Rima.

Izložba je prikazala arhivski materijal i dokumentarni film o Kljakoviću. Katalog izložbe opremljen je brojnim fotografijama snimljenim za potrebe izložbe na autentičnim lokacijama i tekstovima o Kljakovićevom životu, radu, prijateljstvu s Ivanom Meštrovićem, kao i o slikarevoj donaciji Gradu Zagrebu, Memorialnoj zbirci Jozeta Kljakovića. Djela za izložbu, uz brojne javne institucije i privatne kolezionare, muzeje i galerije, te samostane i crkve, posudili su i Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu, kao i Vatikanski muzej.

Kljaković se bavio i karikaturom, plakatom i ilustriranjem knjiga. U emigraciji je pisao i suvremenu prozu (djelo "U suvremenom kaosu", Buenos Aires 1952.).

Svoju kuću na Rokovom perivoju 4, sa svojim umjetničkim djelima, kao i djelima drugih umjetnika koje je posjedovao, darovao je gradu Zagrebu 17. rujna 1969. g. Zbirka sadrži 60 različitih predmeta: stilski namještaj, slike, skulpture, biblioteku, te razni drugi materijal i dokumente. Zbirka je 1982. godine

predana na upravljanje Centru za likovni odgoj grada Zagreba i može se razgledati utorkom i četvrtkom od 16 do 18h, uz stručno vodstvo kustosa. ■

BIOGRAFIJA

Jozo Kljaković rođen je u Solinu 10 ožujka 1889., gimnaziju je pohađao u Splitu, a slikarstvo studirao u Pragu, Beču, Ženevi i Parizu. Prvu je izložbu imao s grupom Medulić u Zagrebu i Rimu na Međunarodnoj izložbi 1911. Od 1921. do 1941. bio je profesor zidnog i dekorativnog slikarstva na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Motivi su mu religijski i zavičajni, a slikao je i portrete istaknutih ličnosti.

Za vrijeme NDH ustaše su ga stavile u zatvor, a potom u kućni pritvor. Godine 1943. odlazi u političku emigraciju u Rim, a 1947. u Buenos Aires. U Rim se vraća 1958. gdje slika poznate freske u zgradama Zavoda sv. Jeronima, a onda se 1968. godine vraća u Zagreb, te 1. listopada 1969. umire.

75 GODINA OČARAVA

ERO S ONOGA SVIJETA

115. OBLJETNICA ROĐENJA

JAKOVA GOTOVCA

Priredila D. Gaupp

„Dovršio 8. svibnja 1935., 22 sati i 47 minuta. Hvala Bogu!“ stoji upisano na kraju partiture opere „Ero s onoga svijeta“. Napisao je to Jakov Gotovac, hrvatski skladatelj, nakon 2,5 godine rada na operi.

Djelo je prazvedeno 2. studenoga 1935. u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu. Dirigent je bio Jakov Gotovac osobno, kao i u godinama 1941., 1947. i 1954. Godine 1970. operom je po prvi puta dirigirao Nikša Bareza, a meni je to bio prvi susret s Erom. Povodom 75. obljetnice prazvedbe, opera je stavljena na program, pa sam nakon 40 godina ponovno uživala u toj našoj prekrasnoj operi, koja do danas nije izgubila ništa od svoje atraktivnosti. Naprotiv, u poplavi moderne glazbe od koje zaboljeva glava, Ero je pravo osvježenje za uši, ali i za oči. Inge Kostinčer (1925.-1973.) svojim je kostimografskim stvaralaštvom postavila temelje kostimografiji u nas i osvojila opće priznati umjetnički dignitet. Njena kostimografska rješenja zadržana su i u mijenjama režisera, scenografa i interpreta zahvaljujući novoj generaciji kostimografa koje je odgojila svojim primjerom.

Libreto za operu Ero s onoga svijeta napisao je hrvatski književnik Milan Begović (1876. – 1948.). Gotovac je u čitanci svoje kćeri pročitao priču o dovitljivom Heri iz koje je sam sastavio scenarij, a on se poklopio s Begovićevim interesom za dramaturškom okosnicom jednog igrokaza starog njemačkog pjesnika-postolara Hansa Sachsa slična sadržaja. Gotovac je tražio stih i duh pučke pripovijetke, a Begović je inspiraciju pronašao u idiomatskom govoru svoje rodne Vrlike. Tu su stogovi sijena, vreće brašna, mlin, konji. Tu je bogati seljak Marko i njegova kći Đula, koja s djevojkama komuša kukuruz. Uzbuđljivo postaje kada s plasta sijena pred njih odjednom 'padne' veselo momak i predstavi se kao Ero s onoga svijeta. Opera ima tri čina i puna je lijepih arija, dueta, pa i čitavih scena posebno popularnih kod publike, a završava uz vedru pjesmu i veliko pučko kolo.

Nakon prazvedbe 2.11.1935. novinar tadašnjeg „Jutarnjeg lista“, kritičar Lujo Šavranek-Kavić, napisao je: „I opet je jedan hrvatski kompozitor uza lud napisao operu“. Stvarnost ga je ubrzo opovrgla. Pokazalo se da je u pravu bio Milan Katić (Novosti) koji je istoga dana proročki napisao: „Po svemu sudeći Ero s onoga svijeta zauzet će stalno mjesto na ovome svijetu, to jest na našoj opernoj sceni, a moći će nas re-

prezentirati i u velikom svijetu, na opernim scenama muzičkih centara drugih kulturnih naroda.

Ubrzo nakon zagrebačke prazvedbe, opera je doživjela ovacije u Berlinu, Muenchenu i mnogim drugim njemačkim pozornicama. U inozemstvu je izvedena u više od stotinjak kazališnih kuća. Libreto je preveden na bugarski, češki, engleski, njemački, talijanski, finski, mađarski, slovački i slovenski jezik. Skice izvornog rukopisa nalaze se u Austrijskoj nacionalnoj biblioteci, dok je izvornik partiture pohranjen u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Autor o sebi:

„Držim da taj narodni izraz koji se pojavljuje u mojoj glazbi, biološki, iskonski nosim u sebi. Upoznao sam mnoge narodne muzike, ali bilježio zapravo ništa. Tu i tamo uzimao sam kakvu temu iz poznatih zbirk, ali sam komponirao u narodnom duhu, iz vlastitog ja. Ja sam gradski, kabinetski čovjek, a u tome je, mislim, i dvostruka vrijednost ako sam pogodio narodni duh. Znači da sam to donio na svijet svojim porodom. Publiku je jedini pravi kritik. Pogotovo ako nakon duljeg razdoblja života jednog djela da svoju zadnju ocjenu. Ako

publika prihvati djelo, onda tu kritika ne-ma više što reći, osim da analizira djelo, ne publiku. ■

Jakov Gotovac rodio se u Splitu 11.10.1895. gdje je završio Klasičnu gimnaziju, usporedno je učio harmoniju kod Antuna Dobronića i tako dobio prve spoznaje o nacionalnom u glazbi. Apsolvirao je na zagrebačkom Pravnom fakultetu, no glazba je bila jača. U pjevačkom društvu Zvonimir u Splitu prima poduku u instrumentaciji i dirigiranju, a u pjevačkom društvu Guslar upoznaje talijansku operu. Na poziv Milana Obuljena, vlasnika bečkog nakladničkog poduzeća *Edition slave*, 1920. odlazi u Beč i tamo boravi godinu dana slušajući predavanja Josepha Marx-a na Glazbenoj akademiji. Na poziv primadone Maje Strozzi-Pečić dolazi u Zagreb. U operi Hrvatskoga narodnog kazališta najprije djeluje kao ko-repetitor, potom i dugogodišnji dirigent s velikim brojem opernih i operetnih naslova. Godine 1943. ravnatelj je opere HNK, a 1945. uhićen je i u zatvoru boravi četrdeset i četiri dana. Nakon trideset i tri godine djelovanja u Hrvatskome narodnom kazalištu u Zagrebu, 1958. odlazi u mirovinu, a 1977. izabran je za redovnog člana današnje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Preminuo je 16. listopada 1982. godine.

Opus Jakova Gotovca sadrži 35 numeriranih i 58 nenumeriranih djela od kojih mlađenačke radevine sam autor naziva svojim porodom od tmine. Prvu skladbu, koračnicu za tamburaše Svačić dovršio je 1911.

Jakov Gotovac

ERO S ONOGA SVIJETA

NAKON TRI GODINE RAZVOJA I ULOŽENIH 120 MILIJUNA KUNA **PRVI HRVATSKI AUTOBUS**

U travnju ove godine predstavljen je prvi hrvatski autobus nazvan *Crobus*.

Obilježavajući tridesetu obljetnicu rada tvrtke, AutoZubak je predstavio svoj novi veliki poslovni iskorak - poče-

tak proizvodnje prvog hrvatskog autobusa. Radi se o autobusu napravljenom na pogonskoj osnovi poznate švedske kompanije Scania, a u proizvodnji pojedinih sklopova angažirani su domaći kooperant i proizvođač opreme. Proizvodnjom prvog hrvatskog autobusa AutoZubak domaćem i inozemnom tržištu nudi potpunu novost, međugradski autobus visoke klase, dužine 12 metara, kapaciteta 49, odnosno 51 putnika, koji po ocjenama svjetskih stručnja-

ka može ravноправno stati uz bok najkvalitetnijim svjetskim markama.

Kompanija u ovoj godini započinje proizvodnju takozvane nulte serije kojom će se optimizirati proizvod i proizvodni procesi, a već sljedeće godine planira se puštanje u rad druge faze tvornice te nastavak proizvodnje. U iduće tri godine u proizvodnji hrvatskog autobusa AZ *Crobus* planira zaposliti 700 radnika. ■

**MODEL XD JOŠ UVJEK JE U
FAZI PROTOTIPA**

PRVI HRVATSKI AUTO NA STRUJU

Na ovogodišnjem međunarodnom salonu automobila u Ženevi veliku je pozornost pobudio prvi hrvatski automobil Vjekoslava Majetića i zagrebačke

tvrtke Dok-Ing. XD je električni gradski model dug samo 2.8 m, no s dovoljno prostora za vozača i dva putnika. Interes posjetitelja za XD Concept je velik, jer se uklapa u viziju proizvođača koji smatraju da će pogonsko gorivo budućnosti biti upravo struja.

Ako se ostvari suradnja s jednim od pet interesenata, partnera koji bi finansirao proizvodnju, XD bi se uskoro mogao preobraziti iz konceptnog u serijski

automobil i već se iduće godine pojaviti na ulicama velikih gradova. ■

SVE SAMO SLUČAJNOST? HRVATSKA - NEPOZNATA ILI NEPOŽELJNA ZEMLJA

Francuski Citroen je prošle godine izdao kartu Europe na kojoj je Hrvatska prepolovljena (pisali smo o tome u DO br. 104), za austrijsku televiziju Dunav ne teče kroz Hrvatsku, Slovenci su hrvatski grb stavili na srpsku zastavu, a Europska zajednica traži da vratimo hrvatsko-srpski jezik. Šala? Ne, nego gorika istina.

U Austriji je prigodom novogodišnjeg bečkog koncerta austrijska televizija prikazala film o toku rijeke Dunav. Uz prekrasnu Straussovu glazbu prikazan je tok Dunava od izvora u Donaueschingenu do ušća u Rumunjsku. O svakoj podunavskoj zemlji - Njemačkoj, Austriji, Madžarskoj, Srbiji i Rumunjskoj, bilo je riječi - osim o Hrvatskoj i Vukovaru! Slučajno?

Slovenci su Hrvatsku, na otvorenju skijaškog natjecanja na Pohorju, najavili srpskom zastavom na koju su stavili hr-

vatski grb. Hrvatska delegacija je odmah prosvjedovala. "Baš kod zastave Republike Hrvatske došlo je do jedne neugodne pogreške. Zbog toga nam je vrlo teško. Svima nam je jako žao, i u ime Organizacionog odbora "Zlatne lisice" na neki način ispričavamo se svima u Hrvatskoj, te svima onima koji su to vidjeli. To zaista nije bilo ništa namjerno", rekao je Srečko Vilar u kamere HTV-a. Uistinu nemamjerno?

Europska zajednica traži da vratimo hrvatsko-srpski jezik!!! U Bruxellesu je napravljen prijedlog rezolucije o napretku Hrvatske s 50 amandmana koje su zastupnici podnijeli na tekst parlamentarnog izvjestitelja Swobode. Jedan od njih je i onaj kojim se, radi budućih ušteda, traži dogovor s hrvatskim vlastima o "primjerenom" jezičnom aranžmanu.

Najčudniji amandman podnijele su dvije zastupnice Zelenih, Njemica Franziska Katharina Brantner i Nizozemka Marije Cornelissen:

"Europski parlament skreće pozornost na činjenicu da je originalni srpsko-hrvatski jezik sada podijeljen u razne službene jezike u nekim zemljama potencijalnim kandidatima, ističe da troškovi prijevoda i tumačenja znatno utječu na proračun institucija EZ-e, te poziva Komisiju da zajedno s hrvatskim vlastima prije pristupanja pronađe primjeran aranžman gledje hrvatskog jezika koji neće sprječavati kasnije zaključivanje sveobuhvatnog sporazuma o jezicima s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Srbijom kada te zemlje postanu članice EZ-e".

Što je s odredbama europskog zakonodavstva da je jezik svake zemlje članice istovremeno i službeni jezik Europske zajednice?

Švicarske institucije koje se bave integracijom stranaca, nude nam prijevode pod imenom „srpski, hrvatski, bosanski“ također zbog štednje! Više o tome u posebnom članku pod nazivom „ili hrvatski, ili ništa“. (D. Gaupp) ■

VOM KOMMUNISMUS IN DIE EU-DIKTATUR KROATIEN – ENDLICH FREI?

Dr. Tomislav Sunic
<http://www.volks-in-bewegung.de/>

Seit dem Tode von Franjo Tuđman, dem Vater des neuen Kroatiens, im Jahr 1999 haben die Regierungen in Zagreb und ihre linksliberalen Medientrabanten keine Ahnung, was man mit dem neuen Staat tun sollte. Wozu braucht man Staatsunabhängigkeit, wenn die neuen Herrscher ihre eigene Legitimität nur in Brüssel entdecken wollen?

In der Tat war die Rekonvertierung kroatischer Politiker von fingierten Nationalisten zu falschen Liberalen kein schweres Unternehmen. Die Unterwürfigkeit vor Belgrad ist jetzt durch die Unterwürfigkeit vor Brüssel ersetzt worden.

Man kann diese kroatische Lage gut mit den Zeichnungen Paul Webers illustrieren, da man in Zagreb die ganze post- und nachkommunistische Spezies in den neuen Rollen beobachten kann: von ehemaligen kommunistischen Spitzeln, bis zu den vermeintlichen Nationalisten, die sich laut als Ultrademokraten vorstellen. Wie auch in anderen ehemals kommunistischen Ländern besteht die große Mehrheit der kroatischen Staats- und Regierungsbeamten aus Überbleibseln des alten Regimes. Große Teile der Öffentlichkeit haben sich von einem schnell verdauten Jukommunismus in Rekordgeschwindigkeit zu einem nachgeäffteten westlichen Liberalismus umgeschnickt.

Wie nie zuvor schwebt heute ein Mysterium über Kroatiens: Wer war eigentlich überhaupt der Stifter kroatischer Unabhängigkeit? Das kroatische Volk? Oder war Kroatiens ein akademischer Fall des „reaktiven Nationalismus“, den man dem Serben Slobodan Milošević und seiner jugoslawischen Armee zu verdanken hat? Ein „kausaler Nexus“ würde man fast sagen, da die Idee des kroatischen Nationalismus ohne den „bösen Serben“ kaum lange überleben hätte können. Hätte es 1991 keinen aggressiven Serbenanschlag gegen Kroatiens gegeben, wäre es heute fraglich, inwieweit und in welchem Maße Kroatiens als selbständiger Staat auf der Landkarte existieren würde.

ANBIEDERUNG AN DIE EU-MACHTHABER

Das war damals. Heute sind sowieso die meisten Politiker in Kroatiens „gute Westler“ geworden. Es lohnt sich nicht mehr, laut über sein „Volkstum“ zu reden oder über die ewige „kroatische Seele“ zu plaudern. Das kann – wie es

auch im modernen EU-Europa Brauch ist – von verschiedenen Nichtregierungsorganisationen als Zeichen des Rechtsextremismus umgedeutet werden. In den Augen der Brüsselbonzen ist die kroatische Kleinstaaterei nur in der EU auflösbar.

Um von dieser EU gute Zeugnisse für politisch korrektes Benehmen zu bekommen, bemühen sich die aktuellen kroatischen Machthaber täglich aufs Neue, den öffentlichen Diskurs auf Linie zu halten. Die ehemalige kommunistische Syntax ist noch immer da, aber die neue Sprachregelung verlangt den Gebrauch völlig neuer Worte, wie „Globalismus“, „Multikulturalismus“, „EU-atlantische Integration“, „Transparenz“ oder „freimarktwirtschaftliche Demokratie“ – ein Wortschatz täglicher Kommunikation. Die ewigen „Ehemaligen“, die vor dem Zerfall Jugoslawiens über die Ewigkeit der Selbstverwaltung vom „Titoismus mit humanem Antlitz“ redeten und dann plötzlich, von 1990 bis 1995, sich selbst in revisionistischem Antikommunismus versucht hatten, dozierten jetzt über die Unvermeidlichkeit der liberalen Demokratie. Eine neue Form des Gesinnungsterrors, ähnlich dem in der EU, ist entstanden. Dieser erinnert in vielen Aspekten an die totalitären Zeiten des zerbrochenen Jugoslawiens.

DIE NEUEN GÖTZEN

In den neuen Ländern des ehemaligen Jugoslawiens sterben die Altkommunisten anscheinend nie. Auch Kroatiens ist tief vom jugokommunistischen und balkanischen Geiste infiziert. Einst war es die große Pflicht für alle kroatischen Politiker, die Pilgerfahrt nach Moskau oder Belgrad zu unternehmen; heute machen sie den politisch korrekten Umweg zu anderen Heiligen, bzw. nach New York und Tel Aviv. Dort wohnen die neuen Götzen, die man nun bewundern und denen man hörig sein muß. Überall herrscht die Stimmung, auch im ganzen Parteiwesen Kroatiens, daß man nur durch das Rezipieren der Litanei der Menschenrechte und die Predigt der Multikultireligion den Beitritt des Landes in die EU sicherstellen kann.

Mann könnte sich daher fragen: Was war eigentlich das Ziel der kroatischen Unabhängigkeit? Los von Jugoslawien und Gründung eines selbständigen Staates, oder los von Jugoslawien und Eintritt in ein noch schlimmeres „Euroslawien“?

Wie ihre Vorgänger haben die Politiker der neuen kroatischen Elite, aus soziologischer und anthropologischer Sicht gesehen, ein solides Pedigree aus kommunistischen Systemzeiten. Trotz ihrer ultra-liberalen Phraseologie können sie kaum ihren kommunistischen Phänotyp verbergen. Ihre gemeine

und internationalistische Gesichtsmorphologie, obgleich in verschiedenen Modifikationen, kann man täglich beobachten.

Noch immer beherbergt das traditionsreiche kroatische Volk ein paar nationalistische Intellektuelle, und so manch berühmten Sportler. Doch sobald sich eine von diesen Personen kritisch gegenüber den neuen politischen EU-Floskeln äußert, wird sie sofort als „faschistisch“ gebrandmarkt. Stattdessen verlangt die EU von servilen kroatischen Politikern ständige Sprüche über die Gefahr eines neuen „Ustasha-staates“. Die großen Massaker, die die Kommunisten am kroatischen Volk begangen haben, werden kaum noch erwähnt. Die genetische Katastrophe Mitte und Ende 1945, die von den Kommunisten begangen wurde, ist wieder ein Tabuthema geworden, da die Enkel und Kinder der Titopartisanen heute fest in der Regierung sitzen und dazu noch einen guten Ruf bei den Spätdemokraten der EU-Schickeria genießen.

Und der schöne neue Westen? Die EU- und UN-Diplomaten haben gute Kumpanen in den kroatischen Post-Kommunisten gefunden. Die waren aber schon echte Freunde während der Zeiten, als Tito für viele westliche Meinungsmacher und Politiker als großer Staatsmann galt. Damals war der größte Anhänger des Titos und Jugokommunismus die westliche Linke – sogar mehr als ihre jugoslawischen bzw. kroatischen kommunistischen Brüder im Geiste selbst! Deswegen sind die beiden Seiten, ob im Osten, ob im Westen, beide genauso korrupt wie kriminell, und decken und legitimieren volens nolens ihre gemeinsame Unpolitik durch promiskuitive paleo-marxistische Symbiose, dieses Mal euphemistisch „Globalismus“ und „Multikulturalismus“ genannt.

PARALLELEN ZUR LAGE IN BRD

Ähnlich der kroatischen postkommunistischen Elite haben auch die EU-Meinungsmacher große Furcht von ihren eigenen Nationalisten. Um dem Rechnung zu tragen, wird in Deutschland und auch in Kroatiens auf allen offiziellen Wellenlängen über den realen und surrealen gesellschaftlichen Rechtsruck und eine angebliche „Nazigefahr“ geredet. Auch wenn es keine „Rechtsradikalen“ gäbe, würden sie schnell erfunden werden.

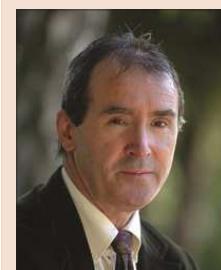
Diese negative „anti“-Legitimität ist ein typischer Gesinnungsterror eines todgeweihten liberalen Systems, und dient dem Zweck, die politischen Klassen in Europa und den Status quo am Leben zu halten – ob in Berlin, Belgrad, Paris – oder in Zagreb. Echte kroatische Nationalisten, von denen es nur wenige gibt, sind nicht käuflich – ►

und das wissen die EU-Oberen sehr gut.

Viele Parallelen kann man zwischen dem neurotischen Deutschland und dem vergleichsweise normalisierten Kroatien, das jetzt von Brüssel Meinungsmachern neurotisiert wird, ziehen. Es versteht sich von selbst, daß die Deutschen von den Kroaten immer als „Brüder“ betrachtet wurden. Klar, geographisch ist Kroatien ein Land des Donau-Beckens, das völlig von der mittel-europäischen Kultur durchdrungen ist. Aber es ist vor allem die Idee des Reiches, die den kroatischen Nationalismus am Leben hält. In den Augen der kroatischen Nationalisten ist Deutschland, aus geographischer Sicht gesehen, nicht nur ein großes Land, sondern die Verkörperung Europas schlechthin. Ein kleines Randvolk, wie die Kroaten es sind, wird nie eine große Rolle in der Politik spielen, da sich alles was sich in Berlin abspielt, am nächsten Tag in Kroatien abspiegelt. Und das war immer so in der Geschichte Kroatiens. Wenn Deutschland morgen oder übermorgen seine geistige und völkerrechtliche Unabhängigkeit zurückerobert, und sich von den euroatlantischen Strukturen befreit, wird sich das automatisch auf Kroatien auswirken. Zurzeit sind die beiden Staaten verpflichtet, mehr päpstlich als der Papst zu sein, bzw. mehr Zeichen der Scheinliebe für die liberale Demokratie zu zeigen, als andere Länder der sogenannten internationalen „Wertegemeinschaft“.

Viele nationalgesinnte Kroaten be-

greifen, im Gegensatz zu ihren korrupten antinationalen Politikern, daß in der EU kroatisches Volkstum schneller verschwinden wird als im ehemaligen Jugoslawien. Paradoxerweise sind die Leute, die am meisten auf der kroatischen Scheinselbständigkeit beharren, nicht die kroatischen Nationalisten, sondern der Nachwuchs der Jugogarde. Im heutigen unabhängigen Kroatien hat die posttotalistische Elite, die fast nur aus Söhnen und Töchtern ehemaliger kommunistischer Henker besteht, einen politischen Spielraum, von dem sie im zentralistischen Jugoslawien nicht einmal fantasieren konnte. Sie genießt jetzt politische und kleptokratische Autonomie, von der sie in kommunistischen Zeiten nicht einmal zu träumen wagte. Nicht mehr nötig ist es heute, nach Belgrad zu reisen und dort um politische Genehmigung zu bitten. Jetzt können alle überall autonom paradiere und plaudern - und plündern, ohne ihre ehemaligen serbo-kommunistischen Bundesgenossen vorher um Erlaubnis zu fragen. Man vergisst oft, daß der Kommunismus eine Pathologie war,

Dr. Sunić ist Schriftsteller, Übersetzer und ehemaliger US-Professor der Politikwissenschaften. Er ist Autor des Buches *Homo americanus: Child of the Postmodern Age*.

Sein neues Buch, das der Autor auf Französisch verfasst hat, trägt den Titel *Croatie: un pays par défaut?* und wird bald veröffentlicht werden.

(<http://doctorsunic.netfirms.com>; <http://www.tomsunic.info>)

IZ KOMUNIZMA U EU-DIKTATURU HRVATSKA – KONAČNO SLOBODNA?

Dr. Tomislav Sunić
(prijevod Osvin Gaupp)

Nakon smrti Franje Tuđmana, oca nove Hrvatske, godine 1999. nisu ni vlada u Zagrebu, niti njezini lijevo-liberalni trabanti u medijima imali pojma što bi sa novom državom trebalo uraditi. Čemu državna samostalnost, ako novi vladari svoj identitet traže samo u Bruxelles-u?

Hrvatskim političarima u stvari nije bilo teško rekonvertirati se od fingiranih nacionalista u lažne liberalne. Podložnost Beogradu je sada zamijenjena sa podložnosti Bruxelles-u.

To se hrvatsko stanje može dobro ilustrirati sa crtežima Paul Weber-a, jer se u Zagrebu može promatrati sva ta postkomunistička vrsta u novim ulogama: od nekadašnjih komunističkih dousnika do tobožnijih nacionalista, a svi se predstavljaju superdemokratima. Kao i u drugim prijašnjim komunističkim zemljama, tako se i u Hrvatskoj velika većina državnog činovnički kadra sastoji od ostataka nekadašnjeg režima. Veliki dio

javnog sektora se u rekordnom tempu prešminkao od brzo probavljenog jugo-komunizma u zapadni liberalizam, kojeg oponaša kao majmun.

Kao nikad dosad lebdi jedan misterij iznad Hrvatske: tko je zapravo bio začetnik hrvatske samostalnosti? Hrvatski narod? Ili je Hrvatska bila akademski slučaj „reaktivnog nacionalizma“, čiji nastanak treba zahvaliti Miloševiću i njegovoj jugoslavenskoj armiji? Jedan kauzalni nexus (uzročna veza, opaska prevoditelja) moglo bi se skoro reći, jer teško da bi ideja hrvatskog nacionalizma dugo preživjela bez „opakog Srbina“. Da 1991. nije bilo srpske agresije na Hrvatsku, bilo bi danas upitno, ukoliko i u kojoj mjeri bi Hrvatska kao samostalna država postojala na zemljopisnoj karti.

DODVORAVANJE EU-VLASTODRŽCIMA

To je bilo nekada (nacionalno opredjeljenje, opaska prevoditelja). Danas se i onako većina političara pretvorila u „dobre zapadnjake“. Više se ne isplati glasno govoriti o svojoj narodnosti ili o vječnoj hrvatskoj duši. To bi se moglo – kao što je to običaj i u modernoj EU-Europi – od raznih nevladinih udrug preinaciti kao znak desnog ekstremiz-

ma. U očima Bruxelles-skih budžeta hrvatska je „malodržavnost“ rješiva samo u sklopu EU-a.

Kako bi od te EU dobili dobre ocjene za politički korektno ponašanje, hrvatski se vlastodržci dnevno i uvijek nanovo naprežu javnu raspravu držati na podobnoj liniji. Stara komunistička sintaksa još je uvijek prisutna, ali nova pravila zahtijevaju potpuno nove riječi, kao globalizam, multikulturalnost, EU-atlantska integracija, transparentnost ili demokracija slobodnog tržišta – jezično blago svakodnevne komunikacije. Vječni „nekadašnji“, koji su još prije raspada Jugoslavije govorili o vječnosti „radničkog samoupravljanja“ i „titovizmu sa ljudskim naličjem“, da bi se od 1990. do 1995. našli na liniji antikomunizma, sada dociraju o neminovnosti liberalne demokracije. Nastala je jedna nova forma terora mišljenja, slično kao i u EU. To podsjeća u mnogim aspektima na totalitarna vremena raspadnute Jugoslavije.

Novi IDOLI

Izgleda da komunisti u novonastalim državama nekadašnje Jugoslavije ne izumiru. I u Hrvatskoj još uvijek vlada komunistički i balkanski duh. ►

Nekada je za hrvatske političare bila velika dužnost hodočastiti u Beograd ili Moskvu; danas ih politički korektni put vodi u nova svetišta, primjerice New York ili Tel Aviv. Tamo sjede novi idoli, kojima se dive i kojima se mora biti podložan. Svagdje, uključujući cijelokupan stranački sustav, vlada ozračje da se samo recitiranjem litanija o ljudskim pravima i multi-kulti religije može osigurati ulaz u EU. Pritom se može postaviti pitanje: što je u stvari bio cilj hrvatske samostalnosti? Van iz Jugoslavije i stvaranje samostalne i nezavisne države ili van iz Jugoslavije i ulaz u još goru „Euroslaviju“?

Političari nove hrvatske elite imaju kao i njihovi predhodnici, gledajući socijološki i antropološki, dobar pedigree iz komunističkih vremena. Usprkos njihove ultra liberalne frazeologije teško mogu sakriti svoj komunistički fenotip.

Još uvijek se u tradicijom bogatom hrvatskom narodu nađe nekoliko domoljubnih intelektualaca i po koji poznati sportaš. Ali čim se neki od njih kritično osvrne na nove političke EU-floskule, odmah ga se žigoše epitetom „fašistički“. A EU zahtijeva od servilnih hrvatskih političara stalno izjašnjavanje o opasnosti nove „ustaške države“. Veliki pokolji koje su komunisti počinili na hrvatskom narodu jedva da se spominju. Genetska katastrofa sredinom i krajem 1945., koju su prouzročili komunisti, opet je postala tabu temom. I to zato, jer djeca i unuci titovih partizana sjede danas čvrsto u vladajućim foteljama i k tome uživaju dobar glas kod postdemokrata EU-škerije.

A lijepi novi zapad? EU i UNO diplomati su u hrvatskim postkomunistima našli dobre kolege. Oni su bili dobri prijatelji još u vremenima kad je Tito, kod mnogih političara i manipulatora javnog mišljenja na zapadu, slovio kao veliki državnik. Tada je zapadna ljevica bila najveći poklonik titoizma i jugokomuniz-

ma – čak i više nego njihova jugoslavenska, odnosno hrvatska komunistička braća po duhu! Zato su obadvije strane, da li na istoku ili na zapadu, jednako koruptne i kriminogene, te pokrivaju i legitimiraju „volens nolens“ zajedničku politiku pomoću promiskutivne paleomarkističke simbioze, ovaj puta eufemistički nazvanu globalizam i multikulturalizam.

PARALELA SA STANJEM U BRD

Slično kako hrvatska postkomunistička elita tako i manipulatori javnog mišljenja u EU strahuju od vlastitih nacionalista. Iz tog razloga se u Njemačkoj, kao i u Hrvatskoj, na svim valnim dužnama govor o realnom i surrealnom društvenom zaokretu prema desnici i o navodnoj opasnosti od nacizma. Kada i ne bi bilo radikalne desnice, brzo bi bila izmišljena.

Ta negativna anti-legitimnost je tipični teror mišljenja koji provodi na izumiranje osuđen liberalni sistem, a služi da se status quo i političke elite u Europi održe na životu – kako u Berlinu, Beogradu, Parizu – tako i u Zagrebu. Pravi hrvatski nacionalisti, kojih je vrlo malo, ne mogu se kupiti, a to oni gore u EU znaju vrlo dobro. Mnoge se paralele mogu povući između neurotične Njemačke i relativno normalizirane Hrvatske, koju Bruxelles-ski drmatori sada neurotiziraju. Razumije se samo po себи, da su Hrvati Nijemce uvijek smatrali „bratskim narodom“. Jasno je, da je Hrvatska, geografski gledano, podunavska zemlja koja je potpuno prožeta srednjoeuropskom kulturom. Ali je prije svega ideja državnosti to, što održava hrvatski nacionalizam na životu. U očima hrvatskih nacionalista Njemačka je, geografski gledano, ne samo jedna velika zemlja, nego predstavlja naprostu samu Europu. Mali narod, kao što je hrvatski, ne će nikada igrati veliku ulogu u politici, jer se sve što se u Berlinu odigra slijedeći dan odrazi u Zagrebu. I to

je bilo uvijek tako u hrvatskoj politici. Ako se sutra ili prekosutra Njemačka osloboди euroatlantskih struktura i vrati svoju idejnu i narodnopravnu samostalnost, to će automatski imati utjecaja na Hrvatsku. U momentu su obadvije države obavezne biti veći papa od pape, a to znači pokazivati veće znakove ljubavi prema liberalnoj demokraciji nego druge zemlje istih svjetonazora. Mnogi domoljubni Hrvati shvaćaju, za razliku od njihovih koruptnih antinacionalnih političara, da će hrvatski identitet u EU brže kopniti nego u nekadašnjoj Jugoslaviji. Paradoks je, da nisu hrvatski nacionalisti oni, koji najviše ustraju na hrvatskoj kvazisamostalnošći, nego potomci jugogarde. Postitoistička elita, koja se skoro isključivo sastoji od sinova i kćeri nekadašnjih komunističkih krvnika, ima u današnjoj Hrvatskoj takav politički slobodan prostor o kojem u centralističkoj Jugoslaviji nisu mogli ni sanjati. Nije više potrebno putovati u Beograd i molići za odobrenje. Sad mogu svagdje autonomno paradirati i brbljati – i pljačkati, bez da moraju pitati za dozvolu svoje prijašnje srbo-komunističke drugove. Često se zaboravlja da je komunizam jedna patologija, i da najveći neprijatelji nisu bili antikomunisti, nego vlastita ideološka braća. U tom smislu je vrlo lako moguće, da se u slučaju nužde ti isti ex-post-komunistički birokrati opet pretvore u kvazinacionaliste, ili čak neojugoslavene – ako se duh vremena u Europi drastično promjeni.

Za hrvatske patriote, kao i za srpske, njemačke i sve druge europske patriote jedini put prema slobodi je u otklonu od sitničavog provincijskog nacionalizma, koji se uvijek morao legitimirati tako da isključuje druge. Cilj bi morao biti: zajednički zastupati ideju samostalne državnosti za sve europske narode. Glavni neprijatelj tada ne će biti susjed nego globalistička ideologija liberalizma i plutokratizma. ■

REAKCIJE NA AKCIJU „THOMPSON“

Uz priložene potpise potpore, stigle su nam mnoge pohvale i zahvale, poput ovih nekoliko:

- Drago mi je što ste digli svoj glas protiv ove nepravde, ali nažalost, kako izgleda ne možemo mi tu mnogo napraviti. Slažem se sa vama kad kažete da Švicarci nisu krivi, krivi su njihovi prijatelji i „kumovi“ koji žive u Švicarskoj koji prikazuju Thompsona kao fašistu. Nažalost ti „miševi“, kako ih Thompson naziva, imaju hrvatske putovnice i koriste svaku priliku da naštete Marku, a i Hrvatskoj.

- Obradovao me Vaš mail i pokušaj da se učini nešto protiv nepravde koja

je nanesena Marku Perkoviću zbrajanom ulaska u Švicarsku. Slažem se sa Vama da se glas Hrvata treba čuti, bez obzira koliko taj glas može nešto promjeniti ili ne.

- Poštovana Dunja Gaupp, zaista mi je drago da ste se javili sa par riječi. Prije svega Vama je svaki hrvatski rođaj dužan reći veliko hvala, ne zato što branite Marka Perkovića, nego zato što, braneći hrvatskog rodoljuba i promicatelja ljubavi Marka Perkovića, branite pravo Hrvatskog naroda na njegovo ljudsko dostojanstvo, čast slobodu i državnu nezavisnost, koju Marko Perković poručuje u svojim pjesmama. U tim njegovim pjesmama nema nigdje niti iskra mržnje, prema srpskom narodu, nego su svagdje poruke u njegovim pjesmama da mi Hrvati imamo pravo biti

ponosni na ono na što imaju pravo svi drugi narodi svijeta, pa i Švicarska, a to je pravo na život i slobodu kao ljudi i kao narod....

Stotine takvih i sličnih pisama, potvrđuju ispravnost naše akcije i potpuno nevažnima čine onih nekoliko zločestih primjedaba.

*Kako ćemo majki bolje sad zahvaliti,
kak da budmo jedne volje se zjedinit;
Jal i nazlob njene sine su razdružili,
stare slavne Domovine diku zrušili!*

*Još Hrvatska ni propala dok mi živimo,
visoko se bude stala kad ju zbudimo!
Ak je dugo tvrdio spala, jača hoće bit;
ak je sada u snu mala, hoće s' prostranit.*

(Ljudevit Gaj) ■

SLUČAJ THOMPSON

Piše Osvin Gaupp

U prošlom broju Društvenih obavijesti (DO) izvjestili smo o koracima koje smo poduzeli u svezi zabrane ulaska u Švicarsku i sve zemlje šengenskog sporazuma, hrvatskom pjevaču Marku Perković Thompson-u. Naše protestno pismo na fedpol (Bundesamt für Polizei), u hrvatskom prijevodu u cijelosti smo objavili u DO i na HKZ web stranici.

U svome odgovoru fedpol nas je, pored ostalog, upozorio da Thompson prema saveznom zakonu može uložiti žalbu, ali – i sad slijedi za nas interesantni pasus – da prema tom zakonu i druge osobe i udruge mogu također uložiti žalbu, ako su odlukom i one pogodene, ili ako imaju interes na poništenje odluke koji je vrijedan zaštite zakonom.

Zašto napominjem "za nas interesantno"? Da Thompson ima pravo na žalbu znali smo i bez ove upute, jer tako stoji u samom dokumentu kojim se odluka o zabrani objavljuje i obrazlaže. U obrazloženju je naveden incident na Thompsonovom koncertu u Luzernu, i to sa potpuno krivim prikazom. Neki članovi Hrvatske kulturne zajednice (HKZ) prisustvovali su koncertu i bili su spremni svjedočiti istinu, a to znači u korist Thompsona. Obzirom na to, ali i na našu prisutnost u Švicarskoj, poznavanje jezika i iskustvo sa švicarskim sudovima, pokušali smo doći u kontakt sa Thompsonom nudeći mu općenito našu pomoć, naravno bez ikakve nadoknade. Razgovarali smo sa njegovim menadžerom, koji je prvotno bio oduševljen. Međutim, mjeseci su prolazili, a Thompson nije stiglo službeno uručenje zabrane, koja je iz Švicarske bila upućena diplomatskim putem. Za uručenje se očito nitko u Hrvatskoj nije smatrao odgovornim, ili su odgovorni namjerno zatezali kako bi naškodili Marku Perkoviću. Uzgred rečeno, na tu se je sporost naših ustanova osvrnuo i fedpol u jednom dopisu na nas.

Bilo kako bilo, Thompson, ili njegov odvjetnik, nije bio spremjan poslati žalbu prije nego mu se službeno uruči zabrana, iako su o toj zabrani cvrkutali već svi vrapci na krovovima. S druge strane HKZ je smatrala da se mora reagirati, i to čim prije to bolje, ne samo zbog Perkovića samoga, nego prije svega zbog hrvatskih interesa općenito, a ugleda hrvatskog iseljeništva u Švicarskoj posebno. Naime, iz obrazloženja zabrane proizlazi ono što nam srpsko-anglicistička propaganda uvijek pokušava impunitirati: "mi smo krajnje nacionalistički, skloni nasilju i prema tome nazadni i nekulturni". Pri tome, obrazloženja stojte juristički na vrlo tankim nogama, jer su paušalna, bez ikakvih dokaza, napisana

na na osnovu krivotvorenog i prema tome neprovjerenog prijevoda njegove pjesme Bojna Čavoglave i na osnovu neprovjerenih izjava privatnih osoba nesklonih Thompsonu.

Ne čekajući na odluku M. Perkovića kada i da li će se na zabranu uopće žaliti, jer i takove signale smo primili, HKZ je u prosincu 2009. uputila žalbu na Pravnu i žalbenu ustanovu (Rechts- und Beschwerdedienst) u sklopu saveznog ministarstva za pravo i policiju (Eidgenössisches Justiz- und Polizeidepartement EJPD). Prije nego se žalba uzmje u postupak, utvrđuje se jesu li ispunjeni formalni uvjeti: je li žalba uručena u propisanom roku i je li žalbenik, koji je u našem slučaju udruga i nije identičan sa osobom na koju se sporna odluka odnosi, uopće legitimiran za podnošenje žalbe. Kao dokaz legitimnosti HKZ-e naveli smo slijedeće:

- U statutu udruge je navedena njezina svrha: poticanje prijateljstva i razumijevanja između Hrvata i Švicara, te upoznavanje članova udruge sa švicarskom kulturom, a Švicara sa hrvatskom. Odluka o zabrani ulaska Marka Perkovića u Švicarsku, a posebice njezinu obrazloženje, staje u suprotnosti sa tom svrhom. Tako smo, primjerice, pozvali gosp. Marka Perkovića na tradicionalni Hrvatski bal 16. siječnja 2010. Odlukom smo posebno pogodjeni i zbog toga podizemo žalbu protiv nje.

- Mnogi Hrvati su nas telefonski kontaktirali i spontano zamolili da nešto poduzmemo protiv te odluke. Kako bi to nezadovoljstvo dokumentirali, zamolili smo ih da nam to dostave pismeno. Iako su mnogi izrazili bojazan zbog mogućih neugodnosti, do sada je poslano 600 potpisanih protestnih pisama, a stalno im se pridružuju nova (opaska: totalno ih je stiglo 5.783). To nam daje dodatnu legitimnost za podnošenje žalbe u ime Hrvata u Švicarskoj. Marko Perković redovno održava koncerne u Švicarskoj, koji su vrlo popularni i dobro posjećeni, i to ne samo od Hrvata nego i od njihovih švicarskih prijatelja i poznanika. Ta bi kulturna izmjena odlukom o zabrani bila onemogućena.

Odluku EJPD-a glede ispunjenja formalnih uvjeta nedavno smo dobili. Iz nje saznajemo da je odluka o zabrani (izdana 25.09.2009.) Marku Perkoviću bila uručena tek 28. siječnja 2010. putem hrvatskog ministarstva za vanjske poslove. U odluci EJPD-a stoji da je HKZ ispoštovala rok. Što se tiče legitimnosti, udruga mora ispuniti tri uvjeta da bi imala pravo na žalbu: prvo, mora biti juristička osoba, drugo, njezini statuti joj moraju omogućiti zastupanje interesa članova u spornom pitanju i treće, sporna odluka mora za većinu, ili veliki broj njezinih članova, značiti osobnu štetu. EJPD u svezi sa trećim kriterijem nagla-

šava da nije dovoljan javni interes nego osobni. Kad se radi o zastupanju samo javnog interesa onda se govori o popularnoj žalbi (Popularbeschwerde) i takva prema odluci savezog suda (Bundesgericht) nije dopuštena. U našem slučaju HKZ ispunjava prvi i drugi uvjet za žalbu. Ispunjene drugog uvjeta je zaključeno na osnovu gore citiranih argumenta. Međutim EJPD smatra da naši članovi nisu neposredno i osobno ugroženi odlukom nego da su povrijeđeni u smislu javnog interesa. To znači da treći uvjet nije u potpunosti ispunjen. Osim toga, činjenica da je osoba (Marko Perković) na koju se odluka donosi, u međuvremenu također podigla žalbu, što znači da će se valjanost odluke u svakom slučaju juristički preispitati, prevagnula je u odluci da HKZ nije u potpunosti ispunila uvjete za žalbu i prema tome žalbeno vijeće je ne će uzeti u razmatranje. Obzirom da je interes HKZ na poništenje odluke djelomično opravdan, EJPD je odustao od novčane nadoknade.

Takvom odlukom nismo nezadovoljni, u stvari su naša očekivanja ispunjenja. Podigli smo prašinu i svratili pozornost na nepravednost odluke. U svom pismu EJPD-a citira naše argumente protiv odluke o zabrani iz čega proizlazi da su ih pomno pročitali. Većina tih argumenta je preuzeta iz protestnog pisma, nadopunjena novim i podkrijepljena dokazima.

Tako smo za dokaze da se nije radio o građanskom ratu, znači pobuni lokalnog srpskog stanovništva, nego o agresiji Srbije i Crne Gore, namjerno naveli izvještaje švicarskog tiska. Ovdje neke citiramo kako bi podsjetili nas i naše švicarske prijatelje da je na početku rata, prije britanske propagandne ofenzive, bilo u Švicarskoj i objektivnog izvještavanja o agresiji na Hrvatsku.

Badener Tagblatt, 23.11.1991.

„Vukovar und die Evakuierung der Kroaten“ von Arthur Meyer:
„...Das war keine Evakuierung; das war eine Vertreibung. Dem Treck psychisch und physisch gebrochener Menschen, verzweifelter Alter und verstörter Kinder, folgten mit kreischenden Ketten im Schlamm der aufgerissenen Strassen die Panzer der grossserbischen „Volksarmee“ auf dem Fuss, ihre Rohre auf den traurigen Zug vor ihnen gerichtet. ... Das ist kein Bürgerkrieg mehr, das ist die Endphase eines Eroberungskriegs gegen Kroatien...“

Badener Tagblatt 05.12.1992, „Wir sind dabei gewesen“ von Hans-Ueli Sonderegger:

„...Es waren Panzer und Flugzeuge, die Mittel offensiver Kriegsführung, die im Sommer 1991 friedliche Städte und Dörfer Sloweniens und Kroatiens ►

iz života zajednice

beschossen. Es waren Artilleriestellungen der serbischen, sogenannten Bundesarmee, die während Monaten gnadenlos, aber systematisch auf Vukovar und Osijek einhämmerten, ihre kroatischen Bevölkerung als Geiseln hielten, bis zur Kapitulation der kroatischen Verteidiger. Das war nicht Beirut, das war, wenn schon weit eher Stalingrad. Waffenstillstand und Uno-Truppen dienten dann zur Sicherung der serbischen Beute. Der Krieg in Jugoslawien war von Anfang an ein Eroberungskrieg.... Grossserbien hiess das Ziel... „

Tages Anzeiger 16.11.1991. „Anerkennung von Realitäten“ von Peter Fürst:
„...1991 werden mitten in Europa Napalm- und international geächtete Splitterbomben eingesetzt. 400 000 Menschen sind auf der Flucht, Tausende

getötet, verstümmelt vergewaltigt. Städte, Dörfer, Häuser zerschossen, geplündert, abgebrannt... Noch ist das, was viele seit langem befürchten, nicht eingetreten: die Ausweitung des Krieges auf Bosnien Herzegowina. Die serbische Armee lanciert viele ihrer Angriffe auf Kroatien aus dieser Republik aus...“

Sonntags Zeitung, 19.01.1992,

„Kroatien: Greuelarten der jugoslawischen Armee“ von Ursula Zenger:
“Die jugoslawische Bundesarmee hat zusammen mit serbischen Freischärlern systematisch kroatische Dörfer zerstört und Menschen auf grausamste Weise umgebracht. Zu diesem Schluss gelangte ein internationales Beobachterteam, das im kroatischen Kriegsgebiet

den Vorwürfen von Menschenrechtsverletzungen nachging...“

Ne žalimo truda koji smo uložili u ovu akciju, ali žalimo što nije bilo više udruživanja snaga. Željeli smo protestno pismo uručiti zajedno sa jednom značajnom udrugom, ali je ona odbila sudjelovanje. Smatramo da bi i suradnja sa Thompsonovom ekipom značajno poboljšala šanse za uspjeh njegove žalbe, jer smo skupili mnogo dokaznog materijala i svjedoka. Razočarali su nas i mnogi koji se smatraju intelektualcima, ali nas nije razočarao običan hrvatski čovjek.

Na kraju krajeva brojka od 5783 potpora našoj akciji govori sve. ■

NEVJEROJATAN ODAZIV

Bilo je potrebno samo nekoliko tjedana da se vijest o našoj akciji prikupljanja potpisa za ukidanje zabrane ulaska u Švicarsku Marku Perkoviću Thompsonu proširi cijelom Švicarskom, pa i dalje. Prvo

smo bili zatrpani elektronskim porukama, a onda su slijedila pisma. Ljudi su i sami prikupljali potpise i dostavljali nam skupne liste.

Rado bismo svakom ponaosob rekli hvala, ali to jednostavno nije moguće, jer podršku je dalo vas

5'783

Stoga, drage Hrvatice i Hrvati, molimo vas, akceptirajte naše srdačno i veliko HVALA na ovaj skroman način.

BIJEDA HRVATSKIH INTELEKTUALACA

Šačica razočaranih, samozvanih hrvatskih 'dizidenata' i nazovi intelektualaca u Švicarskoj dulje od desetljeća neumorno kleveće vodstvo HKZ, nazi-vajući ga partizanima, titovim pionirima i sličnim provjereno efikasnim etiketama udbaške kuhinje. Tolika upornost zasluguje s vremena na vrijeme i malo prostora u *Društvenim obavijestima*. Neka ostanu zapamćeni oni koji, osim kritike, Hrvatskoj nisu ništa drugo dali, ali ne mogu podnijeti da netko drugi „prikuplja reference o predanom radu za Domovinu Hrvatsku“, kako reče jedan od njih.

Naša akcija prikupljanja potpisa podrške Marku Perkoviću Thompsonu nijma je očito bila 'crvena krpa' na koju su reagirali dobropoznatim govorom mržnje. Objede i uvrede slali su na nama znane i neznane ljudi, te tako pokušali naškoditi ugledu Zajednice. Dvojac Davorin Krog - Tihomir Nuić pokazao je posebnu upornost. Ono što nam predbacuju, Davorin Krog ovako je formulirao (citat):

1. *Tvrđnja da je HKZ time "pokrenuo akciju za ukidanje zabane Marku Perkoviću Thompsonu" je neistinita! Naime, u tekstu dokumenta koji smo primili na potpis se ne traži ukidanje zabrane!*

2. *O protestnoj akciji je odmah obavješten Večernjak (kopija u prilogu) koji posljedično DEZINFORMIRA čitateljstvo kad veli "da se pismom Federalnoj policiji traži ukidanje zabrane ulaska Thompsonu. Naime, to je netočno, jer se u smušeno sastavljenom pismu koje je otišlo u Bern čak ništa ni ne traži!*

3. *Večernjak navodi izvor, tako da tvrdnja "nije poslao organizator, niti znamo tko" samo potvrđuje onu staru: u laži su kratke noge!*

4. *Nadam se da će Vam iz izloženog biti jasno zbog čega ponetko smatra da ovakove akcije ne predstavljaju efektivnu, kako velite "pomoći našem branitelju i skladatelju Marku Perkoviću" - već više nečiji prioritet u svojevrsnom prikupljanju referenci o predanom radu za Domovinu Hrvatsku! (D. Krog)*

S tom gospodom se nismo upuštali u diskusije, već smo odlučili javno reagirati. Neka se čuje istina i saznaju metode kojima se koriste!

1. Neosporiva je činjenica da je HKZ pokrenula akciju za ukidanje zabrane MPT-u, kao što je činjenica da na kraju našeg prosvjednog pisma, koje smo objavili u prošlom broju DO i na internetskoj stranici, jasno stoji: „Protestiramo protiv zabrane ulaska u Švicarsku i molimo njegovo poništenje.“

2. Da je Večernji list izvjestio o našoj akciji, saznali smo upravo od Kroga, koji je kopijom članka nešto htio 'dokazati'. Hvala mu, jer inače bi nam taj članak ostao nepoznat.

3. Nikome, a najmanje onima koji sami nisu u najboljim odnosima s 'istinom', ne dozvoljavamo da nas nekažnjeno naziva lažljivcima. Obavijest Večernjem listu nije poslala HKZ, niti direktno, niti posredstvom. Kako je vijest o našoj akciji stigla do Večernjeg lista, upitali smo one koji bi to trebali znati.

Pisali smo g. Kazimiru Lovriću, za kojeg smo čuli da je izvjestitelj Večernjeg lista u Švicarskoj i upitali ga je li on izvjestio o našoj akciji, ili možda zna tko je to napravio.

On odgovara: „Da, ja radim za Večernji list, ali neznam tko je poslao informaciju uredništvu. VL nisu ničiji incijali nego znači „Večernji list“. Lijepu večer uz topli pozdrav, Kazimir Lovrić“.

Davorin Krog Tihomir Nuić

Istim pitanjem obratili smo se g. Stipe Puđa, uredniku inozemnog izdanja Večernjeg lista i dobili slijedeći odgovor: „Što se tiče teksta za kojeg picate, ne mogu točno znati tko nam je poslao tu informaciju i molio za objavu. Najvjerojatnije je došlo preko fra Šite ili nekog od članova HSK. Lijep pozdrav, Stipe Puđa“

NATJEČAJ ZA HRVATSKU DJECU JA I MOJA OBITELJ

U okviru našeg projekta "Za hrvatsku djecu", održavali smo natječaje za likovni, literarni i glazbeni uradak. Najveće zanimanje bilo je za likovni natječaj, stoga smo odlučili djeci omogućiti učešće na internacionalnom likovnom natjecanju u Njemačkoj. Autorica natječaja je umjetnica Ankica Karačić iz Hagen-a, gdje će se održati izložba izabranih i nagrađenih radova.

U dogovoru s organizatorom, hrvatska djeца iz Švicarske svoje radove trebaju poslati Hrvatskoj kulturnoj zajednici. HKZ će, nakon što napravi izbor najboljih radova za svoj projekt, sve radove zajedno dostaviti organizatoru u Njemačkoj.

To znači da nagradu može ostvariti dvostruko više djece, ili pak isto dijete

REKLI SMO ILI HRVATSKI, ILI NIŠTA

Na adresu Hrvatske kulturne zajednice redovito stižu vijesti različitih organizacija za migrante. Neke su prevedene na jezike u Švicarskoj zastupljenih stranaca.

Tražeći hrvatski prijevod u jednoj takvoj brošuri, našli smo "bosansko-srpsko-hrvatski". Prijevod na taj čudan jezik nismo u cijelosti razumjeli, pa smo pojasnjenje morali potražiti u njemačkom originalu. Zgroženi time, pisali smo izdavaču, pojasnili o čemu se radi i zamolili da se prijevodi na hrvatski. Odgovorili su kako im je to, zbog nedostatka

Ovo valjda dovoljno govori o tome čije su noge u laži postale kratke, name one Davorina Krog!

4. Za razliku od njega, mi se ne nadamo, nego smo sigurni da će iz izloženog biti jasno zbog čega spomenuti dvojac smatra ovakove akcije ne efikasnima. Ne laje pas zbog sela, nego zbog

sebe, kaže narod. Ne samo što našu akciju nisu podržali, nego su radili na njenom neuspjehu. Neka im je na čast, ako znaju što je to!

Upravni odbor ■

može dobiti čak dvije nagrade. Jednu od HKZ i jednu od Hagen-Iserlohn 11.

Uvjeti likovnog natječaja Hagen-Iserlohn 11 i HKZ:

Tema: "Ja i moja obitelj..." (primjerice "na proslavi moga rođendana, na godišnjem odmoru, na planinarenju, u posjeti kod bake, idt.)

Tehnika: boje, tuš, flomasteri, kolaž ili kombinacija više tehnika

Veličina (format): DIN A4 stranica

Natječaju mogu pristupiti djeca od 1. do 8. razreda.

Na poleđini crteža treba napisati: Ime, prezime, godinu rođenja, razred koji pohađa i točnu adresu (grad, ulica, broj, telefon). Po mogućnosti priložiti i malu fotografiju.

Termin za slanje radova:

30. studeni 2010.

Na adresu: Hrvatska kulturna zajednica, Postfach 5837, 8050 Zürich

Proglašenje najboljih radova i otvaranje izložbe bit će 11. veljače 2011. u 18 sati u prostorijama ALLER WELTHAUS - Kultur und Bildungszentrum Hagen (www.allerwelthaus.org). Nagrađena će biti najmanje tri učenika u kategoriji od 1.-4. i 5.-8. razreda.

Uvjeti literarnog natječaja HKZ

za prozu i poeziju:

Tema:

"Kad odrastem želim biti..." (avijatičar/ka, učitelj/ica, doktor/ica, pjevač/ica...), uz pojašnjenje zašto baš to.

novca, nemoguće.

U međuvremenu se povećao broj onih koji se navodno brinu za migrante. Kantonalne i državne institucije također nude informacije za strance, sve češće i internetske stranice, na njihovom jeziku. Svi, bez iznimke, svoje tekstove nude u prijevodu na nepostojećem srpsko-hrvatskom jeziku.

Takav tretman Hrvata i hrvatskog jezika ne možemo akceptirati. Neumorno pišemo, upozoravamo na činjenicu da je Hrvatska međunarodno priznata zemlja, hrvatski jezik također. Na koncu smo, ne znajući više kako dalje, rekli da, ukoliko prijevod na hrvatski nije moguć, maknu ime hrvatskog jezika. Draže nam je da za nas nema prijevoda, nego

Natječaju mogu pristupiti djeca od 1. do 9. razreda

Ne zaboraviti napisati: Ime i prezime, godinu rođenja i razred, točnu adresu stanovanja i telefonski broj.

Termin: 30. studeni 2010.

Radove sladi na adresu: Hrvatska kulturna zajednica, Postfach 5837, 8050 Zürich

Glazbeni natječaj HKZ

Poradi slabog zanimanja za glazbeni natječaj, isti će se održati samo ako se prijavi najmanje po 15 djece za svaku starosnu skupinu, t.j. od 1.-4.-razreda, te 5.-9. razreda.

Termin za prijavu: 30. studeni 2010.

Dovoljno je da roditelj napiše pismo namjere nastupa svoga djeteta, podatke o djetetu kao već gore opisano i pošalje ga na adresu HKZ.

Datum proglašenja pobjednika i završne priredbe u Švicarskoj biti će objavljeni nakon što budemo znali broj učesnika natječaja u sve tri kategorije.

Za moguća pitanja obratite se na slijedeće osobe:

Dunja Gaupp, tel. 056 222 40 47

Marija Ćulap, tel. 027 924 45 64 ■

da nas se ponovno utopi u jezičnu konstrukciju nekadašnje države.

Konačno smo, barem na tom jednom mjestu, uspjeli napraviti neki mali pomak. Rečeno nam je da će uključiti prijevod na hrvatski, ali da sami moramo naći ljudе koji će to raditi.

POZIV

Stoga, poštovani Hrvati i Hrvatice, ako vam je stalo do našeg jezika, pomozite nam organizirati ekipu od 6-8 ljudi koji će znati i htjeti prevoditi s njemačkog na hrvatski i obrnuto.

Unaprijed hvala! Upravni odbor

TRADICIJA SE NASTAVLJA

36. HRVATSKI BAL

16. sječnja ove godine održan je 36. Hrvatski bal u Zuerichu. Iz opravdanih razloga bilo je nešto manje gostiju, a zbog bolesti nisu mogli doći ni gosti iz Hrvatske. To prisutnima nije pokvarilo dobro raspoloženje. Večera je zadovoljila i najprofinjenije gurmane, plesnu glazbu svirao je uvijek odlični Duo Juke Box, ovaj puta uvećan za još jednog člana.

Dvije lijepе mlade dame, Slađana i Ivana, najavile su predsjednika HKZ, prof. Ivana Matarića i izvjestile o toku večeri. Sara i Pavo, Slađana i Ivana, prodavali su tombolu. Rijetko tko je

Sara i Pavo - tombola je prodana

mogao odoljeti njihovom mlađenačkom šarmu, pa su prodani gotovo svi listići.

Prva nagrada bogate tombole bila je slika umjetnika Peje Kljaića, čiji su radovi bili izloženi u dvorani, a dobitnici, gospodin Marinović, nagradu je uručila umjetnikova supruga Ljubica.

Zahvaljujemo gostima na dolasku, posebno onima koji su stigli iz udaljenih krajeva Švicarske, a mladima na svesrdnoj pomoći u organizaciji. ■

Slađana, predsjednik Matarić, Ivana

Prva nagrada mjenja vlasnika

Vrijeme plesa

Cijela obitelj na Hrvatskom balu

Za stolom mlađih, veliko zanimanje za Društvene obavijesti

RAZGOVOR SA SVJEDOKOM

ŽIVOT U STRMOGLAVIJI

Zadnjih 10 godina u Hrvatskoj se sve češće glorificira bivša država. Krvnika Tita veliča se ne samo u Kumrovcu, partizani su postali antifašisti kojima moramo zahvaliti što Hrvatska postoji, govori se o zločinima ustaša, a stotine jama i šumaraka u kojima su komunisti zatrivali stotine tisuća bezimnih Hrvata ubijenih po završetku 2. sv. rata nisu tema niti bivšeg, niti sadašnjeg predsjednika, kao što ih niti najmanje ne zanimaju živući branitelji i njihove obitelji. Hrvatska televizija i hrvatske tiskovine ne njeguju ljubav prema domovini, već suprotno. Nema toga što neće napraviti kako bi narodu 'utuvili' u glavu da je u Jugi bilo bolje, pa nema druge dolinatrag.

Na konkretnom primjeru želimo pokazati što su sve Hrvati pretrpjeli u „Strmoglaviji“ kako su mnogi nazivali nekadašnju državu.

Dr. Marijan Stanišić tipična je žrtva protuhrvatske politike Jugoslavije. Životni mu je cilj bio postati liječnikom kako bi mogao pomagati patničkom hrvatskom narodu na selu. Liječnik je postao usprkos svih prepreka koje su mu komunisti postavljali na put, ali daleko od svoga naroda, od svoje rodne Slavonije, u zemljama koje imaju dovoljno liječnika, umjesto u Hrvatskoj gdje ih je pre malo. Žalosni primjer ovoga dobro namjernog Hrvata pokazuje koliko je pokvaren i protuhrvatski bio jugoslavenski sistem. Jugoslavija je uništila njegovu obitelj, zamalo pa i njega. I da nije bilo pomoći stranih ljudi u stranim zemljama, tko zna bi li danas još bio živ.

Doktore Stanišić, nama je Vaša životna priča poznata, ali nije našim čitateljima. Molimo Vas, opišite nam kada ste i zašto otišli iz Jugoslavije.

Otišao sam iz YU koncem srpnja 1956., a izašao sam poradi velike nevoљe, iako ni u kojem slučaju nisam planirao ostati u inozemstvu. Unatoč neizdržive komunističke diktature i unatoč činjenice, što smo mi Hrvati bili građani druge klase u vlastitoj domovini, negdje oko godine 1950. jedna mala skupina hrvatskih studenata i istomišljenika u Zagrebu, dala si je časnu riječ da će ostati u Domovini i dijeliti tešku sudbinu s patničkim hrvatskim narodom - među njima sam bio i ja.

Tito je u svojem staljinističko-komunističkom ludilu, uz pomoć neupućenih europskih i svjetskih velesile na konferenciji u Jalti 1945., strovalio hrvatski narod u novi opasni eksperiment imena "Nova Jugoslavija" i degradirao Hrvatsku na kolonijalnu stepenicu. Odluka je donesena na brzinu, bez pitanja hrvatskog naroda, bez referendumu. Napravljena na isti način kao što su to radile

europске kolonijalne velesile u 18. i 19. st. u Aziji i Africi. U našem modernom 20. st. to je bio čisti anahronizam i poniranje za europski narod kao što je to hrvatski.

Prije svake diskusije o političkoj budućnosti područja jugoistočne Europe, morao se osnovati jedan internacionalan sud bez sudjelovanja komunista, u kojem bi sudjelovale i neutralne zemlje kao na pr. Švicarska. Taj sud je trebao, poput onoga u Nürnberg-u, biti pravedan i objektivan, nepristrano istraživati i kazniti zlodjela svih počinitelja, kako sa strane ustaša, tako i sa strane srpskih četnika i partizana. Sve drugo je bila iluzija.

Sasvim drugačije je napravio Tito, umjesto jednog pravednog suda, kojega se je sigurno bojao, osudio je čitav hrvatski narod, kako bi se ulazio Srbima i tako nesmetano uživao moć u Beogradu. A to je imalo katastrofalne posljedice za Hrvate. Tito je time otvorio vrata Srbima i partizanima da, pod izlikom klasne borbe, nesmetano vrše svoje unaprijed pripravljene osvete nad Hrvatima i tako zadovolje svoje niske balkanske strasti. Tisuće i tisuće, a prema najnovijim dokumentima stotine tisuća Hrvata je poubijano, a da za to nitko nije bio pozvan na odgovornost. Srbin-partizan Simo Dubajić iz Knina, koji živi u Srbiji, i danas se hvali, da je poubijao 30'000 Hrvata.

Iz moje obitelji i najuže rodbine ubijeno je nakon završetka rata tokom 1945. sedam osoba bez suda, a k tome su četnici ubili u našoj vlastitoj kući mogu starijeg brata Fabijana i sestričnu Baru. I to nije bilo sve. Došla je k tome vječna psihička trauma. Godinama su svi mediji svakodnevno urlali: "Ustaše su neprijatelji naroda, ustaše su okorjeli koljači", uz obligatni refren: "svi Hrvati su ustaše". Ta nepravda me je progonila dan i noć. I to je bio razlog, da nisam niti htio, niti smio ostaviti naš hrvatski narod i prepustiti ga njegovoj sudbini.

Daljnji razlog, koji me je primoravao da ostanem u Domovini, bila je izvanredno teška sudbina našega seljaka, prije svega u Slavoniji gdje sam rođen i odraстао. Tito je dao naređenje, da se na selu osnuju kolhozi po ruskom sistemu, ali da bi zavarali narod komunistički aktivisti dali su mu neutralno ime „zadruga“. Međutim, na selu se nitko nije zanimalo za taj novi sistem, pa su komunisti seljake grubom silom tjerali u kolhoze-

zadruge. Najprije su imućnije seljake proglašili "kulacima", t.j. kriminalcima, i predbacivali im da su krivi za nedovoljnu opskrbu gradskog stanovništva životnim namirnicama. Time su na selu otvorili klasnu borbu, siromašnije seljake huškali protiv bogatijih i time izazvali mržnju, koja je do tada bila nepoznata u selu. U slijedećoj represivnoj fazi, koja je počela godine 1946., komunisti su podjelili seljake prema veličini posjeda na 6 kategorija. Kategorije 4., 5. i 6. bile su rezervirane za kulake. Za više kategorije, pogotovo za 5. i 6., uveli su ogromne poreze i zloglasne "obaveze", koje mnogi seljaci nisu bili u stanju izvršiti. Već u proljeće, tek što su žitarice bile posijane, komunistički su aktivisti išli kroz polja i određivali količine žita, kukuruza i mesa koje će seljaci morati predati državi na ljeto, odnosno jesen. Država je bila nemilosrdna. Neovisno o vremenskim i drugim nedaćama, seljaci su morali predati onu količinu žita i kukuruza, koja im je bila određena u proljeće. Mnogi seljaci su kako-tako podmirlili obaveze, ali im nije ništa ostalo za prehranu vlastite obitelji i stoke. Ljudi su morali prodavati dukate ili posuđivati novac kod rodbine ili u banci, kako bi mogli kupiti žito u Bačkoj za vlastitu potrebu. Međutim, bilo je puno ljudi, pogotovo iz 5. i 6. kategorije, koji nisu bili u stanju podmiriti obaveze, jer pšenica nije urodila. Na to su čekali komunistički aktivisti kao vragovi. Ljudi su osudili na visoke zatvore kao obične kriminalce i sabotere, jer su navodno varali državu. Mnogi seljaci iz Slavonije, pogotovo stariji, umrli su u zatvorima.

Tim represalijama nisu mogli izbjegći ni moji stari roditelji. Naš posjed su prisilno uzeli u kolhoz. Za moje roditelje ta je pljačka bila takav teški šok, da su obadvoje u roku od dva dana iznenada umrli. Moga starijeg brata Fabijana, koji je trebao preuzeti posjed, 1944. ubili su četnici, tako sam ostao sa 22 godine sam, bez roditelja, bez ikakve pomoći. Vodstvo kolhoza bilo je isključivo u rukama lokalnih Srba, koji su doduše bili manjina u selu, ali su svi ušli u partiju i vodili glavnu riječ u selu i u kolhozu. Premda su i moj djed i moj otac imali lijepo odnose sa Srbima, kao bogati seljaci pomagali ih i za vrijeme rata štitili, oni su mi sada odbili svaku pomoći. Tako sam najednom bio prepušten sam sebi. ►

iz života zajednice

Nakon položene velike mature u Zagrebu, odlučio sam, unatoč svih neduća, studirati. Želio sam izabrati zvanje, kojim bih najbolje mogao pomoći našem ispaćenom narodu, a pogotovo našim seljacima u Slavoniji, čiju dušu sam najbolje razumio. Nakon dugih razmišljanja izabrao sam lječnički poziv. Htio sam biti dobar lječnik i ujedno vršiti jednu vrst dušobrižnika. Htio sam pomagati i bivše pripadnike hrvatske vojske, koji su bili nesmiljeno proganjeni nakon rata. Upisao sam se i počeo studij na medicinskom fakultetu u Zagrebu. Unatoč moje teške finansijske situacije dobro sam napredovao u studiju. Jedino se nisam mogao pomiriti sa teškom sudbinom Hrvatske niti sam mogao akceptirati realnost. Svugdje me je progona nepravda nad hrvatskim narodom. Ako sam susreo na ulici ili u tramvaju 'miličajca' ili oficira jugoslavenske armije, fiksirao sam ga i dugo studirao njegovo lice pitajući se koliko Hrvata je poklao ili ubio da bi dobio svoje činove.

Na našem semestru su komunisti imali i po tri stipendije, a ja nisam imao dovoljno novca niti za hranu. Nedjeljom sam tražio mir, utjehu i odmor u prirodi, u šumama i brdima. Tako sam jednoga dana otkrio postojanje studentskog planinarskog društva "Velebit" u Zagrebu. Na moje iznenađenje i sreću ubrzo sam zaključio da neki od kolega misle kao i ja, i da bježe u brda kao i ja, kako bi nakratko pobegli od strašne realnosti. Upoznao sam tako jednu simpatičnu grupu inteligentnih kolega, za koje sam bio uvjeren da pripadaju nekoj organizaciji. Nakon dužeg vermena sam doznao da su to bili pripadnici tajne organizacije "Hrvatski pokret otpora". Prišao sam k njima. Cilj organizacije je bila borba za osnivanje slobodne i nezavisne Hrvatske na demokratskim principima. Znali smo da komunizam ne možemo odmah srušiti. Ali nam je bilo važno da smo zajedno i da razmišljamo o budućnosti Hrvatske kada jednom komunizam propadne. A svi smo bili uvjereni, da ta luda komunistička ideologija ne može dugo preživjeti.

Iznenada je došlo do važnog preokreta u mojoj životu. Jednog dana me je pozvao sekretar komunističke partije na mojoj fakultetu, Sergej Z., na razgovor. Strah me je uhvatilo. Nakon kratkog uvoda rekao mi je slijedeće, a sve bez obrazloženja: 'on će se pobrinuti da za mene neće biti mjesta ni u kojoj bolnici na području čitave YU i ako uspijem završiti medicinski studij. To će vrijediti tako dugo dok komunistička partija vlađa u YU i dok on živi'. Bio sam šokiran i ostao bez riječi.

Odmah nakon toga šokantnog razgovora odlučio sam još za vrijeme studija pronaći puteve do neke bolnice u inozemstvu, gdje bih se nakon završenog studija mogao praktički spremati za moje zvanje lječnika. Planirao sam raditi kao lječnik u jednom selu mojeg

zavičaja u istočnoj Slavoniji, između Sl. Broda i Županje. Uza sve nevolje, već me je duže vermena uznenirivalo moje zdravstveno stanje. Bio sam neizmjerno umoran, bez energije i interesa, nisam mogao spavati, bio sam utučen i nisam znao kako dalje. O učenju niti govor, što god sam čitao nisam ništa zadržao u glavi. Počeo sam sumnjati kako imam neku tešku bolest, možda rak. To je još više učvrstilo moju odluku o kratkom prekidu studija i odlasku u inozemstvo. Mislio sam, ako sam stvarno teško bolestan, radije ću umrijeti u inozemstvu, negdje na cesti kao nepoznati putnik, nego umirati u YU pred očima mojih neprijatelja.

No, u ono vrijeme dobiti putovnicu bilo je jako teško, a za obične smrtnike kao što sam ja, gotovo nemoguće. Znao sam da je 1953. more u Holandiji razorilo nasipe, da su poplave uništile veliki dio južne Holandije i da se još uvjek radi na obnovi u kojoj aktivno sudjeluju internacionalne humanitarne organizacije. Jedna od njih bila je „Nothelfergemeinschaft“ iz Frankfurta u Njemačkoj. Javio sam se toj organizaciji, a oni su mi odmah poslali potvrdu iz koje se vidjelo da sam se obavezao, kod njih besplatno raditi u humanitarnoj bazi u Holandiji najmanje mjesec dana. Na veliko iznenađenje moje i mojih prijatelja, dobio sam 'pasoš', koji je vrijedio šest mjeseci.

Bio sam siguran kako ću se vratiti najkasnije do Božića, ali neka me je čudna sila tjerala da se oprostim od rodbine i prijatelja u mojoj Slavonskom selu. Imao sam ujaka i njegovu obitelj u Oprisavcima. Na sreću sam sve našao kod kuće. Došlo je do oproštaja. Čitava brojna obitelj mojega ujaka se po stariom običaju preda mnom poredala i svakom sam dao ruku. Veselo sam rekao da ćemo se uskoro opet vidjeti, najkasnije do Božića. Moj ujak mi na to reče: „Mi se nažalost moramo za ujvek oprostiti, jer više se nikada ne ćemo vidjeti“. Na to je čitava obitelj počela plakati. U taj čas me je prvi puta uhvatila neka čudna slučnja. Moj ujak je imao pravo. Gotovo pola stoljeća nisam video moje rodno mjesto, a kada sam se vratio ujak i najveći dio te velike obitelji i rodbine su već davno prije toga pomrli. Moj bratić me je kolima odvezao na željezničku stanicu. Bila je nedjelja poslijepodne i lijepo vrijeme, narod je u skupinama sjedio pred kućama, a sve žene su bile u nedjeljnijim nošnjama. To mi je do danas ostalo u živoj uspomeni. Kada sam se nakon 46 godina vratio u moje selo, primjetio sam, nažalost, da su sve narodne nošnje nestale sa slavonskog sela, navodno nakon 1960.

Kako nisam imao puno novaca kupio sam kartu za vlak samo do Münchena. Od Münchena do Holandije preko Njemačke išao sam autostopom. Put me je slučajno doveo u Münster, u sjevernoj Njemačkoj. Već kod prvog susre-

ta taj lijepi grad mi se neobično svidio. Nisam niti slutio da ću slijedećih 7 godina moje najsrcećije dane provesti u tom lijepom gradu među divnim ljudima. Napravio sam jednodnevnu stanku i otišao na medicinski fakultet u Münster-u. Primili su me jako lijepo, pa sam se ohrabrio zamoliti ih da mi omoguće rad u bilo kojoj bolnici, kako bih napravio studentsku praksu nakon povratka iz Holandije. Zazvonio je telefon i u roku od pola sata imao sam sigurno radno mjesto u velikoj bolnici Franciscus-Hospital u Münsteru s početkom rada 1. listopada 1956. Najprije ću raditi 3 mjeseca na kirurgiji, a nakon toga 3 mjeseca na odjeljenju za ženske bolesti i porođaje. Bio sam presretan, došao sam do željenog cilja. Nadao sam se da ću, budem li dobro radio, jednoga dana nakon završenog studija u Zagrebu, dobiti namještenje kao lječnik u toj istoj bolnici. Sa veseljem i pouzdanjem sam nastavio put autostopom u Holandiju.

U mojoj radnoj brigadi u južnoj Holandiji su bili studenti iz Švedske, Danske, Njemačke i Francuske. Gradili smo kuće i ceste sa holandskim radnicima. Nakon 10 dana dogodilo se kod mene čudo. Daleko od UDBE, milicije i njihovih špijuna potpuno sam se preporodio, život se vratio u mene, ozdravio sam i kao da sam dobio nova krila. Niti traga nekoj bolesti. Već sam počeo praviti planove, kako ću početkom veljače ili ožujka 1957. nastaviti polaganje ispita u Zagrebu.

No, ta sreća nije trajala dugo. Negdje početkom rujna došlo je pismo iz Londona od vođe naše organizacije "Hrvatski pokret otpora", Jakše Kušana, koji je prije mene morao bježati u Englesku. Taj isti prijatelj je kasnije zajedno s grupom Hrvata kojih sam i ja pripadao, utemeljio i izdavao u Londonu novine "Nova Hrvatska". On mi u pismu javlja, da su na nesreću svi članovi naše organizacije u Zagrebu, njih 11, pohapšeni i nalaze se u zatvoru. Da je i moje ime poznato i da me UDBA tražila kako bi me uhiti. Užas koji me je uhvatio, ne mogu opisati. Čitava holandska obitelj kod koje sam stanovao, počela je plakati. Na sreću je njemački konzulat u Rotterdam-u moju tranzitnu vizu za Njemačku pretvorio u trajnu i produžio je na godinu dana. Nakon završenog rada u Holandiji, 1. listopada 1956. nastupio sam na radno mjesto u Franziscus-Hospital u Münsteru. Vijest iz Londona o hapšenjima u Zagrebu, promijenila je moju odluku o povratku. Nastojao sam produžiti rad u bolnici, a studij nastaviti u Münster-u.

Na odjeljenju za ženske bolesti, zajedno sa jednom starijom njemačkom lječnicom, assistirao sam šefu kod svih operacija od 7 do 14 sati. Šef je operirao ponедjeljkom, srijedom i subotom. Ostalo vrijeme sam radio na njegovom odjeljenju. Kao i lječnici na kirurgiji, šef je bio oduševljen mojim medicinskim ►

znanjem i radom, hvalio je moje spretne ruke i uspješan rad sa bolesnicima. U pauzama između operacija uvijek je želio nešto više saznati o meni i Hrvatskoj. Oduševilo ga je, kada je saznao, da sam Hrvat i da sam protivnik Jugoslavije i komunizma. Neznajući ništa o mojoj najnovijoj teškoj situaciji, o kojoj još nikome nisam htio ili smio govoriti, spontano je otisao direktoru bolnice i opisao me kao izvrsnog i pouzdanih suradnika koji mu je jako koristan. Zamolio je da me zadrže u bolnici i omoguće mi nastavak studija u Münsteru. Direktor mi je ponudio stan i hranu u bolnici i 50 maraka mjesечно.

Odmah sam otisao predsjedniku ispitne komisije na medicinskom fakultetu, profesoru Jordanu, da ga pitam bi li mogao nastaviti studij u Münsteru. Prof. Jordan me je jako lijepo primio, skoro očinski. Pokazao sam mu moj studentски index u kojem su bila upisana sva predavanja i ispitni koje sam položio u Zagrebu. Obećao mi je svaku pomoć i rekao, da bez daljnje mogu nastaviti studij u Münsteru, ali da će po zakonu morati studirati još 6 semestara i položiti 23 ispitna, koji se polazu nakon studija i traju 5 mjeseci. Nakon položenih ispitna po njemačkom će zakonu imati ista prava kao svaki njemački liječnik. Rekao mi je da su za upis na fakultet potrebnii index (kojeg sam imao) i maturalna svjedodžba, koju nisam imao. Mogao sam se provizorno upisati i bez maturalne svjedodžbe, ali sam je morao naknadno donijeti.

Odmah sam pisao prijatelju u Zagreb, dubrovčaninu Djenki Milovović, da mi sa fakulteta izvadi maturalnu svjedodžbu koja je bila deponirana u tajništvu. Odgovorio mi je da mu tajnica Zorka nije smjela dati svjedodžbu, jer je to UDBA zabranila, a najmanje jednom tjedno se raspituju jesam li se vratio. Tu sam žalosnu vijest prenio jednom prijatelju, Hrvatu, profesoru Kneževiću, koji je bio docent za hrvatski i slavenske jezike na sveučilištu u Münsteru i koji je nakon 2. sv. rata ostao u Njemačkoj. On mi na to ništa nije rekao. Jednoga dana je iz Zagreba u Münster došao profesor Filipović održati predavanje. Nazvao me je i zamolio za susret, a onda je iz kovčega izvadio veliku knjigu, a iz nje moju maturalnu svjedodžbu. Bilo je to veliko iznenadenje. Kako se to dogodilo?

Profesor Knežević je svoga rođaka, profesora na medicinskom fakultetu u Zagrebu, obavijestio o mojoj tragičnoj situaciji i zamolio ga za hitnu pomoć. Ovaj je otisao u tajništvo fakulteta, izvadio moju maturalnu svjedodžbu iz pretinca, dao je prepisati i ovjeriti na sudu, a onda je po profesoru Filipoviću poslao u Münster. Moju originalnu maturalnu svjedodžbu vratio je natrag u pretinac, da je UDBA i dalje čuva.

U međuvremenu sam morao produžiti putovnicu. Pisao sam jugoslaven-

skoj ambasadi u Bonnu i molio produženje. Odgovorili su mi na srpskom jeziku, da će mi pasoš produžiti nakon što im uplatim 13 maraka. To je bio veliki novac, jer sam mjesечно zarađivao 50 maraka. Novac sam poslao, ali umjesto produžene putovnice dobio sam odgovor da se moram vratiti u YU i tamo rješiti svoje probleme. Bilo mi je jasno „koliko je sati“, UDBA je obavijestila ambasadu o mojoj slučaju! Novac mi ti bezobraznici nisu vratili. I to je najbolja slike te lopovske YU države. Nije ih bilo stid prevariti jednog siromašnog studenata. Kao Hrvat za Srbe nisam bio čovjek, nego niština.

U ožujku 1957. jedanaest pripadnika naše organizacije, među njima i ja, osuđeno je na zatvorske kazne između 2 i 6 godina. Neki su završili na Golom otoku. Meni više nije bilo povratka, moja je sudska bila zapečaćena. Nisam se bojao zatvora, nego uništenja egzistencije, jer za nas Hrvate nije postojala druga kazna osim gubitka prava na život.

Njemačke vlasti su mi dale trajni boravak. Nakon 6 semestara studija položio sam svih 23 ispitna u roku od 5 mjeseci i napisao doktorsku dizertaciju, sve s odličnim uspjehom (summa cum laude). Moja dizertacija je bila proglašena kao najbolja zadnjih 5 godina. Bio sam presretni kada su mi uručili doktorsku diplomu. Sve je bilo lijepo napisano, moje ime, tema doktorske dizertacije, mjesto rođenja i ocjena: odličan. Ali, moje se oduševljenje ubrzo pretvorilo u veliko razočaranje. U mojoj lijepoj diplomni otkrio sam vrlo ružnu riječ, pored moga imena ta nesretna „Jugoslavija“. To je bilo previše. Sjetio sam se svega što sam od te „nazovi države“, koju smo mi kod kuće zvali „Strmoglavlja“, doživio. Otišao sam rektoru sveučilišta, obrazložio mu svoje razočaranje i napisao tragediju hrvatskog naroda i moje obitelji. Ime „Jugoslavija“ ne smije biti uz moje ime, to bi bila uvreda, rekao sam. Uljudno sam mu vratio diplomu i zamolio za ispravak. Pozorno me je slušao i nasmijao se. Osam dana kasnije dobio sam novu diplomu, u kojoj je pokraj mojega imena stajalo pravo ime „Kroatien“, Hrvatska. To je bila moja osveta, osveta maloga čovjeka, za sve ono zlo koje sam doživio ja i čitava Hrvatska. Od toga dana, pa nadalje stajalo je u svakoj mojoj svjedodžbi, bez iznimke, ime moje prave domovine Hrvatske.

Gdje ste i što radili po završetku fakulteta?

Za vrijeme polaganja mojih 23 ispitna na sveučilištu u Münsteru, ispitivač iz predmeta farmakologije, profesor Loeser, ordinarius za farmakologiju (nauka o lijekovima) na fakultetu, mi je, na temelju mojeg izvrsnog znanja, ponudio mjesto suradnika. Kod njega sam radio 2,5 godine i izradio tri znanstvena rada, koji su bili publicirani u najvažnijim časopisima u Europi. Profesor Loeser je bio glasoviti učenjak predložen za Nobelovu nagradu. Na osnovu suradnje s njim, vrata svake institucije u Njemačkoj bila su mi otvorena.

Nakon farmakologije odlučio sam specijalizirati patologiju (nauka o bolestima). Dobio sam mjesto kod glasovitog profesora Schümmelfedera koji je bio ordinarius za patologiju na sveučilištu Köln. Tu sam radio 3 godine, do 1965., do njegove nagle i neočekovane smrti u 47. godini života. Tada mi je najglasovitiji njemački patolog, profesor Seifert, ordinarius za patologiju na sveučilištu u Hamburgu, ponudio mjesto suradnika (poznavao me još kao studenta u Münsteru). Kod njega sam radio do 1968. To je bilo vrijeme mog najbržeg uspona i najuspješnijeg rada. U te tri godine napisao sam 4 znanstvena rada. U ožujku 1968. došli su predstavnici Švicarske i ponudili mi mjesto „leitender Arzt“ (glavni liječnik) na institutu za patologiju u kantonjalnoj bolnici St. Gallen-a. Ponuđeno mi je dakle „mjesto života“ sa pravom na državnu mirovinu, što u ono vrijeme u Njemačkoj još nije bilo moguće. U Hamburg-u su tada bjesnile demonstracije studenata infiltriranih komunističkim agitatorima. To mi je olakšalo odluku o odlasku, ali svi moji predpostavljeni su bili protiv mojega odlaska u Švicarsku. Bila je to prava mala revolucija: „Vi pripadate nama, Vi ste kao i mi“. A neki mi ni do danas nisu oprostili moj odlazak. Bila je to i inače šteta, jer sam za dvije-tri godine trebao dobiti mjesto profesora u Hamburgu.

Od tada ste, znači, definitivno u Švicarskoj. Gdje ste sve bili zaposleni?

Prvog svibnja 1968. počeo sam raditi na institutu za patologiju u kantonjalnoj bolnici u St. Gallen-u, gdje sam radio 24 godine, do moje mirovine u svibnju 1992. Napisao sam više znanstvenih radova i održao 30 znanstvenih ►

HERRN MARIJAN STANIŠIĆ

aus Poljanci, Bez. Slaw. Brod (Kroatien)

den Grad eines Doktors der Medizin, nachdem er im ordnungsmäßigen Promotionsverfahren durch die Dissertation „Über das ...“ ...
... berichten auf die Dickdarm-Re...“

iz života zajednice

referata sa područja patologije na nacionalnim i internacionalnim kongresima, 144 jednosatnih predavanja za liječnike kantonalne bolnice i liječnike grada St. Gallen i okolice. Svakog utorka sam predavao studentima medicine.

Kako ste doživjeli rat u Hrvatskoj?

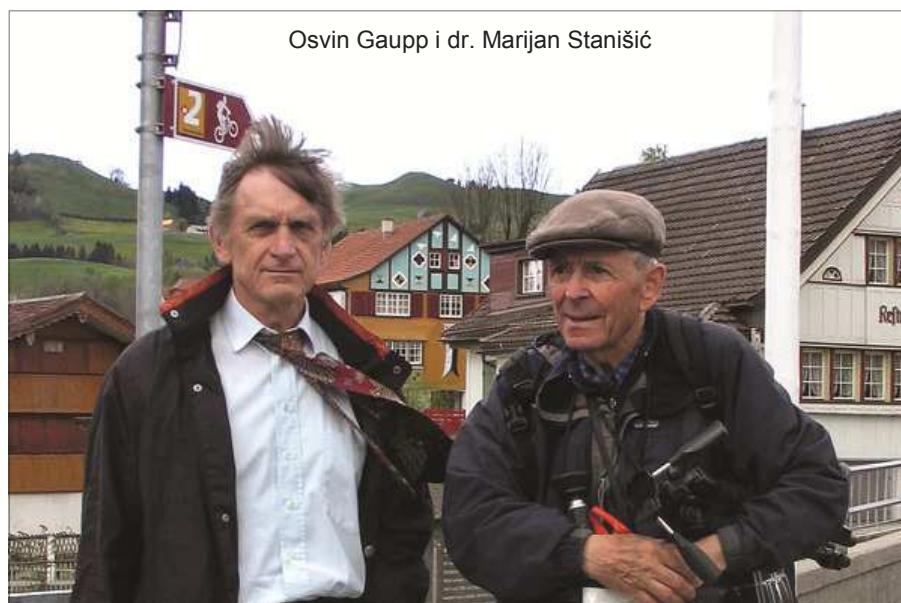
Čim je počeo rat skupljao sam pomoć za Hrvatsku. Zajedno s kantonalnim vlastima organizirao sam liječničku pomoć za ranjene hrvatske branitelje, koji su bili uspješno liječeni od mojih kolega u bolnici u St. Gallenu. Odmah sam pristupio švicarskoj humanitarnoj organizaciji u Appenzellu *Gemeinde Gemeinsam Appenzell Aussenrhoden* (GGAR). Za cilj naše pomoći izabrali smo Županju, u kojoj je bilo 36'000 proteranih i izbjeglih. Kamionima se slalo nevjeroatno puno živežnih namirnica, robe za odjevanje i novaca, a ja sam k tome preko kantonalne apoteke organizirao tone i tone lijekova. Nakon rata smo nastavili rad. Doveli smo 16 učenika iz Županje koji su završili obrtničku školu i omogućili im jednogodišnji boravak i rad u istočnoj Švicarskoj. Djelovao sam u toj organizaciji i pomagao Županju do 2009., kada je GGAR ukinuta, jer Županija više nije pokazivala interes za daljnju suradnju.

Vrlo ste aktivni i na kulturnom polju. Što Vas motivira i na takav rad?

Napravio sam dvije izložbe: izložbu čipaka sa otoka Paga godine 2005. i izložbu hrvatskih narodnih nošnji 2009., obje u Appenzellu. Primjetio sam da narod kantona Appenzell-a ima veliku tradiciju u narodnim rukotvorinama i posebno veliko iskustvo u izradi čipaka. To me je podsjećalo na divne rukotvorene u mojoj Slavoniji, te na tradiciju čipaka u Lepoglavi i na otoku Pagu. Izložbama sam htio upozoriti na sličnosti hrvatske i švicarske kulture i time poraditi na približavanju ovih naroda. No, ne manje važna bila je moja namjera, Hrvatsku izvući iz balkanske močvare i dovesti je u Europu. Uz dvije izložbe hrvatske kulturne baštine u Švicarskoj, organizirao sam, uz pomoć švicarskog veleposlanika u Zagrebu, dr. P. Widmer-a i „Stiftsarchiv-a“ St. Gallen, i izložbu „Baština opatijske St. Gallen“ u Zagrebu. Bio je to ogroman uspjeh, ali to je trebao biti samo početak.

Oduševljeni ste švicarskim modelom demokracije i voljeli biste ga vidjeti i u Hrvatskoj. Je li to moguće?

Švicarska ima stoljetnu demokratsku tradiciju, prije svega s tzv. direktom demokracijom, i veliko iskustvo u borbi protiv korupcije. Želim da Hrvatska preuzme što više od švicarske državne strukture i da joj kao primjer posluži švicarsko sudstvo. Stoga sam zamolio vladu Appenzell IRh, da pozove veleposlanika Hrvatske u Švicarskoj, dr. Mla-

Osvin Gaupp i dr. Marijan Stanišić

dena Andrić i njegovog nasljednika g. Jakšu Muljačić na *Landsgemeinde* (primjer direktnе demokracije), što je vlasta i učinila.

U Zagrebu sam posjetio odjeljenje za ustav na pravnom fakultetu i upozorio na uzorni švicarski ustav i koristi švicarske direktnе demokracije, koja bi mogla služiti Hrvatskoj kao primjer. Nalglasio sam potrebu znanstvenog pristupa švicarskom ustavu i švicarskoj demokraciji. S tim istim idejama sam posjetio i Hrvatski Sabor, razgovarao s jednim poslanikom o strukturi švicarskog državnog sistema i darivao mu literaturu na tu temu.

Znamo da ste dugogodišnji član HKZ, kada ste pristupili našoj udruzi i zašto?

HKZ-u sam pristupio 1971. i član sam bez prekida do danas. Prije svega bilo mi je izvanredno dragو što postoji jedna kulturna hrvatska ustanova u inozemstvu, koja ima zadaću okupiti Hrvate u dijaspori i njegovati hrvatsku kulturu. Na početku nisam imao direktnе kontakte sa HKZ, jer sam znao da su sve hrvatske zajednice infiltrirane komunističkim špijunima. S druge strane, nisam htio mojom prisutnjopu naškoditi našim ljudima koji su imali jugoslavenske putovnice. A i ljudi su se bojali mene i bežali od mene kao vrag od tamjana, jer ih je druženje sa mnom moglo koštati 'pasoša'. Osim toga, doznao sam da je netko iz St. Gallena redovno izvještavao UDBA-u u Zagrebu o mojim aktivnostima. Tek nakon 1990. sam počeo imati direktnе konakte sa HKZ-om.

I kakva iskustva imate sa Zajednicom?

Imam samo dobra iskustva. HKZ okuplja oko sebe Hrvate u dijaspori. HKZ je vrlo aktivna, drži uske veze sa Domovinom i aktivno njeguje i promovira hrvatsku kulturu u Švicarskoj. Osim

toga pozivaju se ljudi iz političkog života Hrvatske da daju svoja mišljenja o razvoju političkog života u Hrvatskoj. Smatram, da bi mnogo više Hrvata iz dijaspora trebalo pomagati i sudjelovati u radu HKZ.

Čitate li Društvene obavijesti i što mislite o njima?

Zahvaljujući neumornom radu gg. Dunje i Osvine Gaupp, *Društvene obavijesti* imaju izvanrednu kvalitetu kako vanjštinom, tako i sa uviјek aktualnim sadržajima. Publiciraju se članci sa čitavog područja hrvatske kulture u dijaspori. Smatram, da je jako lijepo i korisno što su i hrvatska djeca uključena u izvještaje. Hrvati bi se morali puno više uključiti i svojim radom pripomoći. Volio bih da se redovito izvješćuje o kulturnom životu u Hrvatskoj.

Dr. Stanišić, srdačno Vam hvala na spremnosti da našim čitateljima ispričate svoju životnu priču i na vremenu koje ste za to odvojili.

Uredništvo DO

Preobrazba

1945.

Doveli ga u grad
Vezali mu mašnu
Dali tašnu
Oduzeli mu plug
I rekli: "Sad si drug"

1984.

Skinuli mu mašnu,
oduzeli tašnu,
uništili imanje,
dali mu ponovno plug
I rekli: „Sad živi, drug“

JAKOV JURKIĆ USPJEŠNI MLADI HRVAT IZ WALLISA

Piše Marija Ćulap Imhof

Jakov Jurkić je, kao i mnogi Hrvati koji žive u Wallisu, podrijetlom iz Bosanske Posavine. Rođen je u Doboju, njegovi roditelji Jelenka i Ilija dolaze iz Gornje Dubice općina Odžak. Jakov ima mlađu sestru Paulinu i mlađeg brata Mateja. Osnovnu školu je pohađao u Grächenu i Vispu. Zanat za zidara je završio kod firme Zenn-Ruffinen u Stegu. Pola godine je radio u tom zvanju, imao je ponudu i iskoristio priliku za daljnje školovanje i usavršavanje, te je uz posao pohađao školu za finansijsko savjetovanje u Zugu (Finanzberatung), a ove godine je uspješno diplomirao. Jakov je danas mladić od 23 godine, jako simpatičan i komunikativan, s mno-

gim životnim planovima i smatram da je jako kompetentan u svojoj struci. Stanuje i dalje u Wallisu, stručna je osoba u svom novom zvanju i tko god želi savjet u tom području sa sigurnošću se može obratiti Jakovu (vidi posjetnicu).

Jakov radi za firmu AWD – Allgemeiner Wirtschaftsdienst AG kao samostalni finansijski savjetnik za slijedeća područja:

1. odabir zdravstvenog osiguranja (Krankenkassen).
2. financiranje kupnje stana ili auta
3. kontrola budžeta i izdataka
4. kako štedjeti i gdje (zanimljivo za mlađe koji tek startaju u svom zvanju)
5. porezni savjeti, ispunjavanje poreznog obrasca.

AWD Allgemeiner Wirtschaftsdienst AG
Gesellschaft für unabhängige Finanzberatung
Jakov Jurkić
selbstständiger Agent

Zweigniederlassung Zollikofen
Webergutstrasse 5, CH-3052 Zollikofen
Telefon: +41 (0)31 915 00 50 | Internet: www.awd.ch
Telefax: +41 (0)31 915 00 60 | Mobil: +41 (0)79 598 95 30 | E-Mail: jakov.jurkic@awd.ch
Privat:
Litternaweg 12, CH-3930 Visp

NOVA HRVATSKA UDRUGA U ŠVICARSKOJ FOLKLORNA SKUPINA „POSAVSKI DRAGULJI – WALLIS“

Piše Marija Ćulap Imhof

Početkom 2007. osnovana je folklorna hrvatska skupina u Oberwallisu pod nazivom „Dragulj“. Broj članova se vremenom mijenjao što je normalno za svaku skupinu. Probe imaju jedan put tijedno u prostorijama župne sale u Glisu. Članovi su od 6 godina do 18 godina stari, svi rođeni u Švicarskoj, a roditelji im dolaze iz Bosanske Posavine.

Djeca su jako motivirana, a u usavršavanju i koreografiji plesa im pomažu voditeljica Jelenka Jurkić i voditelj Draženko Bičvić. Roditelji čuvaju i njeguju tradiciju svog rodnog kraja, te je pokušavaju prenijeti i na svoju djecu. Nije to jednostavno, potrebno je puno upornosti, volje i odricanja. Osim novca, najveći je problem slobodno vrijeđe, kojeg danas svatko premalo ima.

Ipak, vidljivi su koraci pomaka na bolje od koreografije do nošnji i motivacije djece. Roditelji su kupili djeci narodne nošnje svog rodnog kraja, tako da ih posjeduju sada svi članovi. Nastupe imaju prema mogućnostima nekoliko puta godišnje na različitim kulturnim programima kod Hrvata, a isto tako i kod Švicaraca i svuda su oduševili mnogobrojnu i mnogonacionalnu publiku.

Ove godine su registrirani u Wallisu kao kulturna udružga pod nazivom „Posavski dragulji - Posavina Edelsteine“ i tako si otvorili vrata suradnje s drugim švicarskim i hrvatskim udrugama.

03.06.2010 sudjelovali su sa Švicarcima iz različitih udruga i švicarskim svećenikom u procesiji kroz cijeli Glis. Bio je lijep sunčan dan, djeca u nošnjama su izgledala predivno, oči Švicaraca nisu se sklanjale sa njih. Poslije procesije svećenik iz Glisa se javno zahvalio članovima skupine „Posavski dragulji“ na sudjelovanju.

Sigurno još mnogi nastupi čekaju naše mlade folkloriše, a ja se nadam da u tome što duže ustraju, da ih ne zainteresira nešto drugo i odvuc će od folklor-a. ■

naši mladi u švicarskoj

INTERNACIONALNI TURNIR NOVA MEDALJA

Marija Ćulap Imhof

Pavo Čošković, mladi hrvatski karačaš iz Wallisa, u ožujku o.g. ponovno je donio medalju i to sa internacionalnog turnira u Zürichu – Walisellen.

Pavo se borio u kategoriji od 76 kg – U 18 u tri kola i ušao u finale. U prvom kolu borio se protiv Austrijanca i pobijedio ga.

U drugom kolu se borio protiv Francuza i pobijedio ga.

U trećem kolu se borio protiv Švicara i pobijedio ga.

U finalu se ponovno borio protiv Francuza i nažalost bio pobijeđen.

Tim rezultatom Pavo je osvojio drugo mjesto i dobio srebrenu medalju na internacionalnom natjecanju.

Gotovo na skoro svakom karate natjecanju Pavo Čošković osvaja dobre rezultate i donosi za svoj klub u Wallisu i svoju bogatu privatnu zbirku novu medalju, ovoga puta srebrenu.

Što drugo reći i napisati, nego čestitati Pavi Čoškoviću na uspjehu i zaželjeti mu još puno uspjeha u sportskoj karijeri. ■

USPJEŠNI MLADI HRVATI IVANA VIDAKOVIĆ

Mladu pravnici, Ivanu Vidaković, zamolila sam za intervju na koji je prištala bez okljevanja, a meni je razgovor s ovom uspješnom mlađom Hrvaticom bila posebna čast.

Ivana gdje si i kada rođena, odakle ti dolaze roditelji?

Moji roditelji su porijeklom iz Tramošnice, BiH. Kada sam rođena oni su živjeli u Metkoviću, Dalmaciji, pa sam tako 30.03.1980. u Mostaru ugledala svijet. Prve godine mog života provela sam u Dalmaciji.

Gdje si završila osnovnu školu i koju si srednju školu pohađala?

Osnovnu školu (1.- 4. razred) pohađala sam u Tramošnici, gdje sam imala jako lijepo djetinjstvo. 1991. godine moj

otac je već radio u Švicarskoj. Ljetne praznike smo provodili kod njega u Wallisu. Zbog rata koji je tada počeo u BiH nismo se više vratili kući, nego smo ostali u Švicarskoj. U Wallisu sam završila osnovnu školu i gimnaziju "Spiritus Sanctus" u Brigu (tzv. Latinska matura). Nakon toga sam se morala odlučiti za neki studij.

Što te privuklo na studij prava?

Dugo vremena sam željela studirati medicinu, ali sam u gimnaziji primjetila da me prirodne znanosti ne zanimaju previše. Puno više su me oduševljavali jezici i filozofija. Na filozofsko-povjesnom fakultetu sigurno bi mi mnogi predmeti pričinjavali zadovoljstvo. Ali, željela sam studirati nešto, što će mi osim zadovoljstva, biti korisno za budućnost. U studij se mora investirati puno vremena i novca, zbog čega sam tražila nešto, što će mi poslije osigurati dobar start na tržištu rada. Tako je moj izbor pao na pravo. Predpostavljala sam da će pravnici uvijek biti potrebeni (i to mnogi). Mješevna primanja su pri tome sigurno igrala određenu ulogu. Osim toga, studij prava zamišljala sam vrlo napetim.

Koji smjer si izabrala, gdje si studirala

Studirala sam na fakultetu u Bernu. Bern je jako lijep i prijatan mali grad, u kojem sam se ugodno osjećala. Za vrijeme studiranja nisam se opredjelila ni za jedan smjer, jer sam željela dobiti uvid u cijelokupno pravno područje i ostaviti si otvorene sve mogućnosti. Ustvari, za vrijeme magistrata može se specijalizirati u određenim područjima, no u tom slučaju materija je vrlo teoretska i površna. Pravo stučno znanje stiće se tek poslije, u poslovnom svijetu.

Koje zvanje danas imaš?

Prvo sam stekla titulu „Bachelor of Law“, a onda „Master of Law“. To odgovara nekadašnjem licentijatu.

Radiš li sada u svojoj struci ili na postdiplomskom studiju?

Nakon studija apsolvirala sam različite pravne pravce (Sudstvo i upravu u gradu Bernu), te sudačku praksu u odvjetničkom uredu Marc F. Suter u Biel-u. U tom uredu danas radim kao pravnica jedan dio vremena, istovremeno pripremajući državni ispit. Odvjetnički patent je moj slijedeći cilj. Momen-talno radim quasi „samo“ kao pravnica. Kao pravna zastupnica biti će opu-moćena zastupati nekoga pred sudom. Marc F. Suter, nekadašnji član Narodnog vijeća, je glasoviti odvjetnik, od kojeg sam puno naučila i kome sam jako zahvalna. Suradnja s njime je odlična.

Bi li željela za Društvene obavijesti pisati članke iz prava?

Bila bi mi to velika čast! Ali s time bi, zbog nedostatka vremena (priprema ispita), započela našto kasnije, ako bi bilo moguće, recimo početkom 2011. godine.

Ako bi čitatelji "Društvenih obavijesti" imali pravnih pitanja, bi li htjela na njih odgovoriti?

Rado bi to napravila, ali kako rekoh, ne odmah. Poslije, naravno. Potruditi će se na postavljena pitanja odgovoriti savjesno i jezgrovitno.

Ivana, puno ti hvala na vremenu i strpljenju kojeg si izdvojila za ovaj intervju. Jako mi je draga da čemo u buduće imati prigodu od tebe čuti i naučiti mnogo pravno korisnih svar. Želim ti sve najbolje u životu i puno uspjeha u karijeri.

Razgovor vodila Marija Ćulap Imhof ■

NISMO SVI ISTI

RAZNOLIKOST NARODA

Tema „stranci“, u Švicarskoj je svuda prisutna, jer stranaca ima više od 30 %. Učenici jedne škole u kantonu Wallis dobili su kao projekt temu „Raznolikost naroda“. Donosimo zanimljivi uradak učenice Sarah Imhof, u kojem osim statističkih podataka o broju stranih učenika, dozajemo i nešto više o njihovim osjećajima i planovima. Zemlja svakoga ispitanika ukratko je opisana, ali smo zbog ograničenog prostora taj dio izostavili, a odgovore skratili.

VÖLKERTIPLFALT OS BRIG 3S1

Von Sarah Imhof

Mein Projekt beinhaltet die Befragung von ausländischen Mitschülern und -Schülerinnen. Die Grundidee besteht darin, eine möglichst grosse Anzahl von Nationalitäten zu Wort kommen zu lassen. Einerseits will ich aufzeigen, wie viele verschiedene Länder an unserer Schule vertreten sind und andererseits interessiert es mich, ob sich auch Unterschiede in der Beantwortung der Fragen ergeben.

Das Thema habe ich gewählt, weil sich meine Mutter vor einigen Jahren eingehend mit der kroatischen Bevölkerung im Wallis befasste und zu diesem Zweck Nachforschungen anstellte.

Ich habe allen Befragten den folgenden Fragebogen ausgehändiggt.

- Seit wann bist du in der Schweiz
- Fühlst du dich als Schweizer oder eher als Ausländer
- Wie ist die Bindung zur Schweiz
- Wie ist die Bindung zu deinem Heimatland
- Erfahrungen in der Schweiz (+/-)
- Zukunft, was planst du

Zurzeit besuchen gerade 530 Schüler/Innen die Orientierungsschule Brig. Es gibt gesamthaft 26 Klassen. 12 Klassen in der Sekundarschule mit 257 Schüler/Innen, 12 Klassen in der Realschule mit 242 Schüler/Innen, 1 Klasse die das 10 Schuljahr hier in Brig machen mit 20 Schüler/innen und schliesslich eine Vorlehrklasse mit 11 Schüler/Innen. Auf die gesamte Schülerzahl gesehen sind 15 %, also 97 aus einem anderen Land.

Aus folgenden Ländern stammen auch noch einige Schüler/Innen. Zu diesen jedoch habe ich kein Interview führen können: Deutschland, Sri Lanka, Phillipen, Niederlande, Brasilien, Indien, Thailand, Russland, Afghanistan.

Kroatien - Ruzica Coskovic - Vor 18 Jahren sind meine Eltern in die Schweiz gekommen. Ich kam hier zur Welt. Ich fühle mich als Kroatin und bin fast aus-

schliesslich mit meinesgleichen zusammen. Ich könnte es mir aber nicht vorstellen wieder nach Kroatien zurück zu kehren. Ich fühle mich eigentlich sehr wohl in der Schweiz und habe hier auch liebe Freunde gefunden. Manche finden Kroatien interessant, es gibt auch solche die sagen: „Scheiss Jugo, geh wieder in dein Land zurück“. Ich möchte in der Schweiz bleiben.

Portugal - Lorena Dos Santos - Meine sind vor 25 Jahren in die Schweiz gezogen. Ich wurde hier geboren. Ich fühle mich als wäre ich 100 % Schweizerin. Ich habe mich von Anfang an angepasst und bin fast ausschliesslich mit Schweizern zusammen. Ich habe eine relativ schlechte Bindung zu Portugiesen. Die einzige Bindung zu Portugal ist meine Familie und wenn ich nach Portugal in die Ferien gehe. Mein Traumberuf wäre es wenn ich Rettungssanitäterin werden könnte

Kosovo - Mergim Prekadini - Ich lebe schon seit der Geburt in der Schweiz. Meine Eltern sind vor mehr als 20 Jahren in die Schweiz gekommen. Ich fühle mich eher als Kosovo-Albaner weil ich meistens mit Kosovo-Albanern in der Freizeit bin, jedoch habe ich mit Schweizern keine Probleme. Die Meisten haben mich akzeptiert, aber leider habe ich auch schon Erfahrungen mit Leuten gemacht die mich mit „scheiss Jugo“ ansprechen ohne mich zu kennen. Ich könnte mir nicht vorstellen ausserhalb der Schweiz zu wohnen. Meinen Traumberuf kenne ich noch nicht.

Mazedonien - Bakiji Hadri - Wir sind vor ca. vor 10 Jahren in die Schweiz gezogen. Ich fühle mich eher als Mazedonier, denn ich bin dort geboren und bin auch in der Schweiz oft mit Mazedonier zusammen. Ich rede Zuhause mazedonisch. Ich habe eine gute Bindung zur Schweiz und fühle mich hier sehr wohl. Ich habe auch schlechte Erfahrungen gemacht. Aber die waren alle nicht so schlimm. Ich will hier im Wallis bleiben, beruflich weiss ich noch nicht genau was ich machen will.

Bosnien und Herzegowina - Dejana Milicevic - Meine Mutter kam vor ca. 20 Jahren in die Schweiz, mein Vater ist 5 Jahre später nachgekommen. Ich lebe seit meinem ersten Lebenstag hier. Die Schweiz ist meine Heimat, hier habe ich viele Freunde, aber auch Bosnien ist ein Teil meiner Heimat. Ich hatte schon von Anfang an immer eine gute Bindung zur Schweiz. Wurde nie wegen meinen bosnischen Wurzeln gehänselt. Ich möchte im Wallis bleiben und etwas erlernen was mit Sprachen zu tun hat.

Italien - Anna Catalano - Meine Eltern

sind vor 24 Jahren in die Schweiz gekommen. Bin also seit der Geburt in der Schweiz, aber auf jeden Fall eine Italienerin. Ich habe wohl den Stolz im Blut. Bindug zur Schweiz ist leider nicht so eine gute. Im Land selbst fühle ich mich eigentlich sehr wohl. Ich möchte gerne nach meinem Schlussabschluss wieder nach Italien zurückkehren und eine Lehre als Detailhandel abschliessen.

Iran - Dalar Kanesbi Ramin - Ich bin seit 8 ½ Jahren in der Schweiz. Aber ich habe mich trotz den 8 Jahren noch nicht so richtig eingelebt. Bindung zur Iran ist hauptsächlich durch meine Familie, da wir Zuhause auch die iranische Kultur noch leben. Ich habe noch nicht sehr schöne Erfahrungen in der Schweiz gemacht. Da mich viele als Ausländer sehen. Trotzdem möchte ich hier bleiben und mein Ziel weiterzuverfolgen, denn ich möchte Hochbauzeichner werden.

Serbien - Ivana Jovanovic - Meine Eltern sind vor 20 Jahren in die CH gekommen. Ich wurde im Briger Spital geboren. Ich könnte es nicht sagen, als was ich mich eher fühle. Auf eine Art beides. Aber meine Eltern kommen aus Serbien, deshalb ist auch Serbien ein Stück meiner Heimat. Ich passe mich auch sehr den Schweizern an, fühle mich auch sehr integriert. Ich habe keine schlechten Erfahrungen mit Schweizern gemacht. Sie haben mich von Anfang an akzeptiert. Ich möchte jedenfalls in der Schweiz bleiben. Als Beruf möchte ich später eine Lehre als FABE erreicht.

Ukraine - Yura Stakhiv - Ich bin 2001 in die Schweiz gekommen. Ich fühle mich eher als Ukrainer, weil ich dort geboren bin. Ausserdem rede ich ►

hrvati u švicarskoj

Zuhause oft ukrainisch. Ich fühle mich hier sehr wohl und bin eigentlich oft mit Schweizer/Innen zusammen. Bindung zu Ukraine ist eigentlich nur durch meine Mutter und die Sprache. Beruflich weiss ich noch nicht genau was ich plane. Aber ich möchte auf jeden Fall in der Schweiz bleiben.

Österreich - Jennifer Feuerstein - Ich bin in der Schweiz geboren. Ich fühle mich viel mehr als Schweizerin, meine Freunde wohnen hier und hier ist einfach mein Zuhause. Ich habe keine schlechte Bindung zu Österreich denn meine Mutter stammt aus Österreich und wir fahren jedes Jahr dort in die Ferien. Ausserdem habe ich auch noch

Italienische Wurzeln. Die Schweiz ist meine Heimat. Ich möchte hier bleiben. Über meine berufliche Zukunft habe ich mir noch nicht so gross Gedanken gemacht.

Bolivien - Janneth Raschle - Hier bin ich seit 4 Jahren aber mein Vater ist Schweizer. Ich fühle mich eher als Schweizerin. Aber zum Teil auch als Bolivianerin da ich dort geboren bin und auch 10 Jahre gewohnt habe. Bindung mit der Schweiz ist eigentlich nicht so stark. Bindung zu Bolivien ist viel stärker, weil mir von meinem Heimatland so viele schöne Erinnerungen geblieben sind. Ich habe auch noch Kontakt mit meinen alten Freunden. Ich möchte

nicht in der Schweiz bleiben, wenn ich 20 Jahre alt bin, oder älter, möchte ich eine Weltreise machen und dann schliesslich zurück nach Bolivien.

England - Adriana Signer - Ich bin hier geboren, mein Vater ist Schweizer und meine Mutter ist vor 25 Jahren in die Schweiz gekommen. Und durch meine Mutter habe ich auch eine Verbindung zu Grossbritannien. Wir gehen leider sehr selten nach London. Ueber die Schweiz alles nur positiv. Ich möchte später nach Bern studieren gehen. Nachdem möchte ich irgendwo weg, vielleicht sogar nach London. ■

EIN FEST DER KULTUREN IN VISPU, WALLIS

DAN KULTURA U VISPU

Marija Ćulap Imhof, Brig / Wallis

U subotu 19. lipnja o.g. prije podne bilo je prilično oblačno vrijeme, ali cijeli dan je prošao bez kiše. Imali smo sreću, jer zadržavanjem lijepog vremena broj posjetitelja se povećao. Kao i u zadnjih nekoliko godina i ove godine smo mi Hrvati kao nacija sudjelovali sa našim specijalitetima na dva štanda, sa hrvatskim kolačima i hrvatskim gurmanskim specijalitetima. Naravno, sudjelovali smo i sa kulturnim programom.

Naši štandovi su bili dobro posjećeni, tako da je svega nestalo već u prevečernje sate. Trg Kaufplatz u Vispu je bio pun cijelog dana, što me jako iznenadilo, pošto je tog dana organizirano još mnogo drugih kulturnih događanja u Oberwallisu.

Kulturni program je otvoren govorom predsjednice „Forum Migration“, prisutni su bili pojedini političari i ugledne osobe iz Oberwallisa. U kulturnom programu sudjelovale su još i folklorne skupine iz Portugala i Kosova, a sa gurmanskim specijalitetima još neke druge nacije. Hrvati iz Bosanske Posavine nastupili su s dječjom folklornom skupinom „Posavski Dragulji – Wallis“ odjeveni u predivne nošnje rodnog kraja njihovih roditelja. Na kraju programa sudjelovala je misijska folklorna skupina iz Vispa.

Knjižnica iz Oberwallisa je takođe bila prisutna sa svojim različitim programima i većinom je okupljala djecu.

Bilo je to lijepo i nezaboravno druženje s domaćinima i ljudima raznih nacija. Iako postoje razlike između kultura i tradicija, bilo je predivno vidjeti jedinstvo na jednom mjestu. ■

TUĐINO, TUGO GOLEMA DOMOVINO, JOŠ VEĆA

Piše Marija Vučković

Tako pomislimo mi koji smo dobrovoljno ili silom prilika otišli u tuđe zemlje u potrazi za boljom budućnošću za sebe i za svoju djecu, kada vidimo kakve se stvari događaju u našoj Domovini, te kako ljudi razmišljaju i žive.

O politici svi govore, pa ču se ja osvrnuti na međuljudske odnose i na probleme koji nas sve zaokupljaju. Iako smo se naviknuli na život u tuđini, nismo zaboravili kako se živjelo i vidimo kako se živi sada. Osjećamo se sve otuđeniji od načina života u domovini, jer smo zaključili da se tako ne može daleko stići. Naime, mnogi koji su imali sreću ostati u domovini, iako imaju posao, nastoje što manje raditi i tek tada smatraju da imaju dobar posao. Za one koji su pokrali državu ili svoje sugrađane, na "legalan" način, kaže se – „snašli se“, a o kupovanju braniteljskih mirovina, da i ne gorim.

Mi koji smo, zato što nismo htjeli surađivati sa vlastima bivše Jugoslavije, ostajali bez dobrih prilika za posao i u staroj i u novoj državi, koji smo ne mogavši se identificirati sa sistemom koji je omogućavao nerad i lopovluk, otišli u drugu zemlju, mi koji smo htjeli zarađivati za život svojim rukama, onda se i snašli u zemlji gdje je privatna imovina svetinja, gdje se rad i trud isplati i gdje se može živjeti od poštenog rada, umorni smo od čekanja boljih vremena i ukazivanja na pogreške. Kada smo napokon dobili svoju državu, pomislili smo "sada će to postati obećana zemlja", a danas, kad odemo u tu svoju obećanu zemlju, vidimo da je ona i opet obećana - nekome drugom. Ne možemo vjerovati svojim očima i ušima, iz tog razloga mnogi će i zauvijek ostati u tuđini, jer su razlike u mentalitetu i razmišljanju sve veće i stvaraju sve veći jaz između jednoga naroda koji je nekoč ginuo za svakog svog sugrađana.

U svakoj zemlji ima kriminala, nepotizma, tajkuna, ali nije to ono što stvara

nelagodu u nama, nego pristup i odozivanje takvih nečasnih radnji. Prošireno je mišljenje da su kradljivci uspješni ljudi, a oni drugi su nesposobnjaci, jer se nisu znali snaći!

Za nas u tuđini mnogi kažu: "nisu niti zasluzili svoju domovinu, jer su otišli iz nje". Zbog toga nas preziru, a kad dođemo kući, za nas je sve skuplje, nas se smije prevariti i dobro nam naplatiti, jer mi imamo dosta, pa nećemo niti osjetiti.

A kad takvi dođu u posjet nekomu u tuđoj zemlji i vide koliko mi crnčimo za svoj kruh svagdašnji, onda kažu „mi to ne bismo niti u ludilu“. Toliko raditi, to se ne isplati! A niti kod kuće se ništa ne isplati, tko će raditi za dvije tri tisuće kuna, tko je lud plaćati državi porez, država je tu da ljudima pomogne i da im da što im navodno pripada. Tko je bio poštano raditi i misliti na dobrobit tvrtke, ma oni su svi lopovi, oni nas podkradaju, nikada ne možemo toliko malo raditi, koliko malo nas oni plaćaju...

A kad tvrtke propadnu, onda svi na ulice i štrajkaju, traže od države svoja prava. Svi spominju prava, a obaveze se lako zaboravljaju ili se ne ispunjavaju kako treba. Istina da, kad bi se sredili zakoni i kad bi pravna država napokon funkcionalala kako treba, kad bi političari počistili svoje redove da ne budu primjer za kriminalne radnje, bilo bi puno lakše. Ljudi bi se mogli pouzdati u funkcionaliranje zakona i da će pravda stići one koji se ogriješe od zakona. Danas je stvarnost takva, da ako vam netko duguje ili vas prevari, godinama se morate boriti po суду i možda nikada ne naplatiti svoj dug. Ako pak sami dugujemo nekoj velikoj kompaniji, onda možemo ostati bez ičega, jer će zatezne kamate vrtoglavu narasti.

Mi u inozemstvu, osim što smo morali naučiti jezik, običaje i zakone države u kojoj živimo, znali smo da moramo raditi i dokazati se, uz to odgajati djecu i pokušati se uklopiti. Vidimo da samo rad i red dovodi do napretka, da samo ako vodimo računa o svojim nadređenima i podređenima, možemo i mi profitirati, i da sjedenje u kaficu i ispijanje kava do besvjesti, ne znači imati dobar

život. Čovjek je sretan kad se može dokazati kroz neku djelatnost za koju ima interesa, kad može biti koristan za sebe, svoje najmilije i cijeli svijet.

Svjesni smo da je komunizam napravio više štete nego se isprva moglo zaključiti, samim tim što je pokvario shvaćanje ljudi, što je ukorijenio iluziju da se može živjeti bez puno rada. Takva shvaćanja i danas stvaraju mnoge probleme, koji ne bi niti postojali da ljudi ispravno razmišljaju, drže do poštova i dobrote. Naravno da se moraju poštovati ljudska i radnička prava, o tome nije riječ. Ali jest riječ o tome da Hrvati nisu svjesni da rođenjem djeteta nije obavljena zadaća. Dijete je potrebno odgojiti, dati mu kruh u ruke, a ne očekivati od njega da se ono brine za roditelje kad samo još treba roditeljsku pomoć.

Sad se dobro vidi do čega je takav pristup doveo našu državu. Vrlo je moguće da je danas u većoj opasnosti od finansijske propasti, nego onda kad smo je mogli izgubiti od neprijatelja, koji su nas htjeli izbrisati sa karte svijeta.

Dijaspora je godinama ukazivala na probleme, ali dijaspora je dobra samo kada domaći dođu do dna, pa trebaju finansijsku injekciju, a kad nešto kažemo, to nailazi na zid.

I oni koji žive u Hrvatskoj vide probleme, ali ništa se ne može promijeniti. Kako je to moguće? Zar nitko nikome ne može ništa, ili smo postali toliko pasivni, da sve toleriramo? Zašto ljudi ne odgovaraju za počinjeni kriminal i zašto se samo televizija bavi kriminalom, a ne državno odvjetništvo? Na ta pitanja ćemo izgleda još dugo čekati odgovor, jer su neki mislili da su najpametniji i da mogu raditi što hoće, te da im nitko ništa ne može.

Ali narodna poslovica kaže: „Možeš kako hoćeš, ali ne možeš do kad hoćeš“. Sada je došla na naplatu lakomilost, lijenost, sebičnost i pokvarenost onih koji su mogli učiniti bolje, a nisu. Svaki račun dođe na naplatu, pa oni koji ne žele učiniti ništa unaprijed, moraju poslije duplo, jer poslije je sve teže. ■

REKLI SU

„...Svako pedeset godina na ovim terenima pametan ušuti, budala progovori, a fukara se obogati...“
Ivo Andrić

„Gospodo Srbi, vi ste s nami u jednoj kući, krvlju i našom i vašom natočnjom, pa ipak vi polovinu te kuće rušite i dopuštate, da nam kiša i bura u nju puše, a međutim i vi zebete s nami. Tko vas je ovlastio rušiti polovinu kuće, gdje sami priznajete, da smo vas ljubazno primili.

Pogledajte kod vlade; predsjednik je vaš čovjek, kod najvišega suda t. j. kod stola sedmorice je predsjednik vaš čovjek; pak se još tužite. A kad tamo, vi zatirete nas i Srbe.

Proti tomu biti će narod sav, bez razlike vjere i naše i vaše pazite, kad narod složno progleda, da ne budete bježali putem bez ...“
(David Starčević, Iz govora u Saboru, 1884.).

Janko Bučar - aforizmi:

- Bratstvo i jedinstvo najbolje se kuje sa mećima i pendrecima, a poslije njih podvalama.

- Ako je za komuniste država moralna odumrijeti, zašto su je uopće i stvarali?
- Nema političkog sustava poznatijeg po takvim zločinima protiv mira, prava i sloboda čovjeka i međunarodnog prava općenito, kao što je komunizam, a rijetki ili nitko od zločinaca nije dospio u ruke pravde.
- Najuspješnija je bila pretvorba drugova u gospodu, ali i najskuplja.
- Ukinimo vlast. Mi smo sposobni propasti i bez nje! ■

REAGIRANJA

BOLNIČKI KREVETI DIGLI PRAŠINU

Članak o neuspjeloj humanitarnoj akciji - donaciji bolničkih kreveta domu zdravlja u Odžaku, kojeg je napisala gospođa Marija Čulap Imhof, a kojeg smo objavili u prošlom broju DO, uzbudio je naše Posavce u BiH. Bila je to zanimljiva vijest ne samo za mještane Odžaka, nego i za novine i državnu televiziju.

Dnevni avaz od 16. travnja 2010. g. donosi članak pod naslovom „Medicinska oprema umjesto u Posavini završila u Rumuniji“. Vijest je našla mjesto i u glavnem televizijskom dnevniku.

Ravnatelj Doma zdravlja Odžak, g. Anto Majić, pravdao se izjavom da su kreveti za švicarsku bolnicu bili balast, pa „su željeli na jedan zgodan način da ih se riješe“.

Zbog toga što se g. Majić nije potrudio na „zgodan način“ doći do kvalitetnih švicarskih bolničkih kreveta, bolesni Posavci će još dugo moći samo sanjati krevete i madrace kakvih u BiH nema, niti će ih biti u dogledno vrijeme. Jer ono što Švicarci odluče zamijeniti, nije staro i potrošeno, nije otpad, nego jednostavno više ne odgovara vrlo visokim prohtjevima bolnica i bolesnika. Neupotrebljive stvari u Švicarkoj se odavno recikliraju, jer nema otpada koji ništa ne vrijedi. Međutim, za stvari poput spomenutih kreveta, uvijek postoji velika potražnja u istočno-europskim zemljama i nije nimalo jednostavno doći do takvog materijala. Lako si možemo zamisliti da će Rumunska uskoro imati bolji standard nego ga ima BiH, između ostalog i zato što se trude „na zgodan način“ doći do švicarskog „otpada“.

SVATKO JE KOVAČ SVOJE SREĆE POGLED NA ŽIVOT

Piše Dubravka Pranješ

Živimo u okrutnom društvu i vremenu i svakodnevno se pitamo - zašto je to tako?

Pa, zapravo mislim da smo sami tvorci postojeće okrutnosti. Ljudi su umorni, tmurni i neraspoloženi, iako smo narod koji ima smisla za humor i rado priča viceve i šale. Ali, kao da su dosjetke i šale rezervirane samo za određene prigode. I da bi si uljepšali tmurnu svakodnevnicu, trebamo se radovati. Kada se radujemo, znači da smo sretni. Možemo se veseliti mnogo čemu, npr. koncertu omiljenog pjevača, godišnjem odmoru, kupnji novog parfema i sl.. Moramo više raditi na tome da budemo sretni. Ali, na žalost, kao da su

ODŽAK – NESPORAZUM IZMEĐU DOMA ZDRAVLJA I ODŽAČANA U ŠVICARSKOJ

MEDICINSKA OPREMA

UMJESTO U POSAVINI

ZAVRŠILA U RUMUNIJI

DO ZASTOJA DOŠLO JER INTERES ZA 160 KREVETA NIJE POKAZALA NI BOLNICA U ORAŠJU

Dnevni avaz, petak, 16 aprila/travanj 2010. Piše M. Čabrić

Zahvaljujući sugrađanki Mariji Čulap Imhof, zaposlenoj u recentnoj bolnici u švicarskom gradu Brigu, zdravstvene ustanove u Odžaku i Orašju mogile su dobiti 160 savremenih bolničkih kreveta i mnogo medicinske opreme. Bh. državljanji u Švicarskoj rješili su potrebnu dokumentaciju za transport 40 kreveta, za koliko su ove zdravstvene ustanove, kažu u početku, pokazale interes.

LOŠA ISKUSTVA

Zadnja dva dana, doktor Majić je nazvao i rekao da su problemi finansijski, da oni ne mogu poslati kamion što je ugrozilo sve što smo do tada uradili - kaže Odžačanin Josip Marić, trenutno na radu u Švicarskoj.

“U tom našem razgovoru bilo je priče da ćemo mi pokušati omogućiti taj dovoz. Međutim, do toga nije došlo pa je nastao nesporazum” - ističe Anto Majić, ravnatelj Doma zdravlja Odžak.

Građani Odžaka su najviše pogodeni. - Da su nama rekli da to ne mogu obezbijediti, ili neće ili ne mogu, mi bili zainteresovani da to uradimo, da nađemo transport - kaže nam Mehmed Sogorović iz Odžaka.

U Domu zdravlja Odžak ističu kako

vesele teme izčezle, a prepričavanje loših vjesti postalo je dnevna tema u svim slojevima društva.

Moramo biti obzirniji i tolerantniji jedni prema drugima i malo iskreniji, ali bez glume, jer život nije kazalište, nego velika ozbiljnost. Često smo spremni kritizirati situacije koje su za pohvalu, ali tako vješto da drugi ne prepoznaju ljude ili situacije, pa misle da se radi o banalnostima.

Zaboravljamo osobne pogreške ili životne poteškoće, i tako zaneseni udaramo po drugima... Pojedinci napuste svoju vjeru i odlaže u kojekve sekte, ne znajući što ih čeka u novom okruženju, i tek su onda izgubljeni i frustrirani. Još ako ne ostvare sebi zadane ciljeve, za koje misle da će ih učiniti sretnjima, onda dolazi novi val problema.

Zato, ne činimo zlo drugima, radujmo se životu i budimo zadovoljni sobom i drugima. Jer, kao što kaže jedna po-

16

Dnevni avaz, petak, 16 aprila/travanj 2010. panorama

ODŽAK Nesporazum između Doma zdravlja i Odžačana u Švicarskoj

Medicinska oprema umjesto u Posavini završila u Rumuniji

Do zastaja došlo je jer interes za 160 kreveta nije pokazala ni bolnica u Orašju

Zahvaljujući gospođi Mariji Čulap Imhof, zaposlenoj u recentnoj bolnici u švicarskom gradu Brigu, zdravstvene ustanove u Odžaku i Orašju mogile su dobiti 160 savremenih bolničkih kreveta i mnogo medicinske opreme. Bh. državljanji u Švicarskoj rješili su potrebnu dokumentaciju za transport 40 kreveta, za koliko su ove zdravstvene ustanove, kažu u početku, pokazale interes.

Marić: Te je bio balast bolnice

Građani Odžaka su najviše pogodeni. - Da su nama rekli da to ne mogu, mi bili zainteresovani da to uradimo, da nademo transport - kaže nam Mehmed Sogorović iz Odžaka.

U Domu zdravlja Odžak ističu kako

zgodan način da ih se riješi - kaže Marić. Inicijativu za mijenjanje kreveta u Bolnici Orašje je pokazala gospođa Marija Čulap Imhof, zaposlenica u recentnoj bolnici u Švicarskoj. - Ja mislim da mi takvih kreveta ne bilo potrebno, da je do zastaja došlo jer interes za njih nije pokazala ni bolnica u Orašju. Osim toga, ističe, rješili su potrebnu dokumentaciju za mijenjanje kreveta u Švicarskoj. - Ta bolnica je mijenjala krevete i oni su bili potrebni na bolnici u Švicarskoj. - Tu gospođa zna da oni neće ležati u Odžaku na jedan

- kaže Marić.

Necé oni ležati

Ja mislim da mi takvih kreveta ovdje u Bosni nemamo. Ta gospoda zna da oni neće ležati u Odžaku u bolnici tako da njih toliko to ne interesira gdje će ova sirotinja - zaključuje Josip Marić. Kako bilo, 160 kreveta i dodatna oprema ukupne vrijednosti oko 350.000 franka završili su u Rumuniji. ■

Sogorović i Marić: Mi bili svi svi dovesti

Originalni tekst, bez jezičnih korektura.

NOVO SELO – BALEGOVAC MOJE SELO KROZ POVIJEST I DANAS

Marija Ćulap Imhof

Novo Selo – Balegovac nalazi se u sjevernom dijelu Bosanske Posavine, neposredno uz rijeku Bosnu. Može se reći da je predgrađe Odžaka, pošto izgrađene kuće povezuju ta dva naselja. Selo se proteže u pravcu od Odžaka prema Bos. Šamcu, udaljeno je 50-tak kilometara od hrvatskih gradova Županije i Slavonskog Broda.

Kao i mnoga druga naselja u Bos. Posavini i Novo Selo - Balegovac ima povijest protkanu ratovima, razaranjima i obustavom razvoja u svakom pogledu.

Prema dostupnim podacima u starih samostanskim spisima "naselje Balegovac" prvi se puta spominje 1715. g. Prema nepotvrđenoj predaji ime je dobilo po *Balim begu*, zapovjedniku turske konjice. Ime mu se vezuje uz osvajanje Beograda i Mohačku bitku, zbog čega ga sultan nagrađuje posjedom u ovome kraju, čije ime „Konak“ postoji i danas. Predaja kaže da se selo prvotno zvalo *Balimbegovac*, zatim *Balibegovac*, te konačno *Balegovac*, da bi ga 1955. g. komunistička vlast „radi povijesnih zasluga u Drugom svjetskom ratu“ dekretom izbrisala i odredila mu ime „Novo Selo“, kako se i danas službeno zove.

U izvešću apostolskog vikara biskupa fra Marijana Bogdanovića iz 1768. g. u župi Podvučjak pored ostalih mesta postoji i Balegovac koji ima 10 katoličkih kuća u kojima živi 70 katolika, 40 odraslih i 30-tero djece.

Prema popisu biskupa fra Augustina Miletića iz 1813. g., Balegovac ima 51 kuću i 365 katolika, od toga 255 odraslih i 140. djece.

U Šematzmu franjevačke provincije Bosne Srebrene za 1856. g., a prema podacima iz 1855., u župi Dubica, mjesto Balegovac ima 74 katoličke obitelji i 662 katolika. U istom Šematzmu za 1864. g. naselje Balegovac ima 67

katoličke obitelji sa 659 žitelja, dakle 7 kuća i tri vjernika manje. Godine 1877., Balegovac i dalje ima 67 katoličkih obitelji, ali samo 571 osobe.

U imeniku klera i župa za 1885. g., a prema podatcima iz 1884., u župi Dubica mjesto Balegovac zapisano je sa 733 katolika. Prema istom imeniku, ali za 1910. g. Balegovac ima 712 katolika.

U Šematzmu iz 1932., a s obzirom na podatke od 1931. među selima župe Dubica Gornja naveden je Balegovac s 1'084 katolika i 11 pravoslavaca.

Šematzam iz 1961. sa podatcima iz 1959. navodi da Balegovac (Novo Selo) ima 1.252 katolika.

U drugom svjetskom ratu poginula su 285 muškarca. U knjizi „Vrijeme stradanja“ (2005.) fra Grga Vilić navodi broj ubijenih po godini rođenja: 1941-13, 1942-1, 1943-10, 1944-10, 1945-243, 1946-4, 1947-3, 1948-1, ukupno: 285.

Prema popisu iz 1991. g. u selu je živjelo 2'669 stanovnika. U srpnju 1992. stanovništvo je izbjeglo, a selo potpuno uništeno i opljačkano. U povijesti mesta ostati će zapisano da je Domovinski rat odnio 18 mlađih života. Njima, i svima onima koji su od stoljeća sedmog svoj život položili za našu dragu domovinu, podignut je prekrasan spomenik – prvi takve vrste u ovom posavskom kraju.

Nakon Daytonke odluke 1996. g. stanovništvo općine Odžak se polako počelo vraćati na svoja ognjišta. Nije bilo lako početi sve od nule nakon 4 godine izbjeglištva. Sve je bilo porušeno, a stanovništvo opterećeno traumama rata, ali s jakom voljom i ljubavlju prema rodnoj grudi ipak je uspjelo. Današnja slika sela pokazuje da se život uspio vratiti. Sadržajima kojeg selo danas posjeduje možemo se pohvaliti, jer predstavljaju ljepotu našeg sela.

Prvi puta u povijesti smo dobili dozvolu iz Sarajeva 18.05.2001. g., potvrđeno pismom kardinala Vinka Puljića, za gradnju crkve u selu. Prije domovinskog rata Novo Selo – Balegovac je pripadao župi Gornja Dubica. Uz slogan i

veliki trud svih stanovnika sela i naravno župnika Pave Brajinović, naš san je pretvoren u javu, dobili smo svoju župu i svoju crkvu. Radovi na crkvi počeli su 2001. godine, oslikavanje unutrašnjosti umjetničkim slikama završilo je 2004. godine i danas crkva predstavlja ponos, centar i ljepotu sela.

U selu je obnovljena i zgrada osnovne škole. Prije rata školu su pohađali učenici do osmog razreda. Sada u školu ide oko šezdesetak učenika do četvrtoga razreda, a zaposleno je 5 ljudi. Učenici petog do osmog razreda putuju u školu u Odžak.

Izgrađeno je nogometno igralište, nazvano po sportašu Anti Lucić-Cizna, gdje treniraju nogometnici NK Dragovljac, kao i odbojkaško igralište gdje treniraju odbojkaši HOK Balegovac, ali i mnogi drugi.

Prema statistici iz 2006. godine selo broji 1'860 stanovnika i 624 kuće, 981 stanovnika živi u 334 kuće, a 879 stanovnika žive u inozemstvu.

Najbrojnija prezimena (prvih 10) u Novom Selu – Balegovcu, su Kovačević (157), Marić (146), Ćulap (107), Ivanković (97), Jurkić (86), Martinović (83), Lucić (82), Lukač (81), Agatić (79), Barukčić (67).

Mnogo toga je ostvareno u izgradnji sela, ali Balegovčani sa župnikom Pavom Brajinović ne posustaju. Momentalno je u izgradnji župna dvorana za vjeronauk i različita druženja. Nadam se da ćemo i to privesti kraju: Svi smo pozvani, svako na svoj način, pomoći u ostvarenju toga cilja, jer sve to je naše i ostaje našoj djeci.

Daljnji nam je cilj sagraditi sportsku dvoranu. Nadam se, kad završimo sa župnom dvoranom, da ćemo naći idealno rješenje i za taj projekt, jer smatram da je to idealna stvar i još jedan pomak u bolju ekonomsku budućnost sela. ■

pisma čitatelja

Dragi gosp. uredniče Gaupp

Najljepša Vam hvala što mi redovito šaljete *Društvene obavijesti*. Ovaj ste me put posebno obradovali, jer se ovim brojem DO-a značajno primjetilo kako ovaj naš list napreduje u svojoj kvaliteti. Tu su raznolike aktualne teme, značajno obogaćeni sadržaji i raznoliki autori.

Primjerice, tekstovi uvodnika i DO-a i Glasa koncila, oni o 10. obljetnici smrti predsjednika dr. Tuđmana, 150. obljetnici Bana Jelačića i 15. susretu najtežih vojnih invalida Domovinskog rata; prilog o biskupu Andriji Gualdi ili stranica mlađih i djece, poticaji kao što su oni o pomoći bolnici u Odžaku ili o Dariju Kordiću.

Poštovanje HKZ i Uredništvo, poštovanje članovi i primatelji DO

Neka vas nadari Nova 2010. godina srećom, stabilnim zdravljem i strpljenjem.

Hvala, primila sam DO, u potpunosti sve razumjela i pozitivno primila. Na slučaju M. P. Thompson sve ste objasnili, kao i pod naslovom „Judini sinovi rade po planu“, nažalost. Tako su lukavi i nepošteni dobili na izborima svoga novog predsjednika, SDP-ovca I. Josipovića, koji pravdu donosi sebi i svojim govorima, kao i krivokletnik Mesić.

Svima drugima preostalo je znati se

ču u austrijskom zatvoru, pa sve do izbora iz knjige „Smrt Jugoslavije“ autora L. Silber i A. Little, Karabinovih „Faznih promjena mentaliteta“, Dunjina „Krabata Čarobnjaka“ i aforizama Janka Bučara, ali i Vaše ponude knjiga (za koju predlažem da bude još bogatija). Sve to uz većinu drugih priloga daje posebno pozitivan i kvalitetan pečat ovom broju DO-a. Posebno bih istaknuo vrijednost intervjua s dr. Šimunovićem i izborom pišanja jednoga švicarskog novinara (Jean Hirt) o hrvatskom narodu i njegovoj kulturi, a koji svakako spadaju u nezaobilaznu i autentičnu kroniku hrvatskog života u Švicarskoj.

Stoga iskrene čestitke i u tom duhu naprijed! Sa svoje strane i dalje od srca

podržavam pozitivne i prosvjetiteljske sadržaje, one koje nas Hrvatice i Hrvate u Švicarskoj i sve ljude dobre volje povezuju, a ne razdvajaju, što nas izgrađuje i njeguje sveopće vrijednosti, posebice one iz kulturne baštine i aktualnog života našega naroda. U biti, to je i dio planetarnog programa Hrvatskog svjetskog kongresa i sa svoje strane Vam zahvaljujem da uvijek nađete mjesta i za te naše zajedničke vrijedne sadržaje, kao što je sada najava Hrvatskih svjetskih igara u Zadru.

Bilježim se sa zahvalnošću i poštovanjem, Vaš

Fra Šimun Šito Ćorić

čvrsto i otporno braniti od kriminala korumpirane mafije. Bez svađe i vrijeđanja, ali ne šutjeti, mora se govoriti, da bi se problemi rješavali, a ne i dalje gomilali. Debelo vlastito iskustvo mi kaže da se ne smije dati iskoristavati i ponižavati, nego ustrajati na čistim računima. Čist račun – duga ljubav, idemo naprijed, a ne natrag u tunel bez svjetlosti. Istina i poštenje se teško i sporo probija. Ali sigurno!

Republika Hrvatska danas tetura kao pijanac: lijevo, desno, nigdje moga stanja, o ulico i ti si pijana, to ti je politika Balkana.

U svezi s kodiranjem TV programa HRT1, pisala sam i telefonski razgova-

rala s Konzulatom RH u Zuerichu. Svi drugi strani programi emitiraju bez ograničenja, RTS bez prekida 23 h, TV CG do 01,30. Odgovorili su mi da to tako mora biti, a da drugi rade ilegalno. A ja nek plaćam dodatno. Rekla sam im da HRT-u plaćam mjesecnu pretplatu i ne mogu gledati program u inozemstvu, a Srbiji i Crnoj Gori ne plaćam ništa, pa ih svejedno mogu gledati! Zašto naši ne mogu legalno, što drugi mogu ilegalno. Tako se RH s TV1 predstavlja Europi i svijetu. Na to su mi poklopili telefon!!!

Marica O.

Štovana gospođo Gaupp

Budući da seugo nismo čuli, ne znam da li ste dobili čestitku za Božić i Novu godinu, te Vam želim još jednom poželjeti sretnu i blagosloviju godinu 2010., dobro zdravlje, te uspjeh u borbi za pravdu i istinu u okviru HKZ.

Sada tek predstoje teška i otvorena borba protiv antikrista. Njegova sila je utoliko veća što je uspio zarobiti više od polovice Hrvata, te se od sada moramo boriti i protiv većine u narodu. Jedno samo ne smijemo zaboraviti, a to je najveća istina; da nikada ništa ne činimo, niti pokušamo činiti bez Isusa.

On, naš Bog, jedini može izlječiti svaku bolest, može iz ljudi istjerati zlog duha i tako pobediti sotenu. Bog nam je dao slobodu i um, i to nam neće nikada oduzeti, ali pomoći će nam samo ako ga pozovemo. Ne smijemo zaboraviti da samo sa Isusom u srcu možemo pobediti zlo koje se uvrkulj u Hrvatski narod; samo život sa Isusom ima smisla; bez Njega, život nema nikakvog smisla.

Ja sam, gospođo Gaupp, već prije nekih dva mjeseca napisao za *Društvene obavijesti* nešto u vezi sa glasovanjem za predsjednika Republike Hrvat-

ske, ali to nisam poslao pošto je toliko mnogo toga bilo napisano u *Društvenim obavijestima* da sam smatrao kako moj dopis uopće nije potreban.

Sada kada je Hrvatski narod, na posljednjem križanju puta, jasno i glasno rekao da i dalje želi ići putem antikrista, te odbio ići putom Krista, dobio sam i „potvrdu“ za to da odista ne vrijedi ništa, ama baš ništa dobrog reći hrvatskom narodu danas. Zlo je prevagnulo u narodu i više povratka nema. Ovaj naraštaj je najgori naraštaj u povijesti Hrvata. Ovaj naraštaj će potpuno izbrisati povijest Hrvata. Mislim da je gori i od onog naraštaja Židova koji je na križ razapeo Isusa Krista.

U prvom momentu, poslije objave rezultata glasovanja bio sam ljut na moj narod, a onda sam prespavao noć, a kad sam se probudio, bijes je nestao, jer sam shvatio da je moj narod, narod kome je ispran mozak, a ljudi ispranog mozga ne mogu razmišljati, onda kao guske u magli idu obavezno u suprotnom pravcu.

Tagor je jednom rekao da će doći vrijeme kad će svijetom vladati budale. Nije rekao, a trebao je reći, da će budale vladati zahvaljujući činjenici da budale mogu vladati samo nad budalama. U povijesti su mase uvijek bile glupe; ovaj

naraštaj hrvatskog naroda uvjerljivo je najgluplj u povijesti svijeta, jer je u najkraćem mogućem roku uništilo sve vrednote koje su naši predci stoljećima stvarali i čuvali, i za te vrednote krv svoju proljevali.

Da je moj narod normalan, znao bi da nema pravo uništiti ono što je neko drugi stoljećima stvarao. Ovo što čini moj narod je tipično samouništenje. Ovom narodu, ne samo da nisu potrebni Domovina, sloboda, jezik, kultura, tradicija i povijest, ovaj narod mrzi sve to; mrzi čak i one koji su im, žrtvjujući živote, donijeli slobodu. Moj narode, pa zar te nije sram?

Zato gospođo Gaupp, ja se odričem svog naroda zbog ovog naraštaja i ako je to Njegova volja, vraćamo se (supruga i ja) u zavičaj u Vojvodinu, jer za nas u Hrvatskoj nema mjesta. Vraćamo se među narod koji je htio „izbrisati“ i ime Hrvatska. Koliko god da je taj narod zao, za nijansu je bolji od Hrvatskog, jer ne želi uništiti sebe samog.

Lijep pozdrav i puno sreće.
Đuro G.

P.S. Molim Vas, pošaljite mi uplatnicu za članarinu.

INDUSTRIJSKA NACIJA ŠVICARSKA

Piše Dunja Gaupp

Nedavno sam na Hrvati AMAC portalu pisala o aktualnom problemu Europske zajednice s članicom Grčkom i o različitom poslovnom ponašanju zemalja na jugu Europe, te sam u tom kontekstu spomenula Švicarsku kao uzor. Komentar jednog čitatelja potaknuo me da se upitam što prosječni Hrvat zna o Švicarskoj i koliko je to znanje ograničeno predrasudama. Naravno, i u obrnutom slučaju situacija nije ništa bolja, prosječni Švicarac ne zna gotovo ništa o Hrvatskoj i jednako je pun predrašuda, ali o tome možda jednom drugom prigodom.

Moju opasku da Grčka, osim turizma i trgovačke pomorske flote, nema čime zaraditi novce, čitatelj je komentirao riječima: „kao da to Švicarska ima“. Sveopće je mišljenje kako Švicarska, osim sira, čokolade i satova, nema druge proizvodnje i da njeno blagostanje počiva na bankarstvu i činjenici da stoljećima nije ratovala.

Da je u 19. stoljeću (1816.- 1860.) Švicarska bila zemlja velike gladi i teškog siromaštva, koje je mnoge natjeralo poći trbuhom za kruhom čak do Amerike i Australije, to malo tko zna.

Industrijska revolucija koja je započela u Engleskoj oko 1770. pronalaskom mašine za pređu vlakna, i u Švicarskoj je bila uzrokom velikih promjena. Mala švicarska seoska gospodarstva jedva su sastavljala kraj s krajem. Od stočarstva na nepogodnim brdovitim terenima nije se moglo živjeti, a jedino čega su imali u izobilju bila je voda brdskih potoka i rijeka koje su često poplavljivale njihove škrte oranice u dolinama. Tako su već tada, u 18. stoljeću,

Stroj za industrijsku pređu napravljen u prvoj polovici 19. stoljeća u Švicarskoj

počeli raditi na korekturi vodenih tokova, što je bio težak i po život opasan posao. Dok su muški članovi obitelji gradili brane i prokopavali nova riječna korita, žene su u domaćoj radnosti prele i tkale za tekstilnu industriju. Ručno opredeno i otkano vlakno nije cijenom moglo konkurirati na tržištu, tako da se tekstilnu industriju moralo mehanizirati, što je realizirano korištenjem vodene snage. Od seljaka i radnika u vlastitom domaćinstvu, postaje tvornički radnik. Dovelo je to do nezadovoljstva siromašnih ljudi i socijalnih nemira, pa i uništanja mašina i tvornica. Razvoj ipak ide dalje, nastaju cijela industrijska područja s tvorničkim zgradama, popratnim objektima, kantinama i radničkim naseljima, te nezaobilaznom vilom vlasnika u velikom parku.

Povećana proizvodnja zahtjevala je veće transportne kapacitete. Prva švicarska željeznička linija bila je otvorena 1847. godine, a spajala je gradove Zürich i Baden. Nazvana je „Spanisch-Brotli-Bahn“ (željeznica španjolskog pe-

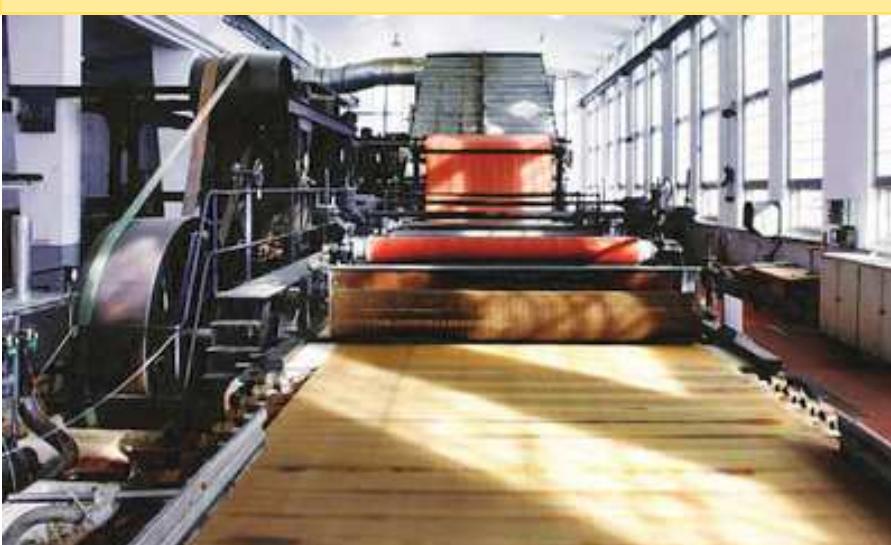
civa) zato što je svježi kruh i specijalitet „španjolsko pecivo“ iz pekare u Badenu prevozila za Zürich. Sedam godina bila je to jedina željeznička linija u Švicarskoj. Potom su planirane i izgrađene mnoge druge. Povoljni transport ugljena dovodi do gradnje parnih mašina kao dodatak onima na vodenu snagu. Visoki tvornički dimljenici iz kojih se stalno dimilo, govorili su o velikom napredku nekog kraja.

Industrija je utjecala na život grada, sela i na društvene odnose. Predionice, tkaonice, tekstilna industrija i parne mašine, lokomotive, motori, turbine, kemijska industrija (proizvodnja boja) i prehrambena industrija, izgradnja cesta, željeznicu i tunela, kamenolomi, šljunčare, cementna industrija i rudarstvo, drvna industrija, industrija satova, porculana, keramike i mnoge druge, katapultirali su u 19. stoljeću Švicarsku iz agrarne u industrijsku zemlju, da bi poslije 2. svjetskog rata postala, po veličini izvoza industrijskih proizvoda, druga nacija na svijetu. Turizam, kao privredna grana, počeo je tek u vrijeme „Belle Epoque“, t.j. na prelazu iz 19. u 20. stoljeće kada su izgrađene brdske željeznicе i žičare.

Neka od poznatih tvorničkih imena su Escher Wyss & Co. - proizvodnja strojeva za tekstilnu industriju, Johann Jakob Sulzer i sinovi - proizvodnja parnih strojeva, lokomotiva i dizel motora, CIBA – Chemische Industrie in Basel - Kemijska industrija, Carl Franz Bally - tvornica cipela i da ne zaboravim Brown, Boveri & Cie. - strojevi i električna postrojenja, tvornica u kojoj je mnogi Hrvat osigurao svoju egzistenciju.

Nakon 1970. situacija se nažalost mijenja, proizvodnja se preselila u Aziju, mnogi su se koncerni raspali ili im je samo sjedište uprave ostalo u Švicarskoj. ►

Stroj za proizvodnju papira 37 m dugačak, proizveden 1928. g., zadnji svoje vrste u Europi

iz Švicarske

Ali, ljudi se ne predaju. Jedna njihova poslovica kaže „Not macht erfindenisch“ – nužda čini dovitljivim, a druga „Aus Not eine Tugend machen“ – od nedostatka napraviti vrlinu. Veliki su otisli u Aziju, a mali otvaraju svoja zanatska i obrtnička poduzeća i uspješno posluju.

Evo jednog primjera kako je od nedostatka napravljena vrlina.

Kada je Hans-Peter Bärtschi, diplomirani arhitekt s doktoratom iz povijesti razvoja tehnike i privrede, 1979. godine osnovao poduzeće „Arias-Industrijska kultura“, pojmovi „industrijska arheologija“ i „industrijska kultura“ bili su potpuno nepoznati.

Svaka urušena tvrđava ili rimski fundament stavljuju se pod spomeničku zaštitu, ali jedna tvornica? Spašavanja vrijednim činila su se samo pokretna dobra, kao lokomotive, automobili ili

U prvom planu stoji Hans-Peter Bärtschi uz stroj za proizvodnju čavala kojeg je osposobio za proizvodnju i danas turisti i značajeljici mogu vidjeti kako on funkcioniра.

letjelice koji su okupljeni u Muzeju prometa u Luzernu. Za Bärtschi-a su tvornički kamini, mašine, tvorničke hale, tračnice i remize jednako vrijedne zaštite kao i stari gradovi i barokne građevine. Zauzima se za to da svjedoci industrijske epohe u Švicarskoj ne budu srušeni i bačeni u staro željezo.

Dok se u Engleskoj, Njemačkoj i Francuskoj nacionalni ponos identificira s industrijskom moći, u Švicarskoj industrija još nije postala nacionalna ikonografija, pa mnogi misle da Švicarska još nije izašla iz agrarnog perioda svoje prošlosti.

„Proizvodnja materijalnih dobara, temelj je doboga života. Industrijalizacija Švicarske govori o hrabrosti i spremnosti na riziko naših predaka. Tu fascinirajuću epohu treba povjesno obraditi i sačuvati na čuđenje i kao poduku slijedećim generacijama. Nasljedstvo se treba njegovati, poštovati i razumijevati“, kaže Bärtschi čijom su zaslugom Rhätische Bahn (željeznica) i grad La Chaux-de-Fonds, kao neobična simbioza industrije satova i izgradnje grada, proglašeni svjetskim nasljedjem UNESCO-a. ■

RAZGLEDNICE I AUTOMATI ZA NJIHOVU PRODAJU

Priredila D.G.

Rafinirana konstrukcija automata na slici, iz kojeg se mogla kupiti razglednica, nekada je stajao ispred ili u (ovisno o vremenu) brdskoj gostionici Plattenboedeli, a danas stoji u muzeju Appenzell. Proizvela ga je firma Automatenbau Foto Heim, Dornbirn, Austrija. Foto Heim je bila velika izdavačka kuća razglednica.

Prvobitna poštanska karta, postala je razglednica i proizvod masovne potrošnje. Razglednice su se mogле kupiti gotovo posvuda. Za vlasnike restorana i izletišta bila je to lukrativna dodatna zarada; godišnje su prodali više tisuća komada. A kako je sve počelo?

1865. – direktor njemačke pošte, Heinrich von Stephan dolazi na ideju otvore-

nog poštanskog lista, ali ideja ne nailazi na zanimanje uprave.

1869. – prva na svijetu „karta za korespondenciju“ izlazi u Austriji.

1870. - Heinrich von Stephan postaje generalni direktora Sjeverno njemačkog saveza pošta i realizira svoju ideju. Prvoga dana prodaje u Berlinu, prodano je 45.468 karata.

1870. – U isto vrijeme i Švicarska izdaje svoju prvu poštansku kartu „Carte correspondance“

1874. - u Bernu je osnovana Svjetska udruga pošte. Ugovor su potpisale 22 države i on stupa na snagu 1.7.1875. Udruga regulira internacionalnu suradnju pošta. Određen je jedinstveni format poštanske karte i jedinstvena tarifa. U Švicarskoj slanje karte unutar države stoji 5, za inozemstvo 10 rapa.

1895. - nastupa zlatno doba razglednica i traje od do 1918. Mnoge pošte, zahvaljujući razglednicama, izlaze iz crvenih brojaka. Švicarska pošta isporučuje

21.3 mil razglednica, 1900. se taj broj penje na 55.2 mil, a 1910. na 102,3 mil. 1917. – internacionalno uvedena razglednica. 1918. sa telefonom i povećanjem frankature prvo na 7, onda na 10 rapa, završava zlatno vrijeme razglednice. ■

rukave. Bez veće pozornosti u javnosti, žene su u svakodnevnom životu mogle nositi hlače tek nakon 1960. ■

NA VRHU BRDA UNATOČ ZABRANA I NORMI

Vidjeti ženu u hlačama, bilo je nemoguće sve do 1920.. Smatralo se to nepristojnim. Čak i u sportskim aktivnostima, skijanju i planinarenju, morala se nositi sukњa. Prigodom penjana žena je morala strogo paziti da joj se ne vide noge. Nezamislivo je bilo podignuti sukњu kako bi se izbjegao krivi korak, ili nositi kraću. Razmak od ruba sukњe do poda smio je iznositi maksimum 20 cm. Rijetke su bile iznimke koje su bile dovoljno hrabre suknu zamijeniti hlačama. Uz to su žene morale prevladati i druge prepreke. Od napora crveno lice ili od sunca potamnjela koža, smatralo se neženstvenim. Zabranjeno je bilo raskopčati bluzu ili do laktova zavrnuti

NAPREDNE ŽENE SVOGA DOBA ZABORAVLJENE ZAGREBČANKE

Priredila D. Gaupp

Hrvatska je oduvijek slijedila europske trendove sa sasvim malim zakašnjenjem, a Zagrebčanke nisu ni u čemu zaostajale za drugim svjetskim ženama.

Primjerice, Bečko je sveučilište svoja vrata otvorilo ženama 1897. godine, a samo 4 g. poslije, 1901. Filozofski fakultet u Zagrebu slijedi kraljevski dekret i otvara vrata ženama. Milica Bogdanić, Milka Maravić i Vjera Tkalić prve su studentice. Ostali fakulteti ženama se otvaraju tek nakon 1. svjetskog rata.

Prvu privatnu ordinaciju za bolesti probavnog ustroja i ženske organe, otvorila je dr. Karola Milobar 1906. i u njoj radila sve do smrti potkraj 2. sv. rata.

Žena koja je prva doktorirala iz prirodoslovno-tehničkih znanosti 1928. bila je Vjera Marjanović Krajovan. Objavila je nekoliko značajnih znanstvenih radova i sudjelovala u osnivanju Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta u Zagrebu.

Zagrepčanka Štefica Vidačić, nakon što je postala prva Miss Zagreba, postala je i prva službena Miss Europe u Berlinu 1927. Izabralo ju je glasoviti režiser Friedrich Murnau, pa je lijepa Zagrepčanka, inače konobarica po zanimanju, pod imenom Steffi Vida snimila nekoliko filmova, zaradila veliki novac i onda se posvetila obiteljskom životu.

Prva školovana profesorica gimnastike, Ivana Hirschmann, svoje oduševljenje za sport znala je prenijeti na učenice u ženskom liceju. Ne samo svojim zanimanjem, nego i svojim izgledom – sitna i nježna, kratki kaputić, leptir mašna i kratko pošišana kosa - iskakala je iz okvira svoje okoline i vremena. Trag joj se izgubio 1943. u Auschwitz-u.

Mia Čorak Slavenska bila je prva primabalerina NHK u Zagrebu, kojeg je napustila 1935. zbog sukoba s upravom

kazališta. Karijeru je nastavila kao primabalerina na Metropolitenu u New Yorku, a ulaznice za njene nastupe bile su mjesecima u naprijed rasprodane.

Najstarije lepoglavske čipke čuvaju se u Muzeju za umjetnost i obrt, a nabavila ih je 1919. godine i obradila za tu ustanovu Zlata pl. Šufflay, znanstvenca i muzeologinja, prva žena zaposlena u nekom muzeju. Prva je napravila etnografsko istraživanje o čipki u Lepoglavi. Zasluzna je za otvaranje čipkarskih škola i tečajeva. Nakon Drugog svjetskog rata pala je u nemilost i umrla zaboravljena. No, njen trud nije bio uzaludan. U Lepoglavi postoji Srednja čipkarska škola, čipka je postala ponovno zanimljiva, a čipkarski radovi dostižu visokе cijene.

Božena Begović, bila je prva spikerica Radio Zagreba i neobično aktivna na mnogim drugim kulturnim poljima. Osnovala je Društvo hrvatskih književnika, Zagrebačko kazalište mladih i predavala scenski govor na glumačkoj školi.

Prva žena vojni pilot (sa činom poručnika) i padobranka, bila je Katarina Kulenović Matanović (1913. – 2003.). Diplomu sportskog pilota napravila je 1936., nastupala je na zrakoplovnim natjecanjima i 1938. na Aeromitingu u Zemunu kao prva žena skočila padobranom. U drugom svjetskom ratu služila je u sastavu Zračnih snaga NDH, prevozila vojnu poštu i bila osobni pilot ministra oružanih snaga Ante Vokića. Bio je to dovoljan razlog da nakon rata bude optužena za špijunažu. Slijedećih 50 godina za nju se nije znalo, a onda ju je 1998. predsjednik Franjo Tuđman odlikovao Redom Danice hrvatske s likom Franje Bučara za doprinos hrvatskom sportu.

Paula Landsky, jednostavna žena rođena u Đurđevcu 1880. godine, cijeli je svoj radni vijek vozila zagrebački tramvaj. Prva žena konduktor umrla je u 101. godini (1981.) u svom rodnom Đurđevcu. Za nju se saznao tek kada joj je uprava ZET-a čestitala 100. rođendan.

Najpoznatija zagrebačka feministica zasigurno je Marija Jurić Zagorka (1873.-1957.), prva politička novinarka europske reputacije i najuspješnja spisateljica 20. st. Još kao maloljetnicu prisilno su je udali kako bi joj „izbili“ iz glave pisanje i politiku. No, čim je postalo moguće, ostavlja mađarskog supruga koji je od nje želio napraviti mađarsku novinarku i vraća se u Zagreb. Zaposljava se u dnevniku „Obzor“ gdje piše sjajne članke koji često podižu buku. Svejedno ili možda baš zato, biva ismijavana i šikanirana. 1925. pokreće „Ženski list“ namijenjen isključivo ženama. Feministički i patriotski po tematici, prvi te vrste u Hrvatskoj. Otpor prema pritiscima sviju vrsta, koštao ju je otkaza. 1938. pokreće časopis „Hrvatica“, koji pak biva nepodoban državi NDH i stoga je ekspresno ugašen, a Zagorka doslovno izbačena na cestu. Kako bi preživjela, pisala je pod raznim imenima. Zbog toga što su joj članci objavljeni u NDH, nakon rata je bila optužena za suradnju s kvislinzima. Jugoslvenska vlast joj je na koncu dala mirovinu, ali je sve do svoje smrti 1957. ostala u radnoj izolaciji. Poznata je postala po povijesnim romanima koje je pisala iz nužde, a na poticaj Josipa J. Strossmayera. On je o svome trošku tiskao njezinu prvijence, roman „Roblje“ (1899.) i „Vlatko Šaretić“ (1903.) Proučavala je povijesne izvore, vješto spajala feminizam i populizam, a čitateljstvo je bilo očarano. Mišljenje da su njeni uradci slabe literarne kvalitete, definitivno je napušteno. Zamjenila ga je svijest o njenom hrabrom domoljublju i čuvanju hrvatskoga jezika u vremenu žestoke germanizacije i mađarizacije, te majstorskom pripovijedanju o jakim i pametnim ženskim likovima. U Tkalčićevoj ulici u Zagrebu stoji njezin spomenik u prirodnog veličini.

Ovo su samo neke od žena koje su u 20. stoljeću pobudile pozornost Zagrepčana i tako ostavile svoj trag u hrvatskoj povijesti. O ženama ranijih stoljeća, drugi put. ■

Paula Landsky

Mia Čorak Slavenska

Katarina Kulenović Matanović

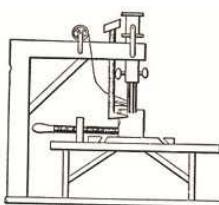

Marija Jurić Zagorka

Štefica Vidačić

PRIJE 220 GODINA IZUMLJEN PRVI ŠIVAĆI STROJ

Čovjek šije već 40 tisuća godina. Do 14. st. s koncem i iglom od kosti, rible kosti i morževog zuba. Onda mu uspijeva napraviti željeznu iglu. No, šivalo se još uвijek ručno. Stoga su mnogi izumitelji sanjali o stroju za šivanje, a i postoje mnogi „očevi“ tog izuma. Jedan od njih je bio stolar Thomas Saint iz Londona, koji je 1790. kao prvi svoj „lančano ubodni stroj“ prijavio kao patent. Stroj je izgledao kao mješavina preše za sok i tkalačkog stana (slika).

Prvu serijsku proizvodnju šivačkog stroja pokrenuo je Francuz Barthélémy Thimonnier. Važna mušterija bila mu je vojska, koja je trebala nove uniforme. Nezaposleni krojači jurišali su na tvornicu, uništili strojeve i protjerali Thimoniera iz Pariza.

Nakon 7 godina amaterskog rada Amerikanac Elias Howe je 1846. izradio svoj prvi šivaći stroj. Njegov kolega Isaac M. Singer ukrao mu je ideju, ali mu je doživotno morao plaćati pristojbu za licencu.

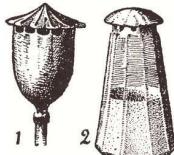
104 GODINE BRISANJA KUHINJSKA KRPA

Početkom 19. st. vreća sa 2,5 kg brašna bila je od crveno-bijelog platna izrađenog od mješavine pamuka i lana. Nakon što su potrošile brašno, domaćice su rastvorile vreću i koristile je kao kuhinjsku krpu koja se pokazala jako otporna.

Tkaonica Schoenenberger u selu Dietfurt (Toggenburg) iskoristila je popularni uzorak i 1906. počela s proizvodnjom „Orginalne švicarske kuhinjske krpe“. Od tada je iz Dietfurt-a u svijet otišlo preko 10 milijuna primjeraka. Unatoč perilicama suđa, dobra kuhinjska krpa je i dalje potrebna. Povodom 100. godišnjice prije 4 godine, osnovni je uzorak po šesti puta aktualiziran (vidi sliku) i dalje prisutan u švicarskim kuhinjama.

90 GODINA NA STOLOVIMA SOLENKA

Do 1920. sol se na stolu držala u jednoj posudici. Onda je biolog Raul Heinrich France nešto izumio

tražeći mogućnost jednakomjernog posipanja gnojiva. Kao uzor mu je poslužila makovica. Mislio je, ona mora svoje sjeme jednolično posipati, kako bi biljke imale dovoljno mjesta za rast i ne bi smetale jedna drugoj. Na tome je principu konstruirao posudu za posipanje gnojiva, a onda se dosjetio da bi isti princip mogao primjeniti i za solenku. Ali, kao solenka, taj je izum imao jedan veliki nedostatak. Mak svoje sjeme mora jednolično i čim dalje posipati. Onaj tko se koristio njegovom soenkom, svome je stolnom susjedu zasolio više nego sebi. Usprkos toga nedostatku, France važi kao suosnivač bionike, nauke koja kopira prirodu i tim se saznanjima koristi u tehnici. Sam sebe nije smatrao izumiteljem, nego samo „sirotim imitatorom prirode.“

PRIJE 104 G. NAPRAVLJENA PRVA TRAJNA

Što je sve čovjek spremjan napraviti kada je zaljubljen! Mlada Katharina Laible ponudila se svojme budućem suprugu kao model za pokuse. Karl

Ludwig Nessler odvaja tri pramena njenе kose, premazuje ih tajnom tinkturom i zagrijava užarenim klještima. Nakon izvjesnog vremena vrućina postaje neizdrživa, a pokusni kunić Katharina vrišti od bolova. Nessler mora prekinuti pokus. Rezultat torture: prvi pramen je ispaо s glave, drugi pramen je unatoč opekotine ostao gladak, a treći ostaje valovit i nakon višekratnog pranja. Katharina se hrabro radovala sa svojim prijateljem koji je upravo izumio trajnu. No, princip izgleda još nije bio sazreo i Nessler radi na njemu dalje. Onda mlađi par preseljava u London gdje Nessler po prvi puta svoj izum predstavlja javnosti (08.10.1906.). Uspjeh je tu i prve otmjene dame otkrivaju i redovito posjećuju njegov salon.

PRIJE 317 GODINA PRVI ČASOPIS ZA ŽENE

Njegovi suvremenici smatrali su ga ludim, no, londonski knjižar John Dunton je razpoznao znakove vremena. Kao izdavač časopisa „The Athenian Mercury“, koji se bavio gotovo isključivo odgovaranjem na pitanja čitatelja, ustanovio je da većina pitanja dolazi od žena. Prije

svega, žene dobrostojećeg građanstva žđahu za lakov lektirom koja je zadowoljavala njihove interese. Dunton je 27.06.1693. lansirao prvi ženski časopis na svijetu, uz obećanje da će „dati odgovore na sva uljudna i znatiželjna pitanja žena, bile one djevice, supruge ili udovice.“ Pored pitanja o ljepoti, sentimentalnim situacijama, kozmetici ili kulinarstvu, čitateljice su se raspitivale i o za njih primjerenum kazališnim predstavama.

PRIJE 317 GODINA KÖLNISCH WASSER OD LIJEKA DO KOLONJSKE VODE „4711“

Talijan Giovanni Paolo de Feminis nastanio se u Koelnu i 1693. g. pronašao „aqua mirabilis“. Vodica bi trebala djelovati protiv svih tjelesnih nedostataka, čak i protiv kuge.

Do kraja 18. st. vodica teče samo ždrijelom. Francuzi u sedmogodišnjem ratu otkrivaju novu mogućnost uporabe. Da bi se zaštitili od smradi, vodicom natopljeni rubac stavljaju na svoje osjetljive noseve. Tu vodicu oni nazivaju „Eau de Cologne“.

1792. u vlasništvo recepture dolazi Jacob Muehlens i od tada uspješno trguje svojom „Kölnisch Wasser“. Kada je 1801. Napoleon zauzeo Koeln, medicinske esencije su se smjele prodavati samo sa deklariranim sadržajem. Muehlens naravno ne želi odati recepturu i od tada se proizvod prodaje kao mirisna voda. Napoleonove trupe sve kuće u gradu numeriraju i kuća u kojoj stanuje Muehlen dobiva broj 4711. Tako je rođeno i ime proizvoda „4711“.

IMPRESSUM**NAKLADNIK / HERAUSGEBER:**

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA U ŠVICARSKOJ
KROATISCHER KULTURVEREIN IN DER SCHWEIZ

Društvene obavijesti -

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U CH

ZA POTPISANE ČLANKE ODGOVARA AUTOR, ZA NEPOTPISANE
UREDNIŠTVO

Uredništvo / Redaktion:

Osvin Gaupp, glavni urednik / Chefredaktor
Tomislav Kukalj, urednik web stranice
Dunja Gaupp, grafičko oblikovanje
Darko Kolić, član uredništva

Priloge i oglase slati na:

Kroatischer Kulturverein, Postfach, 8050 Zürich
e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch

www.hkz-kkv.ch

Narudžbenica kojom neopozivo naručujem:

Naslov	CHF	Kom.
Predsjednik protiv predsjednika, Zdravko Tomac	25.-	
Ponoćne misli, Zdravko Tomac	25.-	
Trećejanuarska Hrvatska, Joško Čelan	25.-	
Oklevetani narod, Hrvati u BiH 1990.-2000. Joško Čelan	25.-	
Oteča zaboravu, Joško Čelan	30.-	
Presvjetli i Rabin, Miroslav Međimorec	30.-	
Anglo američki establishment, Carroll Quigley (prijevod Emil Čić)	45.-	
Haaški sud "Zajednički zločinački pothvat" - Što je to?	15.-	
S one strane granice, Š. Š. Čorić	25.-	
CD "Zabranjena priča", Dario Plevnik	15.-	
DVD "Oprez, Mine!" - Zbor Angelus humanitarni koncert "Pazi, ne gazi"	20.-	

(poštarsina nije uračunata u cijenu)

Ime i prezime, adresa i telefon naručitelja:

Potpis: _____

Narudžbenicu poslati na adresu:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Postfach, 8050 Zürich

Knjige se mogu naručiti E-Mail-om

Balegovačka zabava

Subota, **25.09. 2010.**,
početak u 19.00 h

Sporthalle Unterrohr
Unterrohrstrasse 2
8952 Schlieren

Program:

Glazba: Sova - Band
Folklorni nastup: HKUD Posavina – Zürich

Kuhinja:

Domaći hrvatski specijaliteti
Bogata tombola

Važne adrese
Wichtige Adressen**Veleposlanstvo RH**

Thunstr. 45, 3005 Bern
Tel. 031 3520275, Fax: 0313520373
Konzularni odjel:
Tel. 031 3525080, Fax: 0313528059

Konzulat RH

Bellerivestr. 5, 8008 Zürich
Tel. 044 4228318, Fax: 044 4228354

Konzulat RH

Via Folletti 20, 6900 Lugano
Tel. 091 9666310,
Fax: 091 9672110

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES CH/FL

Kroatischer Weltkongres CH/FL
Franjica Kos, tajnica
Postfach 3664, CH-8021 Zürich
Tel./FAX 055 2407258
e-mail: f.kos@bluewin.ch

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES

Kroatischer Weltkongres
Glasnogovornik: prof. dr. Šimun Šito Čorić
Untere Winkel 7, CH-4500 Solothurn
Tel. +41 32 62192022, Fax: +41 31 6219208
e-mail: scoric@swissonline.ch

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA

Zürcherstrasse 48, 8953 Dietikon
telefon 044 212 65 44; fax 044 212 65 46
e-mail: hds-ch@bluewin.ch

P.P./JOURNAL
CH-8050 ZÜRICH

AZB
CH-8050 ZÜRICH

